

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ YETERLİK ALGILARI
İLE YAŞAM VE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

**Yusuf DURSUN
(Yüksek Lisans Tezi)**

İstanbul, 2015

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı**

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ YETERLİK ALGILARI
İLE YAŞAM VE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ**

**Yusuf DURSUN
(Yüksek Lisans Tezi)**

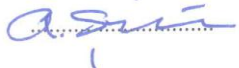
**Danışmanlar
Dr. Özcan ÖZBEK
Yrd. Doç. Dr. Ekin ÇORAKLI**

İstanbul, 2015

**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2015**

ONAY

Yusuf DURSUN tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Algıları ile Yaşam ve İş Doyumları Arasındaki İlişki” konulu bu çalışma, 24/11/2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı Soyadı	İmza
TEZ DANIŞMANI	Dr. Özcan ÖZBEK	
JÜRI ÜYESİ	Prof. Dr. Mustafa USLU	
JÜRI ÜYESİ	Doç. Dr. Ahmet ŞİRİN	

ÖZGEÇMİŞ

1995 - 2003	Kdz. Ereğli Turgut Reis İlköğretim Okulu
2003 - 2007	Kdz. Ereğli Erdemir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü
2007 - 2011	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
2011 -	Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı
2015 -	İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Sosyoloji Bölümü

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Görev Yaptığı Kurum: Milli Eğitim Bakanlığı (2014-.....)

E-Posta: yusufdrsn@gmail.com

ÖNSÖZ

Tez aşamasında çok fazla konu değişikliği yapan biri olarak, müzik öğretmeni olarak doğuya atanmam araştırma konum konusunda daha kararlı olmamı sağladı. Öncelikle yaşamımdaki değişimler daha sonra işimdeki değişimler sürekli öğrencilik sürecimde mesleğimle ilgili olarak edindiğim yeterlikleri en iyi şekilde öğrencilerime nasıl aktarabileceğimi, mesleğim konusunda yeterli düzeyde yeterlikleri edinip edinmediğimi düşünmeme ve sorgulamama neden oldu. Edindiğim bu deneyim sürecinde diğer müzik öğretmenlerinin de mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumlarını merak etmem araştırmamın konusunu oluşturdu.

Araştırmamı hazırlarken her zaman yanımda olan ve desteğini esirgemeyen danışmanım çok değerli eğitimci Dr. Özcan ÖZBEK'e, öğrencilik sürecimde her konuda yanımda olan, tez sürecimde de beni yalnız bırakmayan, her sözü benim için çok değerli olan piyano öğretmenim ve danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ekin ÇORAKLI'ya, yardımlarından dolayı Yrd. Doç. Dr. Hakan BAĞCI ve Oğuz AKPINAR'a, araştırma sürecinde tüm içtenlikleriyle yanımda olan arkadaşlarım Veysel KUYUMCU, Özge ŞAFAK, Hilmi DURUOĞLU, Mustafa AVŞAR, Merve ÇINARLI, Ali HÜZMELİ, Pınar BAKIR, Müberra ŞEMİN, Dr. Mehmet Sefa ÖZDEMİR, Didem ÖZCEBE, Ezgi İŞKAR, Cem DALAK, Gizem ARDIÇ, Dr. Mustafa Mert METİN, Burcu KUTLU, Nurten UZUN, Şebnem & Şule AYAR, Maral HEKİMYAN, Emrullah KARAHAN, Umut KOCAMANOĞLU, Melike GÜNAY ve Nurcan BAHADIR'a eğitimim konusunda desteğini esirgemeyen her zaman sevgilerini yanımda hissettiğim canım aileme teşekkürlerimi sunuyorum.

İstanbul, 2015

Yusuf DURSUN

ÖZET

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ YETERLİK ALGILARI İLE YAŞAM VE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu araştırma, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma grubunu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapmakta olan 220 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, dört bölümden oluşan anket uygulanmıştır. Anketin ilk bölümünde; müzik öğretmenlerinin bazı demografik özelliklerini öğrenmek üzere kişisel bilgi formu, ikinci bölümde; müzik öğretmenlerinin kendilerine ilişkin mesleki yeterliklerini ölçmek üzere Akbulut (2012) tarafından geliştirilen Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği, üçüncü bölümde; öğretmenlerin genel olarak yaşam doyum düzeylerini ölçmek üzere Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen ve Şimşek (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan Yaşam Doyum Ölçeği ve son olarak, dördüncü bölümde; öğretmenlerin iş doyumunu düzeylerini belirlemek üzere Weiss, Davis, England ve Lofguist (1967) tarafından geliştirilen ve Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılan Minnesota İş Doyum Ölçeği yer almaktadır.

Araştırmanın sonucunda ilk olarak, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ve yaşam doyumları arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. İkinci olarak, müzik öğretmenlerinin iş doyumları (genel, içsel ve dışsal) arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Üçüncü olarak, müzik öğretmenlerinin yaşam, içsel ve dışsal iş doyumları arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki, genel iş doyum düzeyleri ve yaşam doyumları arasında pozitif yönde orta derecede bir ilişki olduğu saptanmıştır. Araştırmanın sonuçları ayrıca, cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi değişkenleri ile mesleki yeterlik arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki olduğunu göstermiştir.

Anahtar Sözcükler: Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlikleri, Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu, Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN MUSIC TEACHERS’ PERCEPTION OF PROFESSIONAL QUALIFICATION AND THEIR LIFE AND JOB SATISFACTION

This research was conducted to examine the relationship between music teachers’ perceptions of their own professional qualification and their life and job satisfaction. The research group is composed of 220 music teachers who worked in both public and private schools in 2014-2015 academic year. A survey consisted of four parts is used for data collection. First part of the questionnaire consists of personal information form to find out some demographic features of music teachers. Second part consists of “Music Teachers Professional Competency Scale” developed by Akbulut (2012) to evaluate music teachers’ perception of their professional competency. Third part consists of “Life Satisfaction Scale” developed by Diener , Emmons, Larsen and Griffin (1985) and later adapted to Turkish by Şimşek (2011) to evaluate teacher’s general life satisfaction levels. Lastly, fourth part consists of “Minnesota Job Satisfaction Scale” which was developed by Weiss, Davis, England and Lofguist (1967) and later adapted to Turkish by Baycan (1985) to evaluate teacher’s job satisfaction levels.

Research first concludes that, there is a positive and weak correlation between music teachers’ perception of their professional qualification and life satisfaction. Secondly, there is a positive and weak correlation between music teachers’ general, inner and external job satisfaction. Thirdly, there is a positive and weak correlation between life satisfaction, and inner and external professional satisfaction of music teachers, along with a positive moderate correlation between their general job satisfaction and life satisfaction levels. Also, results reveal that there is a positive and strong correlation between music teachers’ gender, age and level of education and perception of professional qualification.

Key words: Professional Qualification of Music Teachers, Life Satisfaction of Music Teachers, Professional Satisfaction of Music Teachers.

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZGEÇMİŞ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR VE SEMBOLLER	xii
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç	4
1.3. Önem.....	7
1.4. Sınırlılıklar.....	7
1.5. Varsayımlar.....	7
1.6. Tanımlar.....	8
BÖLÜM II: İLGİLİ ALANYAZIN.....	9
2.1. Öğretmen Yeterlikleri	9
2.1.1. Müzik Öğretmeni Yeterlikleri.....	12
2.2. Yaşam Doyumu	18
2.3. İş Doyumu	20
2.4. İlgili Araştırmalar	22
2.4.1. Öğretmen Yeterlikleri ile İlgili Araştırmalar	22
2.4.2. Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri ile İlgili Araştırmalar	24
2.4.3. Öğretmenlik Mesleği ve Yaşam Doyumunu Ortak Konu Alan Araştırmalar	27
2.4.4. Öğretmenlik Mesleği ve İş Doyumunu Ortak Konu Alan Araştırmalar.....	32
2.4.6. Öğretmen Yeterlikleri ile Yaşam ve İş Doyumunu Ortak Konu Alan Araştırmalar	39

BÖLÜM III: YÖNTEM	43
3.1. Araştırmanın Modeli.....	43
3.2. Evren ve Örneklem	43
3.3. Veri Toplama Araçları	45
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	46
3.3.2. Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği.....	46
3.3.3. Yaşam Doyumu Ölçeği.....	47
3.3.4. Minnesota İş Doyum Ölçeği	48
3.4. Verilerin Analizi	49
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	52
4.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerine İlişkin Bulgular	52
4.2. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumuna İlişkin Bulgular	60
4.3. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumuna İlişkin Bulgular.....	66
4.4. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yeterlik Düzeyleri ile Yaşam ve İş Doyumları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular	79
BÖLÜM V: SONUÇ VE ÖNERİLER	81
5.1. Sonuç	81
5.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerine Yönelik Algı Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları	81
5.1.2. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumuna İlişkin Algı Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları	83
5.1.3. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumuna İlişkin Algı Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları	84
5.1.4. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeyleri ile Yaşam ve İş Doyumları Arasındaki İlişkilere Yönelik Sonuçlar	87
5.2. Öneriler	88
5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	88
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	88
KAYNAKLAR	90
EKLER	100
EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU	101
EK 2: MÜZİK ÖĞRETMENLERİ MESLEKİ YETERLİKLERİ ÖLÇEĞİ	102

EK 3: GENEL YAŞAM DOYUMU ÖLÇEĞİ.....	104
EK 4: MİNNESOTA İŞ DOYUM ÖLÇEĞİ	105

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 3.1.	Müzik Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılım (N=220)	44
Tablo 4.1.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Ölçeği Maddelerine İlişkin Görüşleri (N=220)	53
Tablo 4.2.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220).....	55
Tablo 4.3.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)	55
Tablo 4.4.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	56
Tablo 4.5.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)	56
Tablo 4.6.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220).....	57
Tablo 4.7.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA testi (N=220).....	57
Tablo 4.8.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Puanlarının Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	58
Tablo 4.9.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Görev Yaptıkları Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)	58
Tablo 4.10.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Kadro Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220).....	59
Tablo 4.11.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Görev Yaptıkları Bölge Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220).....	59
Tablo 4.12.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Puanlarının Enstrüman Çalışmalarına Devam Etme Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	60

Tablo 4.13.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Ölçeği Maddelerine İlişkin Görüşleri (N=220)	60
Tablo 4.14.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	61
Tablo 4.15.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)	62
Tablo 4.16.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	62
Tablo 4.17.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)	62
Tablo 4.18.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)	63
Tablo 4.19.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)	63
Tablo 4.20.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	63
Tablo 4.21.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)	64
Tablo 4.22.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Kadro Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)	64
Tablo 4.23.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Bölge Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)	65
Tablo 4.24.	Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Enstrüman Çalışmalarına Devam Etme Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	65
Tablo 4.25.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği Alt boyut ve Maddelerine İlişkin Görüşleri (N=220)	66
Tablo 4.26.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)	68

Tablo 4.27.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220).....	69
Tablo 4.28.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220).....	70
Tablo 4.29.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220).....	71
Tablo 4.30.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220).....	72
Tablo 4.31.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220).....	73
Tablo 4.32.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220).....	74
Tablo 4.33.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220).....	75
Tablo 4.34.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Kadro Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220).....	76
Tablo 4.35.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Bölge Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220).....	77
Tablo 4.36.	Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Enstrüman Çalışmalarına Devam Etme Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220).....	78
Tablo 4.37.	Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeyleri İle İş ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkilere Yönelik Korelasyon Katsayıları (N=220).....	79

KISALTMALAR VE SEMBOLLER

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
p	: Anlamlılık Derecesi (Significance)
Sd	: Serbestlik derecesi
SPSS	: Sosyal Bilimler için İstatistik Programı (Statistical Package for the Social Sciences)
SS	: Standart sapma
TDK	: Türk Dil Kurumu
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurulu
α	: Güvenirlik Katsayısı
f	: Frekans
%	: Yüzde
$\overline{X}$	: Ortalama

BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

İnsanlık tarihinin başlangıcından beri süregelen hayatta kalma çabası ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan doğayı kontrol etme ve ona hakim olma amacı; insanoğlunun biriktirme ve üretme eylemlerinin doğmasına zemin hazırlamıştır. Üretim, insanlar arasında iş bölümlerinin oluşmasına, iş bölümleri de mesleklerin oluşmasına katkıda bulunmuştur. Bu meslekler başlarda alet üretmek, mal biriktirmek gibi yaşamı sürdürmeye yönelik aktiviteleri içerse de zaman ilerledikçe bilinenleri diğer kuşaklara aktarma ihtiyacıyla öğretmenlik mesleğini doğurmuştur. Dolayısıyla öğretmenlik mesleği zaman içinde, bilginin geleceğe aktarılması, geliştirilmesi ve diğer mesleklerle yön vermesi açısından önemli bir meslek haline gelmiştir.

Süral ve Sarıtaş (2015, s.62), öğrenme öğretme sürecinin niteliğinin istenilen seviyeye çıkarmada, sorumluluğu en fazla olan kişinin sistemin en önemli ögesi olan öğretmen olduğunu vurgulamaktadır. Öğretmenlik görevi ise Fidan ve Erden (1994, s.60) tarafından, çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanarak, öğrenme yaşantılarını düzenlemek ve istendik davranışların öğrenciler tarafından kazanılıp kazanılmadığını değerlendirmek olarak açıklanmıştır.

Jargensen (2008, s.1), öğretmenliğin hayatın görünen birçok yüzünden ya da insanoğlu olarak yerine getirdiğimiz birçok görevden bir tanesi olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle, öğretmen olmanın ne anlama geldiği ve öğretmenin hayatımızda nasıl bir rol oynayacağını kavramaya çalışmak önem arz etmektedir. Bu görevi ve onun yaşantımızdaki yerini anlamamız, öğretmenlik mesleğini nasıl ele alacağımızı belirler. Bunun yanında diğer tüm mesleklerde olduğu gibi öğretmenlik mesleğinin de standartlarının belirlenmesi gerekmektedir (Ocak, 2006, s.61). Öğretmenlik yeterliklerin belirlenmesi tam da bu noktada önem arz etmektedir.

TDK (2011, s.2584) tarafından kısaca “yeterli olma durumu” olarak tanımlanan yeterlik kavramı, hayatın özellikle başarı ile ilgili birçok alanında karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla, Kuran’ın da (2002, s.268) belirttiği üzere, bir kişiye görevinin gerektirdiği belirli bir rolü oynayabilme gücü kazandıran özellikler olarak tanımlanan yeterlik, tüm meslekler için söz konusudur. Eğitimcilerin, insanların şekillendirilmesi ve topluma

kazandırılmasındaki büyük ağırlığı göz önüne alındığında, öğretmenlerin yeterlikleri konusunun da önemi ortaya çıkmaktadır. Hatta, eğitim ve öğretim sürecinde öğretmenin mesleki yeterlikleri, sürecin gidişatını belirlemede en önemli faktörlerin başında gelir (Kasımoğlu, 2012, s.35).

Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında, (MEB, 2006) öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri kişisel ve mesleki gelişim-mesleki değerler, öğrenciyi tanıma, öğrenme ve öğretme süreci, öğrenmeyi gelişimi izleme ve değerlendirme, okul aile ve toplum ilişkileri ve program ve içerik bilgisi olarak belirlenmiştir. Müzik öğretmeni yeterlikleri ise Küçüköncü (2003) tarafından, bilişsel alan düzeyinde, müzik alanına ait kurumsal bilgilerde, öğretmenlik mesleğine ait bilgilerde yeterlik; devinışsel alan düzeyinde, kendi sesini kullanabilmede, çalgısını kullanabilmede yeterlik ve duyuşsal alan düzeyinde, müziksel kişilikte, eğitimci kişilikte ve icracı kişilikte sanatsal yeterlik şeklinde sınıflandırılmıştır. Aktağ ve Walter (2005, s.127) ise, öğretmenlerin kendi yeterlik kapasitelerine inanmalarının ve öğrencilerinin başarısını arttırmalarının onların mesleklerinde ne kadar yeterli olduklarının bir göstergesi olduğunu vurgulamakta ve onların kendi mesleki yeterliklerine olan inançlarını başarılarını etkileyen en önemli kişisel faktör olarak görmektedirler. Mesleki yeterliğe ilişkin pozitif yönde bir inanç elbette ki müzik öğretmenleri açısından da önem arz etmektedir.

Mesleki yeterliğe ilişkin algı kavramının yanı sıra, iş doyumunu kavramının da özellikle son yıllarda yapılan bilimsel çalışmalarda yaygın olarak araştırıldığı görülmektedir. Bu durum, öğretmenler üzerinde yapılan araştırmalar için de söz konusudur (Kumaş ve Deniz, 2010; İnandık, 2010; Yılmaz, 2011; Agaoğlu, 2011; Yılmaz ve Dilmaç, 2011; Aras, 2012; Yılmaz, 2012; Tamcahan, 2012; Koruklu, Feyzioğlu, Kiremit ve Aladağ, 2013; Altınkurt ve Yılmaz, 2014). Zira okulda geçirilen zaman, öğretmenlerin yaşamının önemli bir kısmını kapsar. Bunun yanı sıra, burada geçirdikleri zaman içerisinde yaşamlarından ve işlerinden aldıkları doyum düzeyleri meslekleriyle olan ilişkilerini etkilemekte; meslekleriyle olan ilişkileri de işlerinden ve yaşamlarından aldıkları doyum düzeylerini etkilemektedir. Mesleğine karşı kendini yeterli hisseden bir öğretmenin işinden aldığı doyum yüksektir, bu da yaşamına etki ederek daha mutlu olmasını sağlar. Yeterli olma ihtiyacının doğrudan ilişkili olduğu yaşam ve iş doyumuna karşı bir öğretmenin mesleki açıdan kendini yeterli olarak algılaması, sadece kendini

değil eğitim verdiği öğrencileri, meslektaşları ve çalıştığı idari kadroyla olan ilişkilerini de etkilemektedir.

Tengilimoğlu (2005, s.27), yaptığımız işten aldığımız doyumun yüksek olmasının; verimliliğin yüksek olması, iş gücü devir oranı ve devamsızlıkların düşmesi, işe bağlılığın artması gibi örgüt tarafından arzulanan sonuçlara yol açtığını, iş doyumunun aynı zamanda kişinin yaşam doyumu ile yakından ilişkili olduğunu belirtmiştir. İş hayatımızda önemli bir yer tutan yaşam doyumu, bireyin ruh sağlığını ve toplumsal ilişkilerini etkileyen en önemli etmenlerden biridir (Şener, 2009, s.5). Dolayısıyla Vural (2004, s.32) da öğretmenlerin, tüm yaşamı içinde oynadığı rolün doğal bir sonucu olarak iş doyumunun, yaşam doyumuyla ilişkili olduğunu ve iş doyumunun düşük olmasının, iş dışı yaşamda yüksek doyum sağlansa da bireyin genel yaşam doyumunu düşüreceğini belirtmiştir.

Ülkemizde, öğretmenlerin mesleki yeterliklerine, yaşam ve iş doyumuna yönelik çalışmalar son yıllarda daha fazla yapılmaya başlanmıştır (Gençtürk ve Memiş, 2010; Kumaş ve Deniz, 2010; İnandık, 2010; Şahin, 2010; Agaoğlu, 2011; Özaydın, 2011; Taş, 2011; Yılmaz ve Dilmaç, 2011; Yılmaz, 2011; Telef, 2011; Aras, 2012; Tamcahan, 2012; Yılmaz, 2012; Koruklu, Feyzioğlu, Kiremit ve Aladağ, 2013; Yılmaz ve Aslan, 2013; Şahin, 2014; Kıvılcım, 2014; Altınkurt ve Yılmaz, 2014). Müzik öğretmenliği için de bu konulara yönelik araştırmaların yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, bu konunun araştırılmasının ve yapılan araştırmalarla karşılaştırılmasının, müzik öğretmenlerinin diğer alan öğretmenlerinden ayırıcı özelliklerini ortaya çıkarması açısından önemli olduğuna inanılmaktadır.

Yukarıda belirtilen bilgiler ışığında, bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlikler algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın problem cümleleri ise aşağıda yer almaktadır:

1. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeyleri ile yaşam ve iş doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları kişisel (demografik) özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeyleri kişisel (demografik) özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?

4. Müzik öğretmenlerinin iş doyumu düzeyleri kişisel (demografik) özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?

1.2. Amaç

Araştırmanın temel amacı; müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları kişisel (demografik) özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.1. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 1.2. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde yaş değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 1.3. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde medeni durum değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 1.4. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde mezuniyet değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 1.5. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 1.6. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 1.7. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde görev yaptıkları okul türü değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 1.8. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeyleri görev yaptıkları eğitim kademesi değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
 - 1.9. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde kadro durumu değişkenine göre farklılaşma var mıdır?

- 1.10. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde görev yaptıkları bölge değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
- 1.11. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerinde enstrüman çalışmalarına devam etme değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
2. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeyleri kişisel (demografik) özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
 - 2.1. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.2. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde yaş değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.3. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde medeni durum değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.4. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde mezuniyet değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.5. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.6. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.7. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde görev yaptıkları okul türü değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.8. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde görev yaptıkları eğitim kademesi değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.9. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde kadro durumu değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.10. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde görev yaptıkları bölge değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 2.11. Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinde enstrüman çalışmalarına devam etme değişkenine göre farklılaşma var mıdır?

3. Müzik öğretmenlerinin iş doyumu düzeyleri kişisel (demografik) özelliklerine göre farklılaşmakta mıdır?
 - 3.1. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.2. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde yaş değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.3. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde medeni durum değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.4. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde mezuniyet değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.5. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde eğitim düzeyi değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.6. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.7. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde okul türü değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.8. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde görev yaptıkları eğitim kademesi değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.9. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde kadro durumu değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.10. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde görev yaptıkları bölge değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
 - 3.11. Müzik öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği alt boyutlarına yönelik algı düzeylerinde enstrüman çalışmalarına devam etme değişkenine göre farklılaşma var mıdır?
4. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeyleri ile yaşam ve iş doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

- 4.1. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeyleri ile yaşam doyumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 4.2. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeyleri ile iş doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- 4.3. Müzik öğretmenlerinin yaşam ve iş doyumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3. Önem

Araştırmadan elde edilen bulguların;

1. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişki üzerine düşünme, tartışma ve araştırma olanakları yaratması açısından,
2. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlikleriyle ilişkisi olabilecek diğer faktörlerin üzerine düşünme, tartışma ve araştırma olanakları yaratması açısından,
3. Eğitim bilimleri alanında, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerine ilişkin algıları ile yaşam ve iş doyumu konusunda; kuramsal ve uygulamalı çalışmalara veri sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırmadan elde edilen bulgular;

1. Eldeki ölçme araçları ile,
2. 2014-2015 eğitim-öğretim yılında resmi olarak görev yapan müzik öğretmenleriyle sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar

Bu araştırmada;

1. Evrenin örnekleme temsil edici nitelikte olduğu,

2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ölçekleri ve araştırmacı tarafından hazırlanan anket sorularını yanıtlarken objektif, samimi ve dikkatli bir şekilde cevap verdikleri,
3. Seçilen araştırma yönteminin, bu araştırmanın amacına, konusuna ve çözümüne uygun olduğu varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Yeterlik: Bir meslek alanına özgü görevlerin yapılabilmesi için gerekli olan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumu (MEB, 2008, s.VIII).

Algı: Bir şeye dikkati yöneltmek o şeyin bilincine varmak (TDK, 2011, s.92).

Doyum: Beklentilerin, gereksinimlerin, istek ve dileklerin karşılanmasıdır (Özer ve Karabulut, 2003, s.72).

Yaşam Doyumu: Kişinin kendi seçtiği kriterlere göre yaşam kalitesinin küresel bir değerlendirmesi (Shin ve Johnson, 1978, s.478).

İş Doyumu: İş doyumu, kişinin kendi işi için bireysel olarak hissettiklerinin derecesidir (Phillips ve Edwards, 2009).

BÖLÜM II: İLGİLİ ALANYAZIN

2.1. Öğretmen Yeterlikleri

Hızlı gelişim ve değişim çağı olan 21. yüzyılda tüm ulusların en büyük çabası, bu değişim sürecine ayak uydurabilecek yeterliklerle donatılmış, nitelikli bireyler yetiştirmektir (Kuran, 2002, s.253). Bu doğrultuda her mesleğin kendine has özel bilgi, beceri ve teknikleri vardır. Bir mühendisin, bir doktorun, bir avukatın kendi meslekleriyle ilgili görevlerini yapabilmeleri için yeterli bir genel kültüre sahip olmalarının yanında derin ve geniş bir alan bilgisine de sahip olmaları gerekmektedir. Yani bir kişi meslek sahibi olabilmek ve mesleğinin gerektirdiği görevleri yapabilmek için o meslekle ilgili bilgi, beceri ve teknikleri kazanmış olmalıdır (Büyükkaragöz ve Çivi, 1999, s.4).

Oğuzkan (1980, s.34), görevinde başarılı olabilmek ve üzerine düşen sorumlulukları yerine getirebilmesi için bir öğretmende bulunması gereken nitelikleri şu şekilde sıralamıştır: birinci olarak bir öğretmenin, kişisel ve toplumsal hayatında kendisine kılavuzluk ve desteklik edecek, sınırları geniş bir genel eğitimden geçmesi gerekmektedir ve böyle bir öğrenim yaşantısı, öğretmenin uzmanlık alanı veya alanları ile öteki öğretim alanları arasındaki ilişkileri görebilecek bir anlayış kazanmasına imkan verir. İkinci olarak, bir veya birkaç dalda (branşta) köklü bir biçimde yetişmesi gerekir. Öğretmen, sağlam bir bilim anlayışını yansıtan alışkanlıklar geliştirmeli ve uzmanlık alanına giren derslerdeki veya bilim dallarındaki hazırlığı, öğretmenlik yapacağı okulların öğretim düzeyinin üstünde olmalıdır. Üçüncü olarak, bir öğretmen edindiği bilgi, görgü ve becerileri okulun içinde ve dışında çeşitli yaşam durumlarında etkili olarak kullanabilecek güçte yetişmiş olmalı ve bununda ancak bilgisinden nasıl ve ne zaman yararlanacağını, etkili öğrenme yaşantıları sağlamanın değişik yollarını iyi bilen bir kimseden beklenebileceğini belirtmiştir.

MEB, Üniversitelerle iş birliği yaparak 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 45'inci maddesi hükümleri kapsamında, öğretmenlik yeterliklerinin belirlenmesi için Temel Eğitime Destek Projesi kapsamında öğretmen yeterliklerini projelendirilmeye başlamıştır. Temel Eğitime Destek Projesi, Avrupa Birliği Komisyonu ile Hükümetimiz

arasında 8 Şubat 2000 tarihinde imzalanan Finansman Anlaşmasıyla yürürlüğe girerek 2002 yılının Eylül ayında proje çalışmalarına başlamıştır. Projenin genel amacı; “Yoksulluğu azaltma perspektifinde, eğitim seviyesini arttırarak, eğitim kalitesini ve eğitime erişimi iyileştirmek, en dezavantajlı kırsal, şehrsel bölgeler ve gecekonduarda nüfusun yaşam şartlarını geliştirmek, eğitim dışında kalan çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin temel eğitim kapsamına alınması ve öğretmen arzının iyileştirilmesini desteklemek" oluşturmaktadır.

Millî Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında YÖK-MEB, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü ve Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından daha önce hazırlanan çalışmaların tümü ile proje sekreteryası tarafından hazırlanan 5 ülkeye (İngiltere, ABD, Seyşel Adaları, Avustralya ve İrlanda) ait yeterlik dokümanları incelenerek konuya ilişkin kavram ve terimler üzerinde ortak bir anlayış oluşturulmaya çalışılmıştır. Yapılan son düzenlemelerle Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri 6 ana yeterlik, 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesinden oluşmaktadır (MEB, 2006). Belirlenen 6 ana yeterlik ve 31 alt yeterlik şu şekilde belirlenmiştir;

A. Kişisel ve Mesleki Gelişim – Mesleki Değerler; Öğretmen, öğrencileri birey olarak görür, değer verir. Öğrencilerin sosyal ve kültürel farklılıklarını, yaptıklarını ve ilgilerini dikkate alarak en yüksek düzeyde öğrenmeleri ve gelişmeleri için çaba harcar. Öğrencilerinde geliştirmek istediği kişilik özelliklerini kendi kavranışlarında gösterir. Diğer öğretmen, yönetici ve uzmanların başarılı deneyimlerinden yararlanır. Öz değerlendirme yaparak değişim ve sürekli gelişim için çaba harcar. Yeni bilgi ve fikirlere açıktır, kendisini ve kurumu geliştirmede etkin rol oynar. Mesleği ile ilgili mevzuatı (yasa, yönetmelik, genelge vb.) izleyerek bunlara uygun davranır.

A1- Öğrencilere Değer Verme, Anlama ve Saygı Gösterme,

A2- Öğrencilerin Öğrenebileceğine ve Başaracağına İnanma,

A3- Ulusal ve Evrensel Değerlere Önem Verme,

A4- Öz Değerlendirme Yapma,

A5- Kişisel Gelişimi Sağlama,

A6- Mesleki Gelişmeleri İzleme ve Katkı Sağlama,

- A7- Okulun İyileştirilmesine ve Geliştirilmesine Katkı Sağlama,
A8- Mesleki Yasaları İzleme, Görev ve Sorumlulukları Yerine Getirme.
- B. Öğrenciyi Tanıma; Öğretmen, öğrencinin tüm özelliklerini, ilgi, istek ve ihtiyaçlarını bilir, geldiği ailesinin ve çevresinin sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerini tanır.
- B1- Gelişim Özelliklerini,
B2- İlgi ve İhtiyaçlarını Dikkate Alma,
B3- Öğrenciye Değer Verme,
B4- Öğrenciye Rehberlik Etme.
- C. Öğrenme ve Öğretme Süreci; Öğretmen, öğretme ve öğrenme süreçlerini planlar, uygular ve yönetir. Öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlar.
- C1- Dersi Planlama,
C2- Materyal Hazırlama,
C3- Öğrenme Ortamlarını Düzenleme,
C4- Ders Dışı Etkinlikleri,
C5- Bireysel Farklılıkları Dikkate Alarak Öğretimi Çeşitlendirme,
C6- Zaman Yönetimi,
C7- Davranış Yönetimi.
- D. Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme; Öğretmen, öğrencilerin gelişim ve öğrenmelerini değerlendirir. Öğrencilerin kendilerini ve diğer öğrencileri değerlendirmelerini sağlar. Ölçme sonuçlarını daha iyi bir öğretim için kullanır; sonuçları öğrenci, veli, yöneticiler ve öğretmenlerle paylaşır.
- D1- Ölçme ve Değerlendirme Yöntem ve Tekniklerini Belirleme,
D2- Değişik Ölçme Tekniklerini Kullanarak Öğrencinin Öğrenmelerini Ölçme,
D3- Verileri Analiz Ederek Yorumlama, Geri Bildirim Sağlama,
D4- Sonuçlara Göre Öğretme-Öğrenme Sürecini Gözden Geçirme.
- E. Okul, Aile ve Toplum İlişkileri; Öğretmen, okulun bulunduğu çevrenin doğal, sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerini tanır. Aileleri ve toplumu eğitim sürecine ve okulun gelişimi ile ilgili çalışmalara katılmaları yönünde teşvik eder.
- E1- Çevreyi Tanıma,
E2- Çevre Olanaklarından Yararlanma,

- E3- Okulu Kültür Merkezi Durumuna Getirme,
- E4- Aileyi Tanıma ve Ailelerle İlişkilerde Tarafsızlık,
- E5- Aile Katılımı ve İşbirliği Sağlama.

F. Program ve İçerik Bilgisi;  ğretmen, Türk Milli Eğitim Sisteminin dayandığı temel değer ve ilkeler ile özel alan  ğretim programının yaklaşım, amaç, hedef ve tekniklerini bilir ve uygular.

- F1- Türk Milli Eğitimin Amaç ve İlkeleri,
- F2-  zel Alan  ğretim Programı Bilgisi ve Uygulama Becerisi,
- F3-  zel Alan  ğretim Programını İzleme-Değerlendirme ve Geliştirme.

MEB (2008)  ğretmen yeterliklerinin belirlenmesindeki amaçları şu maddelerle belirtmiştir;

- Milli eğitim hedeflerinin desteklenmesine katkı sağlamak,
- Ulusal iş birliği ve bilgi paylaşımını daha etkin olarak gerçekleştirmek,
- Öğretmenlerin niteliği ve kalitesi için kıyaslama, karşılaştırma yapılabilecek bir yapı/sistem oluşturmak,
- Öğretmenlik mesleğinin statüsü ve kalitesi açısından toplumsal beklentilerle tutarlık oluşturmak,
- Ulusal düzeyde profesyonel öğretmenlik seviyesinin tartışmasında kullanılacak ortak terim ve tanımlamaları içeren bir dil birliği sağlamak,
- Öğrencilerin “ ğrenmeyi öğrenmesi” için fırsatlar sağlamak,
- Öğretmenlerin görevlerini şefflaştırarak veliler ve toplum için kalite güvencesi oluşturmak.

2.1.1. Müzik  ğretmeni Yeterlikleri

Müzik  ğretmenliği mesleği kendine özgü bir meslektir. Müzik  ğretmenliği eğitimi, bu mesleğe yönelen veya yöneltilen bireyleri müzik alanında  ğretmenleştirme sürecidir. Bu süreç genel olarak müzik  ğretmenliği mesleğinin gerektirdiği yeterlikler üzerine odaklanır. Bunlara müzik  ğretmenliği yeterlikleri denir. Bu bakımdan müzik  ğretmenliği eğitimi, müzik  ğretmenliği yeterliklerini kazandırma ve geliştirme sürecidir. Müzik  ğretmenliği eğitimin amacı,  ğretmen adaylarına bu yeterlikleri kazandırmak ve kazanmış olan öğretmenlerin bu yeterliklerini geliştirmektir. Müzik

öğretmenliği yeterlikleri, genel olarak hizmet öncesi eğitimle kazandırılır, hizmet içi eğitimle geliştirilir. Bu süreç belli düzenlemeler çerçevesinde yürütülen belli programlarla gerçekleştirilir (Uçan, 2006, s.68).

Akbulut (2006, s.36), müzik öğretmenlerinin temel görevinin, ulusal ve evrensel değerleri benimseyen, milli eğitimin ve müzik ders programlarının amaçlarını davranışa dönüştüren, öğrenmeyi öğrenen bireyleri yetiştirmek olarak tanımlamaktadır. Müzik öğretmenlerinin sahip olması gereken nitelikleri ise “müziğe ve müzik eğitimine ilişkin gerekli olan bireysel özelliklere ve yeterliklere sahip olma” biçiminde açıklamaktadır.

Küçüköncü (2003), bir müzik öğretmeninde bulunması gereken özellikleri; çağdaş eğitim anlayışına göre bilişsel, devinışsel ve duyuşsal alan çerçevesinde;

A. Bilişsel Alan Düzeyinde,

A1. Müzik alanına ait kurumsal bilgilerde yeterlik,

A2. Öğretmenlik mesleğine ait bilgilerde yeterlik (Pedagojik formasyon),

B. Devinışsel Alan Düzeyinde,

B1. Kendi sesini kullanabilmede yeterlik,

B2. Çalgısını kullanabilmede yeterlik,

C. Duyuşsal Alan Düzeyinde,

C1. Müziksel kişilikte sanatsal yeterlik,

C2. Eğitimci kişilikte sanatsal yeterlik,

C3. İcraçı kişilikte sanatsal yeterlik şeklinde sınıflandırmıştır.

Kalyoncu’ya (2004) göre, müzik öğretmeni yeterliklerini, genel öğretmen yeterliklerini içeren modellerin eğitim bilimsel literatüründen müzik eğitimi alanına transferi tek başına mümkün değildir. Çünkü günümüzün müzik öğretmeni niteliklerini ortaya koyarken, mevcut sistemin yönetsel düzeyde belirledikleri ve pedagojik tanıtıların yanı sıra, alanın doğası da göz önünde tutulmalıdır. Değişik okul kademelerinin yeni öğretim programları ve ders kitapları incelendiğinde, geleneksel müzik dersi resminin dönüşüm geçirmekte olduğunu tespit etmek mümkündür. Yeni hedef, içerikler ve metodolojik gelişmeler, müzik dersinden ve müzik öğretmeninden salt şarkı söyleyip çalgı çalma işleminin ötesinde de taleplerde bulunmaktadır. Müzik eğitimi bölümlerinin akademik yaşama entegresinden bu yana gittikçe artan bilimsel araştırma ve tutumların

alandaki etkileri de bu imajla yetinilemeyeceğini açıkça göstermektedir şeklinde açıklamış ve müzik öğretmeni yeterlikleri için, genel öğretmen yeterliklerinden yola çıkarak aşağıdaki gibi bir model önerisinde bulunmuştur.

- A. Müzik Alan Bilgisi; müzik öğretmeni, müziğin temel özellikleri, yasaları, kuramları, ilkeleri, temel öğeleri, bu öğeler arasındaki ilişkiler ve müziğin tarihsel gelişimi hakkında gerekli bilgi düzeyine ulaşmış olmalıdır. Müziğin, yaşadığı toplum ve diğer kültür çevrelerindeki şekillenişini ve işlevlerini tanımalı, müzik dersinin kültürün aktarılması ve ona katkı sağlanması için belli roller oynadığının bilincine varmalı ve bu sorumluluğu taşımalıdır.
- B. Müziksel Davranış Biçimleriyle Aktif Bir İlişki; müziksel davranış alanları, bireyin müziksel olarak biçimleneceği, davranışlar edineceği temel yönleri kapsamaktadır. Müzik öğretmeni, temel müziksel davranış alanlarında çeşitli öğrenim deneyimleri geçirmiş olup, bunları dersinin her aşamasına taşıyabilmelidir. Temel müziksel davranış alanları şunlardır:
- Müzik yaratma: deneme, doğaçlama, besteleme, düzenleme vs.
 - Müzik yapma: bireysel ve toplulukla çalma, söyleme vs.
 - Müziksel dönüştürme: müziği devinim, dans, pantomim, drama, resim, simgesel ve non-verbal anlatım vb. ifade biçimlerine dönüştürme vs.
 - Müzik dinleme: analitik, duygusal, birleştirici vb. dinleme, özümseme vs.
 - Müzik üzerinde düşünme: analitik, eleştirel, betimsel vb. düşünme, tartışma vs.
 - Müziği anlama: müziğin kuramını, yapısını, içeriğini, stilini, etkisini vb. anlama vs.
- C. Müzik Öğretimi Yeterlikleri; ağırlıklı olarak ders ve sınıf ortamıyla ilgili olan öğretim bilgisi donanımları, tüm öğretmenlik dallarının en spesifik yanlarından birisidir. Öğretmen öğrenciyi genel ve müziksel gelişim özellikleriyle tanımalı, biçimlendireceği bu materyale özgü öğrenme yaklaşımlarına hakim olmalıdır. Müzik alan bilgisini öğrenciye etkili olarak aktarabilmek ve müziksel beceriler oluşturmak için öğretme ve öğrenme sürecini organize etme, yönetme, yürütme,

yönlendirme ve değerlendirmeyi ilgilendiren Didaktik ve metodolojik nitelikleri kazanmış olmalıdır.

- D. Öğretmenlik Meslek Bilgisi; müzik öğretmeni, öğretmenlik mesleğine özgü bilgi, beceri ve tutumları ve profesyonel özellikleri kazanmış olmalıdır. Bu kapsamda mesleğinin gerçekleştiği okul ortamını, bağımlılıklarını ve sınırlarını tanımalı, mesleğindeki aktüel eğilim ve yönelimlerle tanışmalıdır. Hizmet içi eğitim ve gelişim etkinliklerine katılma, meslektaşlarıyla işbirliği, rehberlik hizmetlerini destekleme ve öğrencilerle iletişim kurma, öğrenci velileriyle ilişkiler, okuldaki genel eğitim etkinlikleri yanı sıra planlı ve sistemli çalışma, sorumluluk, zamanı iyi kullanma vb. noktalarda pratik yeterliklere sahip olmalıdır.
- E. Bireysel/Kişisel Özellikler; kişilere göre farklılıklar gösteren bireysel özellikler, müzik öğretmenlerinin mesleki başarılarını son derece etkileyecektir. Güdüleyicilik, başarıya odaklanmışlık, araştırmacılık ve yeniliklere açık olma, üreticilik, kendi performansı üzerinde düşünme ve gelişmeye isteklilik gibi özellikler bunlar arasında sayılabilir.

Müzik öğretmeni, içinde yaşadığı toplumsal ve kültürel çevredeki olayları, olguları ve bunlar arasındaki bağları bilmelidir. Toplumsal çevrede meydana gelen sürekli gelişmeleri ve değişimlerin kültürel yapı ve değerlerde de değişimler meydana getireceğine inanmalı; dolayısıyla müziğin ve müziğe ilişkin kültürün de değişebileceğinin bilincinde olmalı ve öğrencilere bunu aktarabilmelidir. Müzik öğretmeni yaşadığı toplumsal ve kültürel çevrede sanat ve müzikle ilgili yanlış inanç ve evrensel müziğin ne olduğunu kavratarak onların bu konudaki çelişkilerini ortadan kaldırmalı ve bilinç düzeylerini yükseltmelidir. Çevrede ve dünyada müzikle ilgili meydana gelen gelişmeleri takip ederek bunun farkında olmalı ve öğrencilerle bunu paylaşmalıdır (Akbulut, 2006, s.37).

MEB (2008) Temel Eğitime Destek Projesi kapsamında Müzik Öğretmenliği Özel Alan Yeterlikleri ise şu şekilde belirlenmiştir:

- A. Planlama ve Düzenleme; müzik öğretim sürecini planlama, müzik programında yer alan yöntem ve teknikleri kullanabilme, amaca uygun olarak ortamlar düzenleme, materyal hazırlama ve kaynaklardan yararlanma uygulamalarını kapsamaktadır.

A1. Müzik öğretimine uygun planlama yapabilme,

- A2. Öğretim programında geçen aktif yöntem ve teknikleri kullanabilme,
- A3. Müzik öğretimine uygun öğrenme ortamları düzenliyeabilme,
- A4. Müzik öğretim sürecinde uygun materyalleri ve kaynakları kullanabilme,
- A5. Teknolojik kaynakları kullanabilme,
- A6. Kurumsal bilgi ve becerilere yönelik özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alan planlamalar ve uygulamalar yapabilme.

B. Kurumsal-Uygulamalı Bilgi ve Beceriler; müzik dersine temel oluşturacak bilgileri aktarmada programda yer alan yöntem ve tekniklerin kullanılmasını, müziksel işitme, okuma ve yazmayı, insan ve çalgılarda sesin oluşumu ve doğru kullanılmasını, dersin içeriği doğrultusunda düzeyine uygun müziksel eserler oluşturma, besteleme, doğaçlama, düzenleme, uyarlama, çalma, söyleme, yaratma ve çevresindeki araç-gereçlerden müzik aleti olarak yararlanma uygulamalarını kapsamaktadır.

- B1. Müzik dersine temel oluşturacak kurumsal bilgileri aktarırken, programda yer alan yöntem ve teknikleri kullanabilme,
- B2. Öğrencilerin işitme becerilerini geliştirebilme,
- B3. Öğrencilerin sesin oluşumunu ve çalgıları tanımasını sağlayabilme,
- B4. Öğrencilerin kendi sesini ve çalgısını doğru, temiz, etkili kullanmasını sağlayabilme,
- B5. Öğrencilerin çevresel, ulusal ve evrensel düzeyde nitelikli eserlerden dağarcık oluşturmalarını sağlayabilme,
- B6. Öğrencilerin çeşitli ses ve çalgı topluluklarını tanımalarını ve bu gruplara katılımlarını sağlayabilme,
- B7. Öğrencilerin çok sesli müzik yapmalarını sağlayabilme,
- B8. Öğrencilerin kendi çevresinden ve genel kültüründen esinlenerek ezgiler yaratmasını sağlayabilme,
- B9. Öğrencilerin müzik eğitiminde, çevresindeki araç ve gereçlerden yararlanmasını sağlayabilme.

C. Müzik Kültürü; ulusal müziği ve uluslar arası müziği tanıtmak; farklı müzik türlerini dinleterek, müzik zevki oluşturma, dinletilen müziklere yönelik farklı anlatım

yollarıyla öğrencilerin kendilerini ifade etmelerini sağlama, müziksel çevre ile etkileşimde bulunma, Atatürk'ün müzikle ilgili düşünce ve uygulamalarını benimseme, Atatürk'ü konu alan şarkı, türkü ve marşları tanıma, öğretme ve müzik kültüründe özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alma uygulamalarını kapsar.

C1. Öğrencilerin ulusal ve uluslar arası müziği tanımalarını sağlama,

C2. Öğrencilerin bulunduğu çevrenin müziğini tanıma ve müziksel çevresinden yararlanmasına öncülük edebilme,

C3. Müzikte kaliteyi sezdirerek, öğrencilerde dinleme kültürü oluşturabilme,

C4. Atatürk'ün sanata ve Türk müziğinin gelişmesine verdiği önemi vurgulayan uygulamalar yapabilme,

C5. Atatürk'ü konu alan şarkı, türkü ve marşları tanıma, öğretme, ilgili haftalarda ve öğretim yılı boyunca yeri geldikçe seslendirme,

C6. Müzik kültüründe özel gereksinimli ve özel eğitime gereksinim duyan öğrencileri dikkate alan çalışmalar yapabilme.

D. İzleme ve Değerlendirme; öğrencilerin müzik öğretim sürecindeki gelişimlerini izleme ve değerlendirme uygulamalarını kapsamaktadır.

D1. Öğrencilerin müzik gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme sonuçlarını yorumlama ve geri bildirim sağlayabilme,

D2. Öğrencilerin müzik gelişimlerini belirlemeye yönelik yapılan ölçme ve değerlendirme sonuçlarını uygulamalarına yansıtabilme,

D3. Müzik öğretimine ilişkin yapacağı ölçme ve değerlendirme uygulamalarının amaçlarını belirleyebilme,

D4. Müzik öğretiminde ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerini kullanabilme.

E. Okul-Aile-Toplum ve Disiplinler Arası İş Birliği Yapma; müzik öğretim sürecini desteklemek amacıyla ailelerle işbirliği, toplumsal liderlik, okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesi, okuldaki tören ve organizasyonlara yönelik uygulamaları, müzik sanatının ve eğitiminin diğer disiplinlerle ilişkilendirilmesi uygulamalarını kapsamaktadır.

E1. Öğrencilerin müzik becerilerinin geliştirilmesinde ailelerle iş birliği yapabilme,

- E2. Öğrencilerin ulusal bayram ve törenlerinin anlam ve önemini farkına varmalarını ve törenlere aktif katılımlarını sağlayabilme,
 - E3. Ulusal bayram ve törenlerin yönetim ve organizasyonunu yapabilme,
 - E4. Okulun kültür ve öğrenme merkezi haline getirilmesinde toplumla iş birliği yapabilme,
 - E5. Müzik eğitimini ve müzik sanatını diğer bilim, teknik, spor ve felsefe alanlarıyla, farklı disiplinlerle ilişkilendirme.
- F. Mesleki Gelişimi Sağlama; öğretmenin, müzik sanatı ve eğitimi alanlarındaki gelişmeleri takip etmesini, değerlendirilmesini ve müzik öğretim sürecindeki mesleki gelişimine yönelik uygulamalarını kapsamaktadır.
- F1. Mesleki yeterliklerini belirleyebilme,
 - F2. Müzik öğretimine ilişkin kişisel ve mesleki gelişimini sağlayabilme.

Uçan (2006, s.86), müzik öğretmenliği yeterliklerinin belirlenmesindeki öneme değinmiş, müzik öğretmeni yeterliklerinin her zaman çok önemli ve öncelikli bir konu olduğunu vurgulamıştır. Çünkü bu konu müzik öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimini, seçimini ve atanımını, görevlendirimini ve çalıştırımını, değerlendirmesini ve yükseltimini doğrudan etkiler ve belirler. Bu bakımdan konu her zaman ve her yerde çok dikkatli, çok duyarlı ve çok özenli çalışmayı gerektirmektedir.

2.2. Yaşam Doyumu

İlk kez 1961 yılında Neugarten tarafından ortaya atılan bir kavram olan yaşam doyumunu; Shin ve Johnson (1978, s.478), kişinin kendi seçtiği kriterlere göre yaşam kalitesinin küresel bir değerlendirmesi; Veenhoven (1996, s.6), bir bütün olarak yaşamın bütün kalitesinin, pozitif olarak gelişiminin derecesi; Yılmaz ve Altınok (2009, s.456), bireylerin yaşama bakışları, yaşama ait beklentileri ve bunun karşılanma düzeylerinin neden olduğu psikolojik bir özellik; Özaydın, Sevinç ve Deniz (2014, s.105), bireylerin seçtikleri kriterlere göre yaşam niteliklerini bir bütün olarak değerlendirmesi; Özer ve Karabulut (2003, s.72), kişinin beklentileriyle (ne istediği), elinde olanların karşılaştırılmasıyla (neye sahip olduğu) elde edilen durum ya da sonuç olarak tanımlamışlardır.

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi, yaşam doyumu, kişinin beklentilerinin, gerçek durumla kıyaslanmasıyla ortaya çıkan sonucu gösterir, genel olarak kişinin tüm yaşamını ve bu yaşamın çok çeşitli boyutlarını içerir. Yaşam doyumu tek yönlü, hayatın sadece belli bir bölümüne ve belli bir zaman dilimine yönelik doyum sağlamayı değil, yaşamın geneline yönelik olan mutluluk ve iyi olma halini ifade ettiği söylenebilmektedir (Özer ve Karabulut, 2003, s.72; Taş, 2011, s.23).

Schmitter yaşam doyumu kavramının kişiden kişiye farklı algılanma düzeyine bağlı olarak, kavramın tanımlanmasında ve kapsamının belirlenmesinde belirsizlik söz konusu olduğunu belirtmiştir. Bu nedenledir ki; yazında çok farklı yaklaşımlara rastlanılmaktadır. Bireylerin yaşam doyumunu etkileyen unsurlar şu şekilde sıralanmaktadır (akt. Keser, 2005, s.80);

- Günlük yaşamdan mutluluk duymak;
- Yaşamı anlamlı bulmak,
- Amaçlara ulaşma konusunda uyum,
- Pozitif bireysel kimlik,
- Fiziksel olarak bireyin kendisini iyi hissetmesi,
- Ekonomik güvenlik ve
- Sosyal ilişkiler.

Diener (1984), yaşam doyumunun insanın mutluluğu ile ilgili kavramlardan biri olan öznel iyi oluşun bilişsel yönünü temsil ettiğini ifade etmiş ve öznel iyi oluşu, kişinin yaşamını bilişsel ve duygusal olarak değerlendirmesi olarak tanımlayarak, bu değerlendirmenin, olaylara verilen duygusal tepkileri ve doyumun bilişsel değerlendirmesini içerdiğini ifade etmiştir. Öznel iyi oluşun bilişsel ve duygusal olmak üzere iki ana bileşeni vardır: Öznel iyi oluşun bilişsel bileşeni olan yaşam doyumu, mutluluğun bilişsel yönünü oluşturur (Dorahy, Lewis, Schumaker, Akuamoah-Boateng, Duze ve Sibiya, 2000). Duygusal yön ise olumlu ve olumsuz duygulanımı kapsar (Rask, Astedt-Kurki ve Laippala, 2002).

Yaşam doyumuyla ilgili yapılan tanımlamalar üç grupta toplanabilir. Birinci grupta, iyi oluş, erdem, kutsallık gibi dış bir ölçüte dayanarak, ikinci grupta insanların yaşamlarını olumlu anlamda değerlendirmelerine neden olan etmenler, üçüncü grupta ise, günlük

yaşamın akışı üzerinde durularak olumlu duygunun olumsuz duyguya egemen olması anlatılır (Yetim, 1991, s.70-71).

2.3. İş Doyumu

Genel olarak çalışanların işlerine ilişkin duygularının bir reaksiyonu olarak tanımlanan iş doyumu kavramı, ilk kez 1920'lerde ortaya atılmış olup, önemi 1930-40'lı yıllarda anlaşılmıştır. Önemli olmasının bir nedeni, yaşam doyumu ile ilişkili olmasıdır ki bu durum kişinin fizik ve ruh sağlığını doğrudan etkilemektedir. Bir diğer nedeni ise üretkenlikle ilgilidir. İş doyumu ile üretkenlik arasında doğrudan bir ilişki olmamakla birlikte doyumsuzluğun yarattığı dolaylı etkiler (stres, grup uyumu gibi) konuyu önemli kılmaktadır (Sevimli ve İşcan, 2005, s.55). Sun'a (2002, s.2-3) göre ise iş doyumu kavramı, çalışanların kişisel özelliklerinin (duygu, beceri, vs.) ve iş yerinde oluşturdukları grupların, emeğin üretim bandının ritmiyle uyumlu hale getirilmesi ve çalışan/işveren ihtilafının ortadan kaldırılması, kısaca emeğin yeniden yönetilebilir kılınması amacıyla dikkate alınmak zorunda olduğu tarihsel koşullarda, psikolog, sosyolog ve örgüt bilimciler gibi birçok disiplinden araştırmacı tarafından ortaya atılmış ve inceleme konusu olmuştur.

İş doyumu tanımlarını incelediğimizde bir çok araştırmacı tarafından farklı tanımlamaların yapıldığı görülmektedir: Hackman ve Oldham (1975, s.162), çalışanın işinde mutlu olması ve tatmin edilmesi ile ilgili bir derece durumu; Phillips ve Edwards (2009), kişinin kendi işi için bireysel olarak hissettiklerinin derecesi; Singh (2010), genel olarak çalışanların işlere ya da işe karşı yönelik tutumları; Erdoğan (1996, s.231), kişinin iş deneyimlerinin sonucunda ortaya çıkan olumlu ruh hali; Tengilimoğlu (2005, s.27), çalışanların iş ve çalışma ortamından bekledikleri ile algıladığı arasındaki fark; Armstrong ve Taylor (2014), insanların çalışmaları hakkında sahip oldukları tutum ve duygular olarak; Dağdeviren, Musaoğlu, Ömürlü ve Öztora (2011, s.69), çalışanların genel duygusal durumunu gösterebilmekte ve işe yönelmeyi sağlayan olumlu etki olarak; Başaran (2000, s.215), iş görenin işinden duyduğu durumun derecesi, duyduğu bu hazzın ya da ulaştığı bu olumlu duygusal durumun derecesi olarak tanımlamışlardır.

İşgörenin işini ya da önemli iş değerlerini değerlendirmesi sonucu algıladığı ve hoşagiden olumlu duygusal durum olarak tanımlanan iş doyumu, oldukça karmaşık ve

birçok etmenden etkilenen soyut bir kavramdır. İş doyumu; sosyal ve kişisel etmenlerden, işgörenin genel yaşamındaki doyum ve mutluluk durumundan etkilenmekte, moral, iş tutumları, iş başarımı ve güdülenme kavramlarıyla da yakından ilgili görülmektedir (Aksu, Acuner ve Tabak, 2002, s.271). Bingöl (1997, s.270) iş tatminiyle ilgili etmenleri şu şekilde sıralamıştır, tatmin kavramının, iş görenin işten elde ettiği maddi çıkarlar, iş güvenliği, işin zevk verme kabiliyeti ve uygunluğu, üretimde bulunmaktan doğan gururla, umut verici mesleki projeler, işin akışını ve hızını denetleyecek işgörenin yeteneği, iş yerindeki olumlu beşeri ilişkilerle, işletmenin genel durumuyla, amirin tutumuyla, sendikal ilişkilerle ilgili olduğunu belirtmiştir. Tengilimoğlu (2005, s.28) ise, bireysel faktörler ya da kişisel faktörler, bireylerin farklı düzeyde doyum elde etmelerini sağlayan etkenlerdir. Yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, mesleki konum ve kıdem, kişilik, zeka, hizmet süresi, medeni durum ve benzeri etkenlerdir. Örgütsel faktörler ise işin niteliği, yönetim tarzı ve denetim biçimi, güvenlik duygusu, iletişim, ücret, gelişme ve yükselme imkanları, rekabet, çalışma şartları, birlikte çalışan kişiler ve örgütsel ortam olarak gruplandırılmaktadır.

İşten doyumla yakın ilgisi olan dört terim vardır. Bunlar, güdülenme, işi çekici bulma, işle özdeşleşme ve gönül gücüdür (Başaran, 2000, s.215).

- Güdülenme, bir amaca doğru çaba harcamayı ve sürdürmeyi anlatmasına karşılık, işten doyum işe bağlı olarak olumlu duygular içinde olmayı anlatır.
- İş çekici bulma, işin işgörene çekici gelmesi, işgörenin işe duyduğu ilgiye bağlıdır. Yapılacak iş, işgörene gereksinimleri ne denli doyuracak gibi görünüyorsa işin çekiciliği o denli artma gösterir. İşgörenin işin yapılmasıyla doyuracağı gereksinimlerdir.
- Özdeşleşme, işgörenin işiyle özdeşleşmesi, onun kopamayacak denli işine bağlı olmasını anlatır.
- Gönüllü (morale), tıpkı sağlık kavramı gibi, işgörenin örgüt içinde, tüm olumlu duygularının genel bir anlatımıdır.

İnsanların zamanlarının büyük kısmını geçirdiği iş ortamları, büyük bir önem taşımaktadır. İş ortamlarında doyum sağlayabilen insanlar çevrelerinde ve aile sistemi içerisinde daha iyi bir iletişim, hoşnutluk, mutluluk, başarı ve gurur içinde işlerine bağlandıkları, işlerinde verimli oldukları gözlenmektedir (Kağan, 2005). Buna bağlı

olarak iş doyumu, iş görenlerin örgütsel amaçlara, istekli ve verimli biçimde katkı yapmalarını sağlamaktır. Bu konuda yöneticilere büyük sorumluluk düşmektedir. İşinden memnun olan, örgüt içinde temel ve önemli ihtiyaçlarını tümünü karşılayan bireylerin iş başarımlarının, iş doyumu düşük işgörenlerin iş başarımlarından önemli ölçüde yüksek olduğu söylenebilir (Tengilimoğlu, 2005, s.27). Özellikle meslek dışı yaşamları doğrudan etkileyen ve sürekli özveri gerektiren mesleklerde iş doyumu büyük önem taşımaktadır. Verimliliği artırabilmek için yöneticilerin iş doyumunu artıracak önemler almaları gerekmektedir (Dağdeviren, Musaoğlu, Ömürlü ve Öztora, 2011, s.69).

2.4. İlgili Araştırmalar

2.4.1. Öğretmen Yeterlikleri ile İlgili Araştırmalar

Seferoğlu tarafından 2004'te yapılan araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının, MEB öğretmenlerde aradıkları yeterlikleri ne ölçüde sahip olduklarını belirlemek ve bu konuyla ilgili kurumlara geribildirim sağlamaktır. Bu amaçla Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümü öğrencilerinin MEB'ce belirlenen öğretmen yeterlikleri konusundaki değerlendirmelerini elde etmeye yönelik betimsel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evreni Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, BÖTE bölümünün son sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Mahiroğlu (2004) tarafından geliştirilen ve güvenilirlik katsayısı 0.98 olan 4 dereceli Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Ölçekte öğrencilerden, ölçekteki her bir yeterlik konusunda kendilerini yeterli bulma düzeylerini “Zayıf, Orta, İyi veya Mükemmel” şeklinde derecelendirmeleri istenmiştir. Sonuç olarak öğrenciler kendilerini yeterliklerin önemli bir kısmında orta ve iyi derecede değerlendirmektedirler. Zayıf derecesinin yeterliklerin hemen hemen yarısında hiçbir adayca işaretlenmemiş olması hem dikkat çekici hem de bölümlerinde kendilerine verilen eğitim açısından olumlu bir göstergedir. Adayların kendi değerlendirmelerine “cinsiyet, mezun olunan lise türü ve okuldaki başarı durumları” açısından bakıldığında anlamlı bir fark gözlenmemiştir.

İlköğretim bölümü aday öğretmenlerin mesleğe atılmadan önce öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlikleri, cinsiyet, bölüm, öğretim şekli, mezun olunan lise türü ve sınıf

düzeyi değişkenleri bakımından inceleyen Kahyaoğlu ve Yangın (2007), araştırmalarını 2005-2006 öğretim yılı bahar döneminde Dicle Üniversitesi Siirt Eğitim Fakültesinde okuyan toplam 330 öğretmen adayında uygulamışlardır. Çalışmada beş dereceli likert tipi “Öğretmen adayı öz-yeterlik ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, ilköğretim fen bilgisi öğretmenliği bölümünde okuyan öğretmen adaylarının diğer bölümlerdeki öğretmen adaylarına göre mesleki öz-yeterliklerine ilişkin daha yüksek öz-yeterlik düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Taşdemir (2007), sınıf öğretmenlerinin okul, meslektaş ve kendi mesleki yeterliklerini algılama düzeylerini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırma örneklemini MEB’e bağlı okullarda görevli random yöntemiyle seçilmiş 219 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verileri “İlköğretim Sınıf Öğretmenliği ve Öğretmenlerin Öğretim Programlama Sürecinin Değerlendirmesi Ölçeği” ile elde edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin kendilerini geliştirmede bilgisayar teknolojisi ve internetten yararlanma düzeyleri düşük, mesleki olarak ise kısmen eğitim ihtiyacı içindedirler. Ayrıca mesleki yeterlik ve heyecan açısından, kendilerini yüksek düzeyde, meslektaşlarını ise kısmen yeterli düzeyde göstermektedirler. Sınıf öğretmenleri sistem içerisinde kendisini geliştirmemiş ve gerekli performansı göstermeyen meslektaşlarına eğitimci olarak güvenmedikleri gibi öğretmen olarak kalmalarına da karşı görüştedirler. Okulda normal öğretim uygulaması yapılmasından yana olmalarına karşın, okul dışı zamanlarını akademik olmayan etkinliklerle geçirmektedirler. Ayrıca, öğretmenlerin özlük haklarının tespitinde performans değerlendirmesi yapılması gerektirdiği görüşündedirler. Sınıf öğretmenlerinin okulları, misyon ve vizyonu olan ve bulunduğu çevrenin çok yönlü gelişmesine hizmet eden kurumlar olarak algılanmaktadırlar.

Karacaoğlu (2008), öğretmenlerin yeterlilik algılarını belirlemek ve öğretmenlerin yeterlilik algıları ile farklı değişkenler arasındaki farka baktığı araştırmasında Delphi tekniği ile belirlenen öğretmen yeterlilikleri sonucunda geliştirilen öğretmen yeterlik algısı ölçme aracının ön uygulaması ve asıl uygulaması ile gerçekleştirmiştir. 440 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Öğretmenlerin yeterlik algılarını belirlemek üzere 137 maddeli beşli dereceleme ölçeğinden oluşan ölçme aracı kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin meslek bilgisi ve kendilerini geliştirme konularında kendilerini çok yeterli gördükleri, alan bilgisi ve ulusal-uluslararası

değerler konularında oldukça yeterli gördükleri belirlenmiştir. Hizmet içi eğitim alan öğretmenlerin öğretmenlik yeterlikleri algılarının daha yüksek olduğu, branşlara göre öğretmen algıları arasında fark olmadığı belirlenmiştir.

Ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algılarının belirlenmesini amaçlayan Üstüner ve diğerleri (2009), gönüllü olarak araştırmaya katılmayı kabul eden Malatya ili merkez ilçelerden 292 öğretmen üzerinde uygulama yapmışlardır. Araştırmada, öğretmenlerin öz-yeterlik algılarını belirlemek amacıyla, Tschannen-Moran ve Hoy tarafından geliştirilen ve Türk kültürü için geçerlik ve güvenilirlik çalışması Çapa, Çakıroğlu ve Sarıkaya tarafından yapılan “Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algılarının cinsiyet, branş, kıdem ve en son mezun olunan yükseköğretim kurumu değişkenlerine göre anlamlı biçimde farklılaşmadığı, okul türü değişkenine göre ise anlamlı biçimde farklılaştığı belirlenmiştir. Anadolu Fen Liselerinde çalışan öğretmenlerin kendilerini, diğer okullarda çalışan öğretmenlere oranla daha yeterli olarak değerlendirdikleri belirlenmiştir.

Aydın ve Ayvaz’ın 2015’te yaptıkları araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının öğretmen yeterliklerine yönelik kuvvetli ve eksik yanları ile fırsat ve engel durumlarına yönelik görüşlerini tespit etmektir. Araştırmada ilişki aramayan tarama modellerinden yararlanılmıştır. Araştırma, 4. sınıfa devam eden 47 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Veriler 20 açık uçlu sorudan oluşan Öğretmen Adayı Mesleki Yeterlikleri Görüş Anketi ile toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmış ve ilgili tema ve alt temalara yönelik kodlar oluşturulmuştur. En sık tekrarlanan kodlar ise kuvvetli temasında öğretim programlarını uygulama, fırsat alt temasında teknolojik imkanlar, engel alt temasında ise bilinçsiz ve sosyo ekonomik düzeyi düşük veli olarak belirlenmiştir.

2.4.2. Müzik Öğretmenliği Yeterlikleri ile İlgili Araştırmalar

Gündoğdu tarafından 2006’da yapılan araştırmanın amacı, MEB’e bağlı ilk ve orta öğretim kurumlarında çalışmakta olan müzik öğretmenlerinin düşüncelerine göre, alanda görev yapan müzik öğretmenlerinin sahip oldukları mesleki alan yeterlik seviyelerini belirlemektir. Tarama modellenli olan araştırmanın evrenini MEB’e bağlı ilk ve orta öğretim kurumlarında çalışmakta olan müzik öğretmenleri, örneklemini ise, 55

devlet ve özel okullarından ulaşılabilen 92 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacı ile Temel Eğitime Destek Projesi'nden yola çıkarak hazırlanan “Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlik Anketi” kullanılmıştır. Anket, 10 yeterlik alanı ve 47 önermeden oluşmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre: kulak eğitimi yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin kulak eğitimi yeterliklerine sahip oldukları, ses eğitimi yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin yeterli olmakla beraber yeterli oldukları; ancak teknik açıdan eksiklikleri olduğu görülmektedir. Çalgı eğitimi yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin, piyanoyu etkin bir şekilde kullanmadıkları, bununla birlikte müzik öğretmenleri okul çalgılarından herhangi birini yeterli düzeyde kullanabildikleri görülmektedir. Ancak, çalgı topluluğunda çalma ve çalgı topluluğu yönetme yeterliklerinde eksiklikler bulunmaktadır. Toplu söyleme ve toplu çalma yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin tek sesli koro oluşturma ve çalışmada yeterli olduğu ancak çok sesli koro çalıştırma yeterliğinde yüksek seviyede olmadığı, müzikal yaratıcılık yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin üretkenliğe yönelik yeterliklerde yetersiz kaldıkları görülmektedir. Özel öğretim yöntemleri ile müzik öğretimi yapma yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin, özel öğretim yöntemlerini bilmedikleri ve kullanmadıkları, genel müzik bilgi ve kültürü yeterlik alanında, müzik öğretmenlerinin yeterli oldukları, teknoloji kullanımı ve materyal geliştirme yeterlik alanlarında, yeterli olmakla beraber eksikliklerinin olduğu görülmektedir.

Tepe (2010), yaptığı araştırmada müzik öğretmenliği programında bireysel çalgı-gitar öğrencilerinin mesleki yeterlik algılarının belirlenmesini amaçlamıştır. Kişisel tarama modeli kullanılan araştırmanın örneklemini Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı lisans programlarında, bireysel çalgı-gitar ana dalında eğitim gören 3. ve 4. sınıflarında eğitim gören 25 müzik öğretmeni adayı oluşturmuştur. Araştırmada veri toplamak amacıyla “Müzik Öğretmeni Adayları Mesleki Yeterlik Algısı Değerlendirme Anketi” kullanılmıştır. Sonuç olarak, müzik öğretmeni adaylarının genel yeterlik düzeylerinin ortalamanın üzerinde ve pozitif yönde yüksek olduğu saptanmıştır.

Tuzcu (2010), müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik öz-yeterlik algıları ve öğretmenliğe güdülenme düzeylerini belirleyerek; öğretmenlik öz-yeterlik algıları ve müzik öğretmenliğine güdülenme düzeyleri ile akademik başarı algı düzeyleri arasındaki ilişkilerin saptanması ve öğretmenlik öz-yeterlik algıları ile müzik

öğretmenliğine güdülenme düzeylerinin hangi değişkenler dahilinde farklılıklar gösterilebileceğini ortaya koymayı amaçlamıştır. Tarama yöntemiyle yapılan çalışmanın örneklemini Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, 4. Sınıfında öğrenim gören toplam 95 müzik öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmada 3 temel veri toplama aracı kullanılmıştır. “Öğrenci Bilgi Formu”, Gibson ve Dembo (1984) tarafından geliştirilen ve Diken (2004) tarafından Türkçe’ye uyarlanan “Öğretmen Yeterlik Ölçeği” ve Onuk (2007) tarafından oluşturulan “Müzik Öğretmenliğine Güdülenme Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; müzik öğretmeni adaylarının müzik öğretmenliğine güdülenme düzeyleri ile öğretmen yeterlik ölçeği kişisel ve genel öğretim alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının “Öğretmen Yeterlik” düzeylerinin, üniversiteye geldikleri bölgeye göre farklılaşma gösterdiği; öğrenim gördüğü fakülteye Karadeniz bölgesinden gelen öğretmen adaylarının “Öğretmen Yeterlik” düzeylerinin, diğer bölgelerden gelen öğretmen adaylarına kıyasla düşük olduğu saptanmıştır. Ayrıca Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının “Öğretmen Yeterlik” düzeylerinin, Marmara Üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının “Öğretmen Yeterlik” düzeylerine göre düşük olduğu saptanmıştır. Okuduğu bölümden tamamen ve oldukça memnun olan müzik öğretmeni adaylarının “Güdülenme Düzeyleri”, okuduğu bölümden biraz memnun ve hiç memnun olmayan adaylara göre düşük bulunmuştur.

Konuk tarafından 2011’de yapılan araştırmanın amacı, müzik öğretmenliği eğitimi almakta olan birinci ve dördüncü sınıf müzik öğretmeni adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutumları ve mesleki yeterlik düzeyleri arasında bir ilişki olup olmadığını ortaya koymaktır. Tarama yöntemiyle yapılmış olan araştırmanın örneklemini Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 2. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ölçmek için Abdurrahman Tanrıoğlu tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği”, öğretmen adaylarının mesleki yeterlik düzeylerinin ölçülebilmesi için ise Türkçe uyarlaması Diken (2004) tarafından yapılan müzik öğretmenliği için geçerlik güvenirlik çalışması Tuzcu (2010) tarafından gerçekleştirilen “Öğretmenliğe İlişkin Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin tutum ve yeterlik düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında

ailesinde öğretmen olan öğrencilerin yeterlik düzeyleri, diğer öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Lisans Programlarında öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik ve müzikal algı düzeyleri karşılaştırmayı amaçlayan Şafak (2015), Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Anabilim Dalı Lisans Programları 3. ve 4. Sınıflarında öğrenim gören 449 müzik öğretmeni adayı üzerinde uygulama yapmıştır. Araştırmada veri toplamak için kişisel bilgi formu, Otacıoğlu (2005) tarafından hazırlanan Müzikal Algılama Ölçeği, Diken (2004) tarafından Türkçeye uyarlanan Öğretmen Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının demografik özelliklerine göre müzik algı ve mesleki yeterlik algılarında; müzikal algı ve mesleki yeterlik algısı düzeylerinde farklılıklar ortaya çıktığı gözlenmiştir.

2.4.3. Öğretmenlik Mesleği ve Yaşam Doyumunu Ortak Konu Alan Araştırmalar

Pehlivan (2008), devlet ve özel okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik ve yaşam doyumu düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya Adana ve Mersin il merkezinde görev yapan 300 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Maslach Tükenmişlik Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği, Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Sonuç olarak, devlet okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin daha fazla tükenmişlik yaşadıkları ve yaşam doyumu düzeylerinin düşük olduğu; mesleği isteyerek seçen beden eğitimi öğretmenlerinin daha az tükenmişlik yaşadıkları ve yaşam doyumu düzeylerinin yüksek olduğu; okullardaki araç gereç durumunun yetersizliği ve spor salonunun olmaması beden eğitimi öğretmenlerinde duygusal tükenme ve duyarsızlaşmayı artırdığı ve yaşam doyumunu azalttığı; duygusal tükenme ve duyarsızlaşma yaşayan beden eğitimi öğretmenlerinin yaşlarının ilerlemesi kişisel başarı düzeylerini artırmakta ve kişisel başarı düzeyi artan beden eğitimi öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeyleri yüksek bulunmuştur. Beden eğitimi öğretmenlerinin haftalık ders yükleri tükenmişlik ve yaşam doyumu düzeylerini etkilememektedir.

Yılmaz ve Sünbül tarafından 2009'da yapılan araştırmanın amacı, okullardaki örgütsel güvenin alt boyutları çalışanlara duyarlılık, yöneticiye güven, iletişim ortamı ve yeniliğe

açıklık öğretmenlerin doyumlarının anlamlı düzeyde açıkladığını test etmektir. Veri toplama aracı olarak, Okullardaki Örgütsel Güven Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, İç Anadolu bölgesindeki ilköğretim okullarında görev yapan 957 öğretmen oluşturmaktadır. Sonuç olarak, öğretmenlerin yaşam doyumları ile okullardaki örgütsel güvenin çalışanlara duyarlık, yöneticiye güven, iletişim ortamı ve yeniliğe açıklık puanları arasında anlamlı pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

Türkiye’de ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin yaşam doyumlarını, cinsiyetleri, öğretmenlerin okul dışında beraber sosyal etkinlik yapıp yapmama, öğrenim durumu, öğretmenlerin çalıştıkları okul türü, herhangi bir sendikaya üye olup olmama durumu, çalıştıkları yerleşim türü, öğretmenlerin çalıştıkları bölge değişkenleri açısından inceleyen Yılmaz ve Şahin (2009), ilköğretim okullarında görev yapan 2116 öğretmen üzerinde çalışmışlardır. Araştırmada verilerin toplanması için Yaşam Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin yaşam doyumları, cinsiyet, sendikaya üye olup olmama, çalıştıkları okul türü, yaşadıkları yerleşim türü, bölge, okul dışında sosyal etkinlik yapıp yapmama değişkenlerine göre anlamlı bir farklılaşma göstermektedir. Öğretmenlerin yaşam doyumları, öğrenim durumları değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma göstermemektedir.

Şahin (2010), ilköğretim öğretmenlerinin yaratıcılık, yaşam doyum ve tükenmişlik düzeylerini belirlemek ve aralarındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmaya, Sakarya iline bağlı Adapazarı ilçesinde görev yapan 1203 öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Kişisel Bilgi Formu, Maslach ve Jackson (1981) tarafından geliştirilen Maslach Tükenmişlik Envanteri, Eugene Raudsepp tarafından geliştirilmiş “Ne Kadar Yaratıcısınız?” testi, Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilmiş ve Köker (1991) tarafından Türkçeye uyarlanmış Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin %82,3’ünün yaşam doyum düzeyi yüksek, %80.6’sı ise yaratıcı bulunmamıştır. Tükenmişlik düzeyleri incelendiğinde ise, duygusal tükenme düzeyleri yüksek, duyarsızlaşma düzeyi normal ve kişisel başarı düzeyleri düşük bulunmuştur. Bayan öğretmenlerin duygusal tükenmişlik düzeyleri bay öğretmenlere göre daha yüksek çıkmıştır. Öğretmenlerin branşlarına göre, Duyarsızlaşma düzeyleri incelendiğinde Sosyal Bilgiler ve Türkçe öğretmenlerinde en düşük çıkmıştır. Duygusal tükenmişlik 1-5 yıl kademe sahip öğretmenlerde en fazla ve

kıdem yılı arttıkça öğretmenlerin duygusal tükenmişlik düzeyleri azalmaktadır. Öğretmenlerin duygusal tükenme ve yaşam doyumu düzeyleri algılanana düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip olma yönünde anlamlı bulunmuştur. Öğretmenlerin yaratıcılık ve yaşam doyumu düzeyleri ise, cinsiyet, medeni durum, kıdem yılı, branş, eşin mesleğinden etkilenmemektedir.

Özaydın (2011), müzik eğitimi ve konservatuvar öğrencilerinin psikolojik ihtiyaçları ve yaşam doyumları, farklı ana dallara, cinsiyete, yaşamın çoğunun geçirildiği yere, ailenin sosyo-ekonomik durumuna, anne babanın boşanmış olup olmama değişkenine, aile yapısı ve kardeş sayısı değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? sorusuna cevap aramaktadır. Tarama modellenli araştırmada veriler, anket yoluyla elde edilmiş ve elde edilen veriler istatistiksel yöntemlerle çözümlenmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarını belirlemede M. Teresa Heckert tarafından geliştirilen, YPİDÖ araştırmacı tarafından Türkçeye uyarlanan Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği kullanılmıştır. Global yaşam doyumunu ölçmek için Diener vd. (1985), tarafından geliştirilen Yaşam Doyumu Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması Köker (1991), tarafından yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Selçuk Üniversitesi'nde farklı fakültelere devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin cinsiyet, sınıf, yaşamın çoğunun geçirildiği yer ve fakülte değişkenlerinde, ayrıca aile yapısı değişkenine göre yaşam doyumlarında ve yaşam doyumu ile ilişki ihtiyaçları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Ailenin ortalama aylık geliri değişkeni açısından yaşam doyumu puan ortalamaları ile aile yapısı değişkenine göre psikolojik ihtiyaçlar alt boyutlarından başarı ihtiyacı alt boyutunda anlamlı düzeyde bir farklılık gözlenmiştir.

Taş tarafından 2011'de yapılan araştırmanın amacı, öğretmenlerde yaşamın anlamı, yaşam doyumu, sosyal karşılaştırma ve iç-dış kontrol odağı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın örneklemini 363 öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Bilgi Toplama Formu, Yaşamı Anlama Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği, Sosyal Karşılaştırma Ölçeği ve İç-dış Kontrol Odağı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, yaşam anlamının mevcut anlam alt boyutu ile yaşam doyumu ve sosyal karşılaştırma arasında pozitif; iç-dış kontrol odağı arasında negatif ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaşam anlamlarının mevcut anlam alt boyutunun cinsiyet, yaş, meslekteki çalışma süresi, eğitim durumu ve medeni durum açısından anlamlı

farklılıklar göstermediği bulunmuştur. Öğretmenlerin yaşam anlamlarının aranan anlam alt boyutunun cinsiyet ve medeni durum açısından anlamlı farklılık gösterdiği, yaş, meslekte çalışma süresi ve eğitim durumu açısından anlamlı farklılıklar göstermediği bulunmuştur. Öğretmenlerde sosyal karşılaştırmanın cinsiyet, eğitim durumu açısından anlamlı farklılık göstermediği, yaş, meslekteki çalışma süresi ve medeni durum açısından anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Öğretmenlerin iç-dış kontrol odağı cinsiyet, yaş, meslekteki çalışma süresi açısında anlamlı farklılık gösterdiği, eğitim durumu ve medeni durum açısından anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur.

Yılmaz ve Aslan tarafından 2013'te yapılan araştırmanın amacı, öğretmenlerin yaşam doyumları ve iş yerindeki yalnızlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesini, öğretmenlerin iş yerindeki yalnızlıklarının, yaşam doyumları üzerindeki yordayıcı rolünü ve bunun düzeyini tespit etmektir. Araştırmaya, Ankara ilinde çalışan 25 ilköğretim okulundan 402 ilköğretim öğretmeni katılmıştır. Araştırma verileri, İş Yerinde Yalnızlık Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ile toplanmıştır. Öğretmenlerin iş yerindeki yalnızlıkları cinsiyet faktörüne göre farklılaşmazken, yaşam doyumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Öğretmenlerin medeni durumları ile iş yerindeki yalnızlıklarının arasında duygusal yoksunluk boyutunda anlamlı bir fark yokken, sosyal arkadaşlık boyutunda anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Bekar öğretmenler kendilerini sosyal arkadaşlık boyutunda evli öğretmenlere göre daha fazla iş yerinde yalnız hissetmektedirler. Öğretmenlerin medeni durum değişkenine göre, yaşam doyumları evli öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık göstermektedir. Öğretmenlerin yaşam doyum puanları ile iş yerindeki yalnızlıkların duygusal yoksunluk ve sosyal arkadaşlık puanları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki vardır. Öğretmenlerin iş yerinde yalnızlıklarının duygusal yoksunluk boyutuyla ve yaşam doyumlarının sosyal arkadaşlık boyutu arasında anlamlı ters yönlü bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

İnci (2014), aday öğretmenlerin duygusal zeka ile yaşam doyum düzeyleri arasındaki ilişki incelemeyi amaçlamıştır. Çeşitli bireysel özelliklere, sosyal ve demografik değişkenlere bağlı olarak, öğrencilerin yaşam doyum ve duygusal zeka düzeyleri arasındaki anlamlı farklılıklar belirlenmeye çalışılmıştır. İlişkisel tarama modeli araştırmada anket tekniği kullanılmıştır. Duygusal zeka düzeyine ilişkin veriler elde etmek amacıyla Bar-on'un geliştirdiği, Füsün Tekin Acar tarafından kısaltılmış olan

duygusal zeka ölçeğinden; yaşam doyumuna ilişkin veriler elde etmek içinde Diener, Emmons, Larsen ve Griffin tarafından 1985 yılında geliştirilen yaşam doyum ölçeğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2012-2013 eğitim-öğretim yılı Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin öğretmenlik eğitimi programlarında öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 246 kadın, 94 erkek olmak üzere toplam örneklem 340 kişidir. Araştırmanın sonuçlarına göre, aday öğretmenlerin genel duygusal zeka düzeylerini yüksek olarak algıladıkları görülmektedir. Çalışmadaki diğer değişkene göre bir inceleme yapıldığında ise, yaşam doyumlarının çok yüksek olmamakla birlikte, orta düzeyin üzerinde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Kadın aday öğretmenlerin genel duygusal zeka düzeylerinin erkek aday öğretmenlere göre daha yüksek olduğu ve aralarında anlamlı bir farklılığın olduğu bulunmuştur. Genel duygusal zeka düzeyi adayların istedikleri bölümde okuyup okumadıklarına göre de istediği bölümde okuyan aday öğretmenler lehine anlamlı şekilde farklılaşmıştır. İncelenen diğer değişkenler açısından aday öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Yaşam doyum düzeyi aday öğretmenlerin istedikleri bölümde okuyup okumadıklarına, ailelerinin gelir durumuna ve kendi gelir durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. Diğer değişkenler açısından bakıldığında anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

Şahin 2014'te yaptığı araştırmasında, MEB'e bağlı çalışan öğretmenlerin öz duyarlık, psikolojik sağlamlık ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelemeyi amaçlamıştır. Tarama modellenen araştırmanın 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Uşak ili, ilçe ve köylerinde görevli olan 422 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, Öz Duyarlık Ölçeği, Yılmazlık Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda, öz duyarlık düzeyi demografik değişkenler açısından incelendiğinde; öz duyarlık düzeylerinin cinsiyet, medeni durum ve unvan değişkenlerine farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Öz duyarlık düzeyleri ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişki incelendiğinde; öz duyarlık ve alt boyutları (Öz sevecenlik, paylaşımların bilincinde olma, bilinçlilik, öz yargılama, izolasyon ve aşırı özdeşleşme) ile psikolojik sağlamlık arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır. Öz duyarlık ve yaşam doyumları arasındaki ilişki incelendiğinde de bu iki değişken arasında anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır. Regresyon analizi sonuçları incelendiğinde, psikolojik sağlamlık ve yaşam

doyumunun öz duyarlık düzeyi üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu ve anlamlı etkiye sahip oldukları görülmüştür.

2.4.4. Öğretmenlik Mesleği ve İş Doyumunu Ortak Konu Alan Araştırmalar

Kağan tarafından 2005'te yapılan araştırmanın amacı, Ankara ilindeki devlet ve özel ilköğretim okulları Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde çalışan rehber öğretmenlerin iş doyum düzeyleri ile bazı değişkenlere göre bu düzeyler arasında fark olup olmadığını incelemektir. Araştırma grubunu, Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile devlet ve özel ilköğretim okullarında görev yapan toplam 248 rehber öğretmen oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Minnesota İş Doyum Ölçeği ile kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, özel ilköğretim okullarında çalışan rehber öğretmenlerin iş doyum düzeyleri, hem rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan rehber öğretmenlere hem de devlet ilköğretim okullarında çalışan rehber öğretmenlere göre daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca mezun oldukları alana göre, psikolojik danışma ve rehberlik bölümü mezunlarının iş doyum düzeyleri, eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olan rehber öğretmenlerin iş doyum düzeyleri, eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinden mezun olan rehber öğretmenlerin iş doyum düzeylerinden daha yüksek bulunmuştur. Gelir seviyesini yeterli bulup bulmama değişkenlerine göre ise, gelir seviyesini yeterli bulanların iş doyum düzeyleri, yeterli bulmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Bunun yanında, cinsiyet, öğrenim seviyesi ve kıdem değişkenleri dikkate alındığında rehber öğretmenlerin iş doyum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Karaköse ve Kocabaş'ın 2006'da yaptıkları araştırmanın amacı, öğretmenlerin farklı boyutlardaki beklentilerinin iş doyumunu ve motivasyonlarına etkisini saptamaktır. Bu amaçla, likert tipi bir ölçek geliştirilerek örnekleme alınan öğretmen grubu üzerinde uygulanmıştır. Araştırma bulguları, özel okullarda çalışan öğretmenlerin, okul müdürlerinin tutum ve davranışlarının öğretmenlerin işlerinde doyuma ulaşmalarında ve işlerine motive olmalarında olumlu yönde etkisinin olduğunu; devlet okullarda çalışanların ise bu görüşe daha az katılım gösterdiklerini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte özel okullarda çalışan öğretmenler devlet okullarındakilere oranla; okullarının çevredeki itibarına ve okulun çalışma ortamı ile ilgili olarak daha olumlu düşünmektedir. Hem özel okuldaki hem de devlet okullarındaki öğretmenler;

mesleklerinin kendilerine performanslarını değerlendirme şansı verdiğini, işlerini yaparken hedeflerine ulaşabileceklerini belirtmişlerdir; ancak özel okul öğretmenleri mesleklerini icra ederken kendilerini daha fazla stres altında hissettiklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyum düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan Akın ve Koçak (2007), Tokat ili merkez ilçesinde çalışmakta olan 140 ilköğretim ve ortaöğretim okulu öğretmeni üzerinde çalışmışlardır. Veri toplama aracı olarak, Sınıf Yönetimi Becerileri Gözlem Ölçeği, İş Doyum Ölçeği ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyum düzeyleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Uysal'ın 2007'de yaptığı araştırmanın amacı, öğretmenlerin duygusal yaşantılarını farklı değişkenler aracılığıyla ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmenlerin gün içerisinde yaşadıkları bire bir duygular ve bu süreçte ortaya çıkan farklı duygusal işçilik stratejileri (derinden, yüzeysel ve doğal davranma) araştırılmıştır. Aynı zamanda, bu duygusal yaşantıların ve duygusal işçiliğin öğretmenlerin iş yerinde sergiledikleri tükenmişlik ve iş doyumuna üzerine etkileri incelenmiştir. Örneklemini, İzmir merkez ilçelerindeki ilköğretim okullarında görev yapmakta olan toplam 199 öğretmen oluşturmuştur. Öğretmenlerin birebir yaşadıkları duyguları ölçmek için günlük kayıt yöntemi kullanılmıştır. Duygusal işçilik stratejilerini ölçmek için duygusal işçilik ölçeği, diğer değişkenleri ölçmek için tükenmişlik ve iş doyumunu ölçekleri kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğretmenlerin genelde daha çok olumlu duyguları sergiledikleri ve daha çok derinden rol yapma duygusal işçilik stratejilerini kullandıkları bulunmuştur. Duygusal işçilik sergilemekten ziyade; duygusal işçilik yapmamanın (duygusal sapma) öğretmenlerin rapor ettikleri tükenmişlik ve iş doyumunu etkilemiştir.

Öztürk ve Deniz (2008), okul öncesi öğretmenlerinin duygusal zeka, iş doyumuna ve tükenmişlik düzeylerinin yaş, eğitim düzeyi, hizmet içi eğitim ve sosyal etkinliklere katılımlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma grubunu, İç Anadolu Bölgesinde devlet ve özel okullarda görev yapmakta olan 378 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerine ait sosyo-demografik bilgilere (yaş, eğitim durumu, sosyal etkinliklere katılım, hizmet içi eğitime

katılım) ulaşmak için kişisel bilgi formu, duygusal zeka yeteneği, iş doyumunu ve tükenmişlik seviyelerini belirlemek için Bar-On Duygusal Zeka Ölçeği, Hackman ve Oldman İş Doyumu Ölçeği ve Maslach Tükenmişlik Envanteri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, okul öncesi öğretmenlerinin duygusal zeka, iş doyum ve tükenmişlik düzeyleri bazı değişkenlere göre farklılık göstermiştir.

Taşdan ve Tiryaki tarafından 2008’de yapılan araştırmanın amacı, devlet ve özel ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyum düzeylerini karşılaştırmaktır. Çalışma grubunu, 151 ilköğretim öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Eğitim Yöneticisinin İş Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerin iş doyum düzeyi toplam puanları; iş ve niteliği, ücretler, çalışma şartları, gelişme ve yükselme olanakları, birlikte çalışılan kimseler ve örgütsel yaşam alt boyut puanlarında anlamlı farklılık gösterirken, cinsiyete, kıdeme ve mezun olunan okul türüne göre anlamlı farklılık göstermemiştir. Özel ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri, ölçeğin tamamında ve alt boyutlarında yüksek bulunmuştur. Bu bulgu, devlet ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyumlarının yükseltilmesine yönelik politikaların geliştirilmesi fikrini desteklemektedir.

Koç, Yazıcıoğlu ve Hatipoğlu (2009), örgütler için son derece önemli bir yönetsel durum olan iş doyum veya doyumsuzluğunun işgörenlerin performansı üzerindeki etkisinin belirlenmesini amaçlamışlardır. Bu doğrultuda MEB’e bağlı okullarda görev yapan 432 öğretmen üzerinde anket tekniği kullanılarak bir alan araştırması yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin iş doyum ve doyumsuzluğu ile performansları arasında kuvvetli bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

İnandık’ın 2010’da yaptığı araştırmanın amacı, devlet ve özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerini tespit etmektir. Araştırma grubunu, Ankara ili Çankaya ilçesinde devlet ve özel okullarda görev yapmakta olan 130 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada müzik öğretmenlerinin genel iş doyum “orta” düzeyde bulunmuş, cinsiyetlerine göre iş doyum puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. İş doyumunun “Mesleki ve Sosyal İlişkiler” ile “Yönetim ve Denetim Biçimleri” boyutlarında Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, “Mesleki Çalışma Şartları” boyutlarında özel okul çalışanları en yüksek doyum yaşayan müzik öğretmenleri olarak tespit edilmiştir. Müzik öğretmenleri hizmet yılına göre iş doyum

puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Haftada 5 saat ve üzeri çalgı çalışan müzik öğretmenleri “Meslek ve Niteliği”, “Mesleki Çalışma Şartları”, “Mesleki ve Sosyal İlişkiler”, “Ekonomik Şartlar” ve “Sosyal Gereksinimler” boyutlarında diğer müzik öğretmenlerinden daha yüksek, hiç çalgı çalışmayan müzik öğretmenlerinin “Meslek ve Niteliği”, “Ekonomik Şartlar” ve “Sosyal Gereksinimler” boyutlarında diğer müzik öğretmenlerinden daha düşük doyum sağladıkları belirlenmiştir.

Kumaş ve Deniz’in 2010’da yaptığı araştırmanın amacı, öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin ve iş doyum düzeylerinin öğretmenlere ilişkin çeşitli değişkenlere göre farklılaşma durumlarının belirlenmesidir. Araştırmanın örneklemini İstanbul ili Zeytinburnu ilçesi sınırları içindeki 36 eğitim kurumundan yansız örneklem yoluyla seçilen 12 eğitim kurumunda görev yapan 397 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin belirlenmesinde Minnoseta İş Doyum Ölçeğinin 20 maddelik kısa formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen beşli sonuçlar şunlardır; öğretmenlerin iş doyumları ortalamanın biraz üstünde bulunmuştur, kadın öğretmenlerin iç ve dış faktörlere dayalı iş doyumları erkeklere kıyasla anlamlı seviyede fazla bulunmuştur, genç yaştaki öğretmenlerin (20-25) dış faktörlere dayalı iş doyumları daha yüksek yaş grubundaki öğretmenlere göre daha fazla bulunmuştur.

Agaoğlu (2011), Bilim ve Sanat Merkezleri’nde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin motivasyon ve performans düşüklüğü gibi iş davranışlarına neden olan iş doyumunu tutumlarının incelenerek, bu tutumların nedenlerine ve sonuçlarına ışık tutmak ve insan kaynakları yönetimi ve gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Araştırmaya Bilim ve Sanat Merkezlerinde görev yapmakta olan 235 yönetici ve öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak Balcı tarafından geliştirilen İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, iş doyumunun yönetim ve değerlendirme boyutunda erkek yönetici ve öğretmenlerin, kadın yönetici ve öğretmenlere göre iş doyumunun daha yüksek olduğu görülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre, iş doyumunun, iş ve niteliği, ödentiler, gelişme ve yükselme olanakları ile örgütsel ortam boyutlarında, katılımcıların yaş, cinsiyet, mesleki kıdem ve öğrenim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir fark göstermediği ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin sahip oldukları değerlerin, iş doyumuna olan etkisini incelemeyi amaçlayan Yılmaz ve Dilmaç (2011), farklı branşlara sahip Konya ilinde görev

yapmakta olan 303 öğretmen üzerinde çalışmışlardır. Araştırma verilerini toplamak için, Schwartz Değerler Listesi ve Hackman ve Oldham tarafından geliştirilen İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin iş doyumunu ile insani değerlerin güç, başarı, hazcılık, uyarılma, özdenetim, evrensellik, yardım severlik, geleneksellik ve güvenlik alt boyutlarıyla anlamlı ilişki bulunmuştur. Araştırmanın diğer sonucu ise, öğretmenlerin iş doyumlarının insani değerleri anlamlı bir şekilde yordamaktadır.

Yılmaz'ın 2011'de yaptığı araştırmanın amacı, yöneticilerin liderlik davranışları ile öğretmenlerin iş doyumunu düzeyleri arasındaki ilişkinin Samsun ili ölçeğinde incelenmesidir. Araştırma grubunu, Samsun ili ve ilçelerinde görev yapmakta olan 804 ilköğretim öğretmeni ve 153 yönetici oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, İş Doyumu Ölçeği ve Liderlik Davranışları Düzeyleri Ölçeği uygulanmıştır. Sonuç olarak, yöneticilerin liderlik davranışları düzeyleri ile öğretmenlerin iş doyumunu düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamasına karşın, öğretmenlerin yöneticilerinde gördükleri liderlik davranışları düzeyleri ile öğretmenlerin iş doyumunu düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin branşları ile iş doyumunu düzeyleri arasında anlamlı fark olduğu; ancak cinsiyetleri ve hizmet yılları ile iş doyumunu düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Yöneticilerin kendilerinde gördükleri işe yönelik ve kişiye yönelik liderlik davranışları düzeyleri ile öğretmenlerin yöneticilerinde gördükleri işe yönelik ve kişiye yönelik liderlik davranışları düzeyleri arasında yöneticiler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Strydom, L., Nortje, N. Beukes, R., Esterhuyse, K. ve Westhuizen, J. tarafından 2012'de yapılan araştırmanın amacı, özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenler arasındaki iş doyumlarını incelemektir. Araştırma grubunu, Bloemfontein çevresinde bulunan çeşitli yerlerdeki altı farklı özel eğitim okulunda çalışan, İngilizce ve Afrikaans konuşan, değişik ırklardan oluşan 101 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma verileri kısa bir kişisel bilgi formu ve Minnesota İş Doyum Ölçeği ile toplanmıştır. Sonuçlar öğretmenlerin iş doyum düzeyinin ortalama düzeyde olduğu göstermiştir.

İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin, mobbing (yıldıрма) yaşama düzeyleri, örgütsel bağlılıkları ve iş doyumları arasındaki ilişkiyi saptamayı amaçlayan Aras (2012), Ankara merkez ilçelerinde görev yapmakta olan 248 müzik öğretmeni

üzerinde çalışmıştır. Veri toplama aracı olarak, Olumsuz Davranış Ölçeği, Örgütsel Bağlılık Ölçeği, Minnesota İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, olumsuz davranış, mobbing'e maruz kalma ile örgütsel bağlılık ve iş doyumu faktörleri arasında olumsuz (negatif) anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Bu durum, mobbing'e maruz kalmanın, örgütsel bağlılık ve iş doyumu değişkenlerinin alt faktörleri olan uyum, özdeşleşme, içselleştirme, içsel ve dışsal iş doyumu boyutları üzerinde yıldıрма değişkenin negatif etkisi olduğu görülmüştür.

Tamcahan (2012), beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeylerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma grubunu, Düzce ilinde görev yapmakta olan 45 ilköğretim okulu öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Minnesota İş Doyum Ölçeği ve demografik özellikleri belirlemek için kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki doyum ölçeğinden elde edilen verilerin boyutlara göre yapılan analizleri sonucunda, mesleki doyum düzeylerinin en yüksek olduğu; sosyal gereksinimler boyutu tespit edilirken, mesleki doyum düzeylerinin en düşük boyutlarının da ekonomik şartlar olduğu belirlenmiştir.

İlköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyumu düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlayan Yılmaz (2012), araştırmasında ayrıca, katılımcıların görüşleri cinsiyet, eğitim durumu, yaş, kıdem ve okuldaki öğretmen sayısı değişkenlerine göre karşılaştırmıştır. Tarama modelindeki araştırmanın örneklemini 308 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri İş Doyum Ölçeği, Örgütsel Vatandaşlık Ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, öğretmenlerin iş doyumu ve örgütsel vatandaşlık davranışları orta düzeydedir. Katılımcıların iş doyumu düzeyleri cinsiyet, eğitim durumu, yaş ve kıdeme göre değişmemekte ancak okuldaki öğretmen sayısına göre değişmektedir. Katılımcıların örgütsel vatandaşlık davranışları ile ilgili görüşleri cinsiyet, eğitim durumu, yaş ve okuldaki öğretmen sayısına göre değişmezken, kıdeme göre değişmektedir. Katılımcıların iş doyumu düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışlarına ilişkin görüşleri arasında orta düzeyde, olumlu yönde anlamlı bir ilişki vardır.

Ghosh'un 2013'te yaptığı araştırmanın amacı, iş, cinsiyet, lokal, yönetim ve eğitim yeterlik varyasyon doğasına ilişkin ilköğretim okulunda çalışan öğretmenlerin iş doyumlarını incelemektir. Araştırmada Panda(2007) tarafından geliştirilen Dixits iş

doyum ölçeği (1998) kullanılmıştır. Araştırma grubunu, Batı Bengal Dakshin Dinaijpur ilçesinde 100 ilköğretim okulu öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucuna göre, devlet okullunda çalışan, kadın ve az eğitilmiş öğretmenlerin, özel okullarda çalışan, erkek ve eğitilmiş öğretmenlerden doyumlarının yüksek olduğu görülmüştür.

Koruklu, Feyzioğlu, Kiremit ve Aladağ (2013), ortaöğretim öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin bazı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamayı amaçlamışlardır. Araştırmaya, Aydın ili merkez ortaöğretim kurumlarında görev yapan 526 öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Hackman ve Oldham İş Doyumu Ölçeği ve demografik özellikler ile birlikte öğretmen görüşlerinin alındığı açık uçlu soru listesinin de yer aldığı Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin iş doyum düzeyleri; yaş, çalıştıkları okul türü ile okulun fiziksel şartlarına, okuldaki meslektaşlarla ilişkilerine, yenilenen ortaöğretim ders programına, üniversiteye geçiş sınav sistemine, hizmet içi eğitimlere katılma düzeylerine ilişkin görüşlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Maeran, Pitarelli ve Cangiano'nun (2013), öğretmenler arasında iş-yaşam dengesi ve iş doyumunu başlıklı araştırmanın genel amacı, iş-yaşam dengesi ile ilgili çeşitli araştırmaları ve onların iş doyumuyla ilgisini araştırmaktır. Bu amaç doğrultusunda, Vicenza'da (Italy) görev yapan 286 öğretmen araştırmaya katılmıştır. Araştırmayla ilgili literatürden yararlanarak farklı ölçekler uygulanmıştır. İş-yaşam dengesi algısının değişip değişmediğini belirlemek için sosyo-demografik değişkenlere özellikle ilgi gösterilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre genel olarak, aile (iş-aile çatışması) değişkenine göre çok az da olsa ortalama değeri iş doyum düzeyleri arasında negatif yönde olumsuz olarak algıladıkları belirlenmiştir. Bunun dışında, iş ve aile alanlarında kişinin genel olarak yaşam alanlarına olumlu etkileri olduğu kaydedilmiştir.

Altinkurt ve Yılmaz (2014) tarafından yapılan araştırmanın amacı, öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ile iş doyumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Tarama modeli araştırmanın örneklemini Kütahya il merkezindeki okullarda görev yapan 363 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler, Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği Ölçeği ve İş Doyumu Ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğretmenler, orta düzeyde bir profesyonellik algısına ve iş doyumuna sahiptir. Katılımcıların, kuruma katkı boyutundaki görüşleri cinsiyet ve görev yapılan okul türüne; duygusal emek

boyutlarındaki görüşleri görev yapılan okul türüne; kişisel gelişim boyutundaki görüşleri görev yapılan okul türüne; iş doyumu ile ilgili görüşleri görev yapılan okul türüne ve okuldaki öğretmen sayısına göre değişmektedir. Katılımcıların hiçbir boyuttaki görüşü kıdeme göre değişmemektedir. Katılımcıların, kuruma katkı, kişisel gelişim ve mesleki duyarlılık ile ilgili görüşleri ile iş doyumu arasında düşük düzeyde, aynı yönde ve anlamlı; duygusal emek ve mesleki profesyonellik toplam puan ile ilgili görüşleri arasında ise orta düzeyde, aynı yönde ve anlamlı ilişkiler vardır.

Padma ve Reddy (2014) tarafından okul öğretmenlerinde iş-yaşam dengesi ve iş doyumu başlıklı araştırmanın amacı, okul öğretmenlerinin iş doyumunda iş-yaşam dengesinin etkisini ve de iş doyumuyla ilgisinde öğretmenlerin yaş, deneyim ve vasıf gibi değişkenlerin etkisini araştırmaktır. Araştırmaya 75 öğretmen katılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, okul öğretmenlerinin çeşitli yaş gruplarına ve çeşitli iş deneyimi kategorilerde eşit iş doyumu algıladıkları belirlenmiştir. Aynı zamanda iş-yaşam dengesi ile iş doyumunun belirleyişi olduğu tespit edilmiştir. İş-yaşam dengesi sağlandığında iş doyumunun da yüksek olacağı belirtilmiştir.

2.4.6. Öğretmen Yeterlikleri ile Yaşam ve İş Doyumunu Ortak Konu Alan Araştırmalar

Avşaroğlu, Deniz ve Kahraman tarafından 2005'te yapılan araştırmanın amacı, teknik öğretmenlerin yaşam doyumu, iş doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek ve aralarındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Veri toplama aracı olarak, Yaşam Doyumu Ölçeği, İş Doyumu Ölçeği ve Maslach Tükenmişlik Envanteri kullanılmıştır. Araştırma grubunu Konya merkezinde görev yapan 173 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenlerin cinsiyetlerine göre yaşam doyumları, tükenmişlik alt boyutları ve iş doyumu puan ortalamalarında anlamlı düzeyde farklılaşma bulunmamıştır. Yaş değişkenine göre, öğretmenlerin yaşam doyumları, kişisel başarısızlık ve iş doyumu puanları anlamlı düzeyde farklılaşmazken, duygusal tükenmişlik ve duyarsızlaşma puan ortalamalarına göre anlamlı düzeyde farklılaşma görülmüştür. İş deneyimi değişkenine göre yaşam doyumları, duyarsızlaşma, kişisel başarısızlık ve iş doyumu puanları anlamlı düzeyde farklılaşmamıştır. Diğer taraftan iş deneyimine göre duygusal tükenme düzeyleri arasında anlamlı düzeyde farklılaşma görülmüştür. Öğretmenlerin yaşam

doymu ile duygusal tükenme ve kişisel başarısızlık arasında negatif yönlü, yaşam doymu ile iş doymu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Diğer taraftan yaşam doymu ile duyarsızlaşma arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Öğretmenlerin iş doymu düzeyleriyle duygusal tükenme alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İş doymu ile duyarsızlaşma ve kişisel başarısızlık arasında anlamlı düzeyde bir ilişkinin olmadığı saptanmıştır.

Özyürek (2009), okul öncesi eğitimi öğretmen ve yöneticilerimim iş doymu, kişisel özellik ve mesleki yeterlik algılarının değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Karabük İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı anaokulları ve ilköğretim okulları bünyesindeki anasınıflarında görev yapan 65 öğretmen, 21 usta öğretici ve 56 yönetici örneklem grubunu oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen Öğretmen Formu ve Yönetici Formundan oluşan, beşli likert tipi dereceleme ölçeği şeklindeki anket kullanılmıştır. Okul öncesi öğretmen/usta öğreticilerin öğrenim düzeyi ile iş doymu arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiş, dört yıllık fakülte mezunu öğretmenlerin iş doymunun daha az öğrenim görenlere oranla düşük olduğu bulunmuştur. Okul öncesi öğretmen/usta öğreticilerin kişisel özellik ve mesleki yeterlik algıları yöneticilerin kişisel özellik ve mesleki yeterlik algılarından daha olumlu bulunmuştur.

Teltik'in 2009'da yaptığı araştırmanın amacı, İstanbul ilinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerin mesleki yeterlik algılarının, tükenmişlik ve iş doymu düzeylerinin bazı değişkenlere (yaş, eğitim düzeyi, mesleki kıdem, gelir durumu, okul türü, eğitim verilen yaş grubu, sınıftaki öğrenci sayısı, okuldaki öğretmen sayısı ve okuldaki branş dersi sayısı) göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek, tükenmişlik, iş doymu ve mesleki yeterlik algısı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma grubunu basit tesadüfi örneklem yoluyla seçilmiş 258 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verileri dört ölçme aracıyla toplanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu, Maslach Tükenmişlik Envanteri, Minnesota İş Doym Ölçeği ve Öğretmenlik Meslek Algısı Ölçeği. Araştırma sonucunda, iş doymu ve tükenmişlik arasında negatif, iş doymu ve mesleki yeterlik algısı arasında pozitif, tükenmişlik ve meslek yeterlik algısı arasında negatif yönde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Gençtürk ve Memiş (2010), ilköğretim okulu öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik öz yeterlik algıları ve iş doyumlarının demografik faktörler açısından incelenmeyi amaçlamaktadırlar. Araştırma grubunu, Zonguldak ili Ereğli ilçesinde devlet ve özel ilköğretim okullarında görev yapan 373 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada, Tschannen-Moran & Woolfolk Hoy'un (2001) geliştirdiği Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği'nin uzun formu ve Minnesota İş Doyum Ölçeği'nin kısa formu kullanılmıştır. Öğretmenlerin öz-yeterlik algılarında ve iş doyumlarında cinsiyet ve mezun oldukları okula göre anlamlı bir fark bulunmazken; kıdem ve branş bakımından anlamlı fark gözlenmiştir. Bazı demografik faktörler ile öz yeterlik ve iş doyumları arasında düşük de olsa anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Lent, Nota, Soresi, Ginevra, Duffy ve Brown (2011), İtalyan okul öğretmenlerinde iş ve yaşam doyumunun sosyal bilişsel bileşenini test etmeyi amaçlamışlardır. Araştırmaya 235 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin, çalıştıkları ortamları sevecen ve saygılı bir çalışma ortamı olarak algıladıkları, ilişkilerinde olumlu bir yapı kurma isteği ve olumlu duygulanım düzeyleri olumlu olduğu görülmüştür. Buna ek olarak öğretmenlerin genel yaşam doyumlarının, iş doyumları üzerinde iş hedeflerinde yükselmede pozitif yönde olumlu bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir.

Öğretmenlerin öz-yeterlikleri, iş doyumları, yaşam doyumları ve tükenmişlikleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan Telef (2011), ayrıca araştırmada öğretmenlerin öz-yeterlikleri, iş doyumları, yaşam doyumları ve tükenmişlik düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığına bakmıştır. Araştırmanın örneklemini 2008-2009 eğitim-öğretim yılında İzmir ilinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan 349 sınıf ve branş öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada verileri toplamak için Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği, İş Doyumu Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği, Tükenmişlik Envanteri ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Sonuç olarak, öz-yeterliğin alt boyutlarından öğrenci katılımını sağlama, öğretim stratejileri ve sınıf yönetimi yeterliklerinin, öğretmenlerin iş doyumları ve yaşam doyumları ile pozitif, tükenmişlikleri ile negatif ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin öz-yeterlikleri, iş doyumları, yaşam doyumları ve tükenmişliklerinde demografik değişkenlere göre bazı farklılıklar saptanmıştır.

Turcan tarafından 2011’de yapılan araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile iş doyumları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma grubunu Konya ilinde görev yapmakta olan 400 sınıf ve branş öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak, kişisel bilgi formu, Öz yeterlik Ölçeği, İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, ilköğretim okulu öğretmenlerinin genel olarak öz yeterlik algılarının yeterli olduğu saptanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarından öğretim stratejileri ve sınıf yönetimi alt boyutunda kendilerini yeterli görürken, öğrenciyle etkileşim alt boyutunda yeterli özgüvene sahip olmadıkları görülmektedir. İlköğretim okulu öğretmenleri iş doyum düzeyleri sonuçlarına göre kendilerini genelde başarısız olarak algılamaktadır. İlköğretim okulu öğretmenlerinin öz yeterlik algılarıyla iş doyum düzeyleri arasındaki ilişkiye bakıldığında pozitif ve anlamlı bir sonuç saptanmıştır. Öz yeterlik algısı arttıkça iş doyum düzeyi de artmaktadır.

Ignat ve Clipa (2012), araştırmalarında öğretmenlerin duygusal zeka ile iş ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmaya, 196 Roman öğretmen katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin duygusal zeka ile iş ve yaşam doyumları arasında pozitif yönde olumlu bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Kıvılcım (2014) tarafından yapılan araştırmanın amacı, öğretmenlerde iş doyumunu, öz yeterlik ve yaşam doyumunu ilişkisini incelemektir. Araştırmaya, Milli Eğitim Bakanlığı Mersin İli MEB’e bağlı olarak devlet okullarında çalışan 410 öğretmen katılmıştır. Verilerin toplanmasında Öğretmen İş Doyumu Ölçeği, Öğretmen Öz yeterlik Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Bulgulara göre, öz yeterlik ve iş doyumunu ortalama puanlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık olmadığı ve branşa göre ise anlamlı bir farklılık olduğu, yaşam doyumunu ortalama puanlarında ise cinsiyet ve branşa anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yaş değerleriyle deneyim süreleriyle iş doyumunu, öz yeterlik inancı ve yaşam doyumunu arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

BÖLÜM III: YÖNTEM

Bu bölümde, yapılan araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması ile verilerin analizi ve yorumlanması hakkında bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma, gruplar arası karşılaştırmayı da içeren, tarama modeline uygun olarak düzenlenmiştir. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2009, s.77).

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini müzik öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemine ise 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde devlet ve özel okullarda görev yapmakta olan 220 müzik öğretmeni oluşturmaktadır.

Örnekleme oluşturan müzik öğretmenlerinin demografik özellikleri, Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Müzik Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılım (N=220)

Değişken	Grup	f	%	Yığılma %
Cinsiyet	Erkek	73	33.2	33.2
	Kadın	147	66.8	100.0
Yaş	21-24	20	9.1	9.1
	25-29	79	35.9	45.0
	30-34	61	27.7	72.7
	35-39	29	13.2	85.9
	40-44	19	8.6	94.5
	45-49	5	2.3	96.8
	50-54	6	2.7	99.5
	55 ve üstü	1	0.5	100.0
Medeni durum	Evli	98	44.5	44.5
	Bekâr	122	55.5	100.0
Mezuniyet	Eğitim Fakültesi	176	80.0	80.0
	Konservatuvar	29	13.2	93.2
	Güzel Sanatlar Fak.	15	6.8	100.0
Eğitim düzeyi	Lisans	162	73.6	73.6
	Lisansüstü	58	26.4	100.0
Mesleki kıdem (yıl)	1-3	73	33.2	33.2
	4-6	56	25.5	58.6
	7-9	37	16.8	75.5
	10-12	14	6.4	81.8
	13-15	13	5.9	87.7
	16-18	9	4.1	91.8
	19-21	12	5.5	97.3
	22-24	3	1.4	98.6
	25-28	1	0.5	99.1
	29 ve üstü	2	0.9	100.0
Okul türü	Devlet	180	8.8	81.8
	Özel	40	18.2	100.0
Eğitim kademesi	İlkokul	16	7.3	7.3
	Ortaokul	135	61.4	68.6
	Lise	50	22.7	91.4
	Güzel Sanatlar Lisesi	19	8.6	100.0
Kadro durumu	Kadrolu	194	88.2	88.2
	Ücretli	14	6.4	94.5
	Sözleşmeli	12	5.5	100.0
Görev bölgesi	Marmara	72	32.7	32.7
	Karadeniz	40	18.2	50.9
	İç Anadolu	24	10.9	61.8
	Ege	21	9.5	71.4
	Akdeniz	17	7.7	79.1
	Doğu Anadolu	37	16.8	95.9
	Güneydoğu Anadolu	9	4.1	100.0
Enstrüman çalmaya devam etme	Evet	151	68.6	68.6
	Hayır	69	31.4	100.0

Tablo 3.1’de müzik öğretmenlerinin demografik özellikleri verilmiştir. Buna göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin %33.2’si erkek, %66.8’i kadındır. Öğretmenlerin çoğunluğu 25-29 yaş grubunda (%35.9) yer almakta olup en az yaş grubu 55 ve üstü için bulunmuştur (%0.5). Öğretmenlerin %44.5’i evli, %55.5’i bekârdır. Araştırmaya katılanların mezuniyet durumları incelendiğinde, çoğunluğunun, %88.0 ile bir eğitim fakültesinden mezun oldukları, %13.2’sinin bir konservatuardan mezun olduğu ve kalan %6.8’inin bir Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olduğu görülmektedir. Bu öğretmenlerin %73.6’sı lisans mezunuyken, %26.4’ü bir lisansüstü programını bitirmiştir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine bakıldığında çoğunluğunun 10 yıldan daha az mesleki kıdeme sahip oldukları görülmektedir. Çoğunluğu kıdem gruplarını %33.2 ile 1-3 yıl, %25.5 ile 4-6 yıl ve %16.8 ile 7-9 yıllık kıdeme sahip öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %81.8’i bir devlet okullarda, %18.2’i ise bir özel okulda görev yapmaktadır. Bu öğretmenlerin %7.3’ü ilkokul, %61.4’ü ortaokul, %22.7’si lise ve %8.6’sı Güzel Sanatlar Lisesinde çalışmaktadır. Öğretmenlerin, %88.2 ile kadrolu, %6.4’ü ücretli ve %5.5’i sözleşmeli çalışmaktadır. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları bölgelere bakıldığında, %32.7’sinin Marmara Bölgesinde, %18.2’sinin Karadeniz Bölgesinde ve %16.8’inin Doğu Anadolu Bölgesinde görev yaptıkları görülmektedir. Son olarak, araştırmaya katılanların %68.6’sı enstrüman çalışmalarına devam ettiklerini, %31.42’ü ise ettirmediklerini belirtmişlerdir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterli ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla dört bölümden oluşan anket uygulanmıştır.

Anketin ilk bölümünde müzik öğretmenlerinin bazı demografik özelliklerini öğrenmek üzere 11 soruluk bir kişisel bilgi formu, ikinci bölümde müzik öğretmenlerinin kendilerine ilişkin mesleki yeterliklerini ölçmek üzere Akbulut (2012) tarafından geliştirilen 40 maddelik “Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği”, üçüncü bölümde öğretmenlerin genel olarak yaşam doyum düzeylerini ölçmek üzere Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen ve Şimşek (2011) tarafından

Türkçeye uyarlanan 5 maddelik “Yaşam Doyum Ölçeği” ve son olarak, dördüncü bölümde öğretmenlerin iş doyumunu düzeylerini belirlemek üzere Weiss, Davis, England ve Lofguist (1967) tarafından geliştirilen ve Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılan 20 maddelik “Minnesota İş Doyum Ölçeği” yer almaktadır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin bu araştırma için uygunlukları bir madde analizi ile güvenirliklerine bakılarak incelenmiştir. Ölçekler ve ölçeklerin alt boyutlarında (varsa) yer alan maddelerin güvenirlik analizleri için *Alpha* modeli kullanılmıştır

Kullanılan ölçeklerin ve alt boyutlarda yer alan maddelerin güvenirlik analizleri için Alpha modeli ile maddeler arası korelasyona bağlı uyum değerleri hesaplanmıştır. Alfa (α) katsayısına bağlı olarak ölçek ve alt boyutlarının güvenirliği aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir.

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek/boyut güvenilir değildir,

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin/boyutun güvenirliği düşük,

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek/boyut oldukça güvenilir, ve

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek/boyut yüksek derecede güvenilir (Kalaycı, 2006: s.405).

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formunda, devlet ve özel okullarda göre yapan müzik öğretmenlerinin cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, mezun oldukları üniversite, eğitim düzeyi, öğretmenlikteki mesleki kıdemleri, görev yaptıkları okul türü, görev yaptıkları eğitim kademesi, çalıştıkları kurumdaki kadro durumları, hangi bölgede öğretmenlik yaptıkları ve halen enstrüman çalışmalarına devam edip etmediklerine dair toplam 11 soru yer almaktadır.

3.3.2. Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kendilerine ilişkin mesleki yeterliklerini ölçmek üzere Akbulut (2012) tarafından geliştirilen 40 maddelik *Müzik Öğretmenleri* “Mesleki Yeterlikleri Ölçeği” kullanılmıştır. Müzik öğretmenlerinin kendi algılarına göre mesleki yeterliklerini ölçmek için geliştirilen ölçek Likert tipi, 5 dereceli bir ölçek

olup, ölçek maddelerinin hepsi olumlu yüklemlidir (ters madde yoktur). Akbulut tarafından 105 müzik öğretmeni üzerinde yapılan çalışma ile geliştirilen ölçeğin güvenirlik katsayısı (α) 0.970 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğe ilişkin madde ortalaması müzik öğretmenlerinin kendi algılarına/görüşlerinde bağlı olarak mesleki yeterlik düzeyini ölçmektedir. Ölçek maddelerinin karşısında, müzik öğretmenin görüşünü ifade etme derecesini belirtmek üzere beşli (Likert tipi), ‘Hiç katılmıyorum’ (1) ile ‘Tamamen katılıyorum’ (5) arasında bir seçenek verilmiştir.

Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeğinin bu çalışma için uygunluğunu görmek üzere yapılan güvenirlik analizi sonucunda ölçeğin genel güvenirlik katsayısı (Cronbach’s Alpha) $\alpha=0.981$ olduğu bulunmuştur. Bu değer, ölçeği oluşturan maddelerin arasında güvenirliğin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Her hangi bir madde ölçekten silindiğinde α katsayısının (ölçeğin güvenirlik katsayısının) yükselmeyeceği görüldüğünden [son sütun (0.941 ile 0.981 arasında)] tüm maddelerin bu çalışma için ölçekte kalmasına karar verilmiştir. Ölçeğin maddelerine ait Madde-Toplam Korelasyon katsayıları da maddeler arasında yeterli ilişki olduğunu göstermektedir (0.636 ile 0.853 arasında değişmektedir). Sonuç olarak, Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeğinin güvenirlik düzeyinin bu çalışma için yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

3.3.3. Yaşam Doyumu Ölçeği

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin genel olarak yaşam doyum düzeylerini ölçmek üzere Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen ve Şimşek (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan 5 maddelik *Yaşam Doyum Ölçeği* kullanılmıştır. Likert tipi 7 dereceli hazırlanan ölçeğin maddeleri katılımcılar tarafından ‘Tümüyle doyumsuzluk’ (1) ile ‘Tümüyle doyum’ (5) arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin beş maddesi de olumlu yükleme sahiptir (ters puanlanan madde yoktur). Tek boyutlu yapıya sahip bu ölçek, farklı yaş gruplarında ve farklı örgütlerdeki uygulamalarda kullanılabilmektedir.

Yaşam Doyumu Ölçeğinin bu çalışma için uygunluğunu incelemek üzere yapılan güvenirlik analizi sonucunda ölçeğin genel güvenirlik katsayısı (Cronbach’s Alpha) $\alpha=0.916$ olduğu bulunmuştur. Bu değer, ölçeği oluşturan maddelerin arasında güvenirliğin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Her hangi bir madde ölçekten

silindiğinde α katsayısının (ölçeğin güvenirlik katsayısının) yükselmeyeceği görüldüğünden [son sütun (0.883 ile 0.909 arasında)] tüm maddelerin bu çalışma için ölçekte kalmasına karar verilmiştir. Ölçeğin maddelerine ait Madde-Toplam Korelasyon katsayıları da maddeler arasında yeterli ilişki olduğunu göstermektedir (0.725 ile 0.852 arasında değişmektedir). Sonuç olarak, Yaşam Doyumu Ölçeğinin güvenirlik düzeyinin bu çalışma için yeterli olduğu anlaşılmaktadır.

3.3.4. Minnesota İş Doyum Ölçeği

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kendi algılarına/görüşlerine göre iş doyumlarını ölçmek için 20 maddelik Minnesota İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Weiss, Davis, England ve Lofguist (1967) tarafından geliştirilen ölçek, Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış ve güvenirlik katsayısı (Cronbach alfa) 0.770 olarak hesaplanmıştır.

5’li Likert tipi olarak tasarlanan Minnesota İş Doyum Ölçeği, ‘Hiç memnun değilim’ (1) ile ‘Çok memnunum’ (5) arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin tüm maddeleri olumlu yükleme sahiptir (ters puanlanan madde yoktur). İçsel ve dışsal doyum olmak üzere iki alt boyuttan oluşan Minnesota İş Doyum Ölçeğinin tüm puanlarının toplanması ile de genel iş doyum düzeyini vermektedir.

- **İçsel doyum:** 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 20 numaralı maddelerden oluşmuştur. Başarı, tanınma veya takdir edilme, işin kendisi, işin sorumluluğu, yükselme ve terfi etmeye bağlı görev değişikliği gibi işin içsel niteliğine ilişkin tatminkârlıkla ilgili öğelerden oluşmaktadır. Bu boyutun maddelerinden elde edilen puanlarının 12’ye bölünmesi ile İçsel Doyum puanı elde edilmektedir.
- **Dışsal doyum:** 5, 6, 12, 13, 14, 17, 18, 19 maddelerinden oluşmuştur. İşletme politikası ve yönetimi, denetim şekli, yönetici, çalışma ve astlarla ilişkiler, çalışma koşulları, ücret gibi işin çevresine ait öğelerden oluşmaktadır. Bu boyutun maddelerinden elde edilen puanların toplamının 8’e bölünmesi ile dışsal doyum puanı bulunur.

Ölçeğin 12 maddeden oluşan içsel doyum boyutuna ait genel güvenirlik katsayısı (Cronbach’s Alpha) $\alpha=0.929$ olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin ilk alt boyutu olan içsel doyumunu oluşturan maddelerin arasında güvenirliğin oldukça yüksek olduğunu

göstermektedir. Her hangi bir madde içsel doyum alt boyutundan silindiğinde α katsayısının (ölçeğin güvenirlik katsayısının) yükselmeyeceği görüldüğünden (0.919 ile 0.929 arasında) her hangi bir maddenin boyuttan çıkarılmasına gerek yoktur. Boyutun maddelerine ait Madde-Toplam Korelasyon katsayıları da maddeler arasında yeterli ilişki olduğunu göstermektedir (0.537 ile 0.785 arasında değişmektedir).

Ölçeğin 8 maddeden oluşan dışsal doyum boyutuna ait genel güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) $\alpha=0.865$ olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin ikinci alt boyutu olan dışsal doyumunu oluşturan maddelerin arasında da güvenirliğin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Her hangi bir madde dışsal doyum alt boyutundan silindiğinde α katsayısının (ölçeğin güvenirlik katsayısının) yükselmeyeceği görüldüğünden (0.834 ile 0.860 arasında) her hangi bir maddenin boyuttan çıkarılmasına gerek yoktur. Boyutun maddelerine ait Madde-Toplam Korelasyon katsayıları da maddeler arasında yeterli ilişki olduğunu göstermektedir (0.513 ile 0.740 arasında değişmektedir).

Son olarak, tüm maddeler birlikte analize sokulduğunda, İş Doyumu Ölçeğine ait güvenirlik katsayısının (Cronbach's Alpha) $\alpha=0.945$ olduğu bulunmuştur. Bu değer, ölçeği oluşturan maddelerin arasında da güvenirliğin yüksek olduğunu göstermektedir.

İş Doyumu Ölçeği ve alt boyutları için yapılan madde analizleri sonrası ölçek ve alt boyutlarının güvenirlik düzeylerinin araştırma için yeterli olduğu anlaşılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinden elde edilen verilerin tümü SPSS 18.0 ile analize tabi tutulmuştur.

Veriler ile herhangi bir istatistikî işleme geçilmeden önce bir yanlışlık barındırıp barındırmadıkları ve araştırmanın amacı ile belirlenen sınırlar içinde olup olmadıkları kontrol edilmiştir.

Araştırma için toplanan verilerle ilgili aşağıdaki istatistikî çözümler yapılmıştır:

1. Örneklemi oluşturan müzik öğretmenlerinin demografik özelliklerini özetlemek açısından, değişkenlerinin frekans (f), yüzdeleri (%) hesaplanmıştır (Tablo 3.1).

2. Müzik öğretmenlerinin, Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği, Minnesota İş Doyum Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği madde ve alt boyutlarına verdikleri puanların ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (ss) değerleri hesaplanmıştır.
3. Müzik öğretmenlerinin, Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği, Minnesota İş Doyum Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin algı düzeylerinin, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, görev yaptıkları okul türü ve enstrüman çalmaya devam etme durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmak amacıyla ilişkisiz (bağımsız) gruplar t-testi yapılmıştır.
4. Müzik öğretmenlerinin, Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği, Minnesota İş Doyum Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin algı düzeylerinin yaş ve mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmak amacıyla, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı farklılaşmaların bulunduğu durumda, değişkenlerin hangi grupları arasında farklılık olduğunu araştırmaya yönelik ise post-hoc LSD testi uygulanmıştır.
5. Müzik öğretmenlerinin, Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği, Minnesota İş Doyum Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin algı düzeylerinin mezuniyet, eğitim kademesi, kadro durumu ve görev yaptığı bölge değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını araştırmak amacıyla, (normallik varsayımı sağlanamadığından) non-parametrik Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. Anlamlı farklılaşmaların bulunduğu durumda, değişkenlerin hangi grupları arasında farklılık olduğunu araştırmaya yönelik ise post-hoc Mann-Whitney testi uygulanmıştır.
6. Müzik öğretmenlerinin, Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği, Minnesota İş Doyum Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği ve alt boyutlarına ilişkin algı düzeyleri arasındaki ilişkiler Pearson momentler çarpımı korelasyonu katsayıları ile araştırılmıştır.

Tüm istatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir. Anlamlılık değeri, .05'ten küçük ($p < .05$) bulunduğu bağımsız değişkenlerin grupları (kategorileri) arasındaki farklılıklar ve ilişkiler “anlamlı” olarak kabul edilmiş ve sonuçlar buna göre değerlendirilmiştir.

Demografik (bağımsız) değişkenlerden yaş ve mesleki kıdem istatistiki analizler öncesi yeniden gruplandırılmışlardır.

BÖLÜM IV: BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik amaçlar doğrultusunda yapılan istatistikî analizlere yer verilmiştir. Bulgular ve bunlara ait sonuçlar, araştırmanın amaçlarına uygun bir sıra ile tablolar halinde, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

4.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerine İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerine ilişkin algıları/görüşleri önce genel olarak (demografik özelliklerine bağlı olmaksızın), daha sonra ise demografik özelliklerine göre incelenmiştir. Aşağıda, önce, müzik öğretmenlerinin kendi algılarına göre mesleki yeterlik ölçeğinde yer alan her bir ifadeye/maddeye ilişkin görüşleri, daha sonra ise ölçeğin geneline ilişkin görüşleri için hesaplanan aritmetik ortalamalar ile değerlendirmeler yapılmıştır (Tablo 4.1.).

Seçenekler	Puan Aralığı
Hiç katılmıyorum	1.00 – 1.79
Az katılıyorum	1.80 – 2.59
Orta düzeyde katılıyorum	2.60 – 3.39
Katılıyorum	3.40 – 4.19
Tamamen katılıyorum	4.20 – 5.00

Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliğe ilişkin algıları/görüşleri değerlendirilirken yukarıdaki puan aralıklarına karşılık gelen seçenekler dikkate alınmıştır.

Tablo 4.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Ölçeği Maddelerine İlişkin Görüşleri (N=220)

Madde	$\bar{X}$	ss
01- Müzik öğretmenleri, insan ve müzik ilişkisi konusunda yeterliğine bilgiye sahiptirler.	3.47	0.95
02- Müzik öğretmenleri, günlük yaşamda insanın müziğe olan gereksinimi konusunda yeterli bilgiye sahiptirler.	3.57	1.01
03- Müzik öğretmenleri, müziğin insan yaşamındaki yeri, önemi ve işlevlerine ilişkin yeterli bilgiye sahiptirler.	3.62	1.00
04- Müzik öğretmenleri, ses organları anatomisi hakkında yeterli bilgiye sahiptirler.	3.65	1.14
05- Müzik öğretmenleri, bireyde sesin oluşumu konusundaki özelliklere ilişkin yeterliklere sahiptirler.	3.57	1.06
06- Müzik öğretmenleri, sesin doğru kullanımına ilişkin yeterliğe sahiptirler.	3.49	1.14
07- Müzik öğretmenleri, sesin kullanımında, bireyin ses gelişim özellikleri ve ses sağlığı ile ilgili yeterliklere sahiptirler.	3.47	1.10
08- Müzik öğretmenleri, şarkı söylemeye uygun sağlıklı bir sese, tınıya, gürlüğe ve ses genişliğine sahiptirler.	3.27	1.07
09- Müzik öğretmenleri, şarkı söylerken nüans yapabilme yeterliğine sahiptirler.	3.81	1.03
10- Müzik öğretmenleri, ses değişimi(mutasyon) hakkında yeterli bilgiye ve bilince sahiptirler	3.70	1.07
11- Müzik öğretmenleri, öğrencilerinin ses durumlarına ve eğitim seviyelerine uygun şarkı seçebilme yeterliğine sahiptirler.	3.73	1.03
12- Müzik öğretmenleri, seslendirdikleri şarkıları müziksel bir duyarlık içinde söyleyebilme yeterliğine sahiptirler.	3.82	0.98
13- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin yeteneklerinin farkına varabilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3.95	0.98
14- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin kendilerini gerçekleştirebilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3.94	1.00
15- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3.94	1.03
16- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin ruhsal gelişimlerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.	3.94	1.01
17- Müzik öğretmenleri, okul çalgılarından en az birini derste etkili kullanabilme yeterliğine sahiptirler.	3.77	1.18
18- Müzik öğretmenleri, sınıfta veya okulunda okul çalgı topluluklarını kurma, çalıştırma ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.	3.60	1.09
19- Müzik öğretmenleri, öğretimini yaptığı çalgıyı metodik bir düzende çalıştırma yeterliğine sahiptirler.	3.78	1.02
20- Müzik öğretmenleri, çalgılarını doğru ve temiz çalabilme yeteneğine sahiptir.	3.50	1.06
21- Müzik öğretmenleri, tek sesli koro oluşturabilmeye yeterliğine sahiptirler	4.35	0.83
22- Müzik öğretmenleri, çok sesli koro oluşturabilme yeterliğine sahiptirler.	3.32	1.14
23- Müzik öğretmenleri, tek sesli ve çok sesli koroları çalıştırabilme ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.	3.53	1.02
24- Müzik öğretmenleri, çalgı toplulukları(orkestra) kurabilme yeterliğine sahiptirler.	3.26	1.02
25- Müzik öğretmenleri, çalgı topluluğunu çalıştırabilme ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.	3.36	1.07
26- Müzik öğretmenleri, müzik eğitimine ilişkin materyal geliştirebilme ve oluşturabilme yeterliğine sahiptirler.	3.47	1.10
27- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin müzik kültürlerini zenginleştirmek amacıyla ulusal ve evrensel müzik değerlerini araştırmaya yönlendirebilme yeterliğine sahiptirler.	3.40	1.17
28- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin yaratıcılık yönlerini geliştirmeye dönük olarak sağlama, onların düşüncelerine önem verildiğini duyumsatma özellikler ile ilgili yeterliklere sahiptirler.	3.42	1.11
29- Müzik öğretmenleri, özbenzeşi (empati) kurma yeterliğine sahiptirler?	3.75	1.00
30- Müzik öğretmenleri, öğrencileri daha iyi tanıyabilmek için aileleri ile işbirliği yapma becerilerine sahiptirler.	3.38	1.11
31- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin yaşadıkları çevre ortamını algılamalarına yardımcı olma yeterliklerine sahiptirler.	3.47	1.03
32- Müzik öğretmenleri, öğrenme açısından öğrencilerin bireysel özellik ve farklılıkları dikkate alma yeterliklerine sahiptirler.	3.68	1.02
33- Müzik öğretmenleri, ders içeriğini öğrencilerin yetenek ve düzeylerini dikkate alarak planlama yeterliğine sahiptirler.	3.72	1.03
34- Müzik öğretmenleri, alanıyla ilgili teknolojiye yararlanabilme yeterliklere sahiptirler.	3.60	1.04
35- Müzik öğretmenleri, derslerinde teknolojik araçları kullanabilme ve kullanılabilmek yeterliklere sahiptirler.	3.66	1.04
36- Müzik öğretmenleri, müzik eğitiminde kullanılabilecek bir okul şarkısı yazabilme yeterliğine sahiptirler.	3.29	1.17
37- Müzik öğretmenleri, müzik eğitiminde kullanılabilecek bir okul şarkısına söz yazabilme yeterliğine sahiptirler.	3.36	1.16
38- Müzik öğretmenleri, doğaçlama yapabilecek müzik performansına sahiptirler.	3.10	1.23
39- Müzik öğretmenleri, Dalcroze, Orff, Kodaly, Suzuki gibi özel öğretim yöntemlerini kullanabilme yeterliğine sahiptirler.	2.92	1.20
40- Müzik öğretmenleri, özel eğitime muhtaç öğrencilere dersi verebilecek öğretim yöntemlerine ve teknik donanıma sahiptirler.	2.60	1.33
Müzik Öğretmenleri Mesleki Yeterlikleri Ölçeği	3.56	0.81

Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeyleri (görüşleri), ölçeğin ifadelerini ‘Hiç katılmıyorum’ (1) ile ‘Tamamen katılıyorum’ (5) arasında değişen bir

seçeneği işaretlemelerine göre hesaplanmıştır. Maddeler için hesaplanan aritmetik ortalamalar, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliğe ilişkin o durumu/boyutu değerlendirme düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin, mesleki yeterlik ölçeğinin maddelerini $\bar{X} = 2.60$ ile $\bar{X} = 4.35$ arasında ortalama puanlarla değerlendirdikleri görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik ölçeğinin en düşük puanladıkları üç madde sırasıyla; $\bar{X} = 2.60$ ile '40. Müzik öğretmenleri, özel eğitime muhtaç öğrencilere dersi verebilecek öğretim yöntemlerine ve teknik donanımına sahiptirler.', $\bar{X} = 2.92$ ile '39. Müzik öğretmenleri, Dalcroze, Orff, Kodaly, Suzuki gibi özel öğretim yöntemlerini kullanabilme yeterliğine sahiptirler.' ve $\bar{X} = 3.10$ ile '38. Müzik öğretmenleri, doğaçlama yapabilecek müzik performansına sahiptirler.' ifadeleri olmuştur. Müzik öğretmenleri, bu üç maddedeki ifadelerle 'Orta düzeyde katılıyorum' demişlerdir. Öte yandan, müzik öğretmenlerinin en yüksek ortalama puan verdikleri ilk üç madde sırasıyla; $\bar{X} = 4.35$ ile '21- Müzik öğretmenleri, tek sesli koro oluşturabilmeye yeterliğine sahiptirler.', $\bar{X} = 3.95$ ile '13- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin yeteneklerinin farkına varabilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.' ve $\bar{X} = 3.94$ ile '16- Müzik öğretmenleri, öğrencilerin ruhsal gelişimlerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.' ifadeleri olmuştur. Müzik öğretmenleri 21 numaralı ifadeyi 'Tamamen katılıyorum', diğerlerini ise 'Katılıyorum' düzeyinde puanlamışlardır. Tüm maddelerin değerlendirmelerine bakıldığında, müzik öğretmenlerinin ölçekte yer alan maddelerden birini 'Tamamen katılıyorum', 29 tanesini 'Katılıyorum' ve kalan 10 tanesini 'Orta düzeyde katılıyorum' şeklinde değerlendirdikleri görülmektedir. Bu da, müzik öğretmenlerinin kendilerini çok üst düzeyde olmasa bile mesleki açıdan kendilerini yeterli algıladıklarını göstermektedir. Ölçeğin geneline ilişkin hesaplanan ortalama puan da buna işaret etmektedir ($\bar{X} = 3.56$). Müzik öğretmenlerinin ölçeğin geneline, mesleki yeterliklerine ilişkin algı düzeylerinin 'Katılıyorum' düzeyinde olduğu görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin genel olarak mesleki yeterlik düzeylerine baktıktan sonra aşağıda, demografik özelliklerine bağlı olarak mesleki yeterlik düzeylerinde anlamlı farklar olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.2. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Cinsiyet	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Mesleki Yeterlik	Erkek	73	3.20	0.78	4.85	218	0.000**
	Kadın	147	3.74	0.77			

**Fark $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, cinsiyetlerine bağlı olarak, mesleki yeterlik ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre kadın ve erkek öğretmenlerin, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=4.85$ ve $p < .001$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, kadın müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Erkek}}=3.20$ ve $\bar{X}_{\text{Kadın}}=3.74$).

Tablo 4.3. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)

Ölçek	Yaş	Betimsel İstatistik			ANOVA		LSD (Anlamlı Fark)
		n	$\bar{X}$	ss	F	p	
Mesleki Yeterlik	21-29 (1)	99	3.79	0.82	9.13	0.000**	1 ile 2, 3
	30-39 (2)	90	3.41	0.75			
	40 ≥ (3)	31	3.44	0.79			

**Fark $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşının, mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algılarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=9.13$ ve $p < 0.001$). ANOVA testi sonrası, hangi yaş grupları arasında anlamlı fark olduğunu bulmaya yönelik yapılan post-hoc LSD testine göre (Tablo 7, son sütun); 21-29 yaş grubunda bulunan müzik öğretmenleri (Grup 1) mesleki açıdan kendilerini diğer yaş gruplarındaki müzik öğretmenlerinden (Grup 2, 3) daha yeterli algılamaktadır ($\bar{X}_{21-29}=3.79$; $\bar{X}_{30-39}=3.41$ ve $\bar{X}_{40 \text{ ve üstü}}=4.44$).

Tablo 4.4. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Medeni Durum	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Mesleki Yeterlik	Evli	98	3.40	0.80	2.16	218	0.032*
	Bekâr	122	3.73	0.83			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, medeni durumlarına bağlı olarak, mesleki yeterlik ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre öğretmenlerin, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın bekâr öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.16$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, bekâr müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Evli}}=3.40$ ve $\bar{X}_{\text{Bekâr}}=3.73$).

Tablo 4.5. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Mezuniyet	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X^2	sd	p	
Mesleki Yeterlik	Eğitim Fak. (1)	176	112.32	9.45	2	0.009*	3 ile 1, 2
	Konservatuar (2)	29	123.60				
	Güzel Sanatlar Fak.(3)	15	63.80				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin mezuniyetlerine bağlı olarak, mesleki yeterliklerine ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre öğretmenlerin mezun oldukları kurum, mesleki yeterlik düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır ($X^2=9.41$ ve $p < .05$). Kruskal-Wallis testi sonrası, hangi mezuniyet grupları arasında anlamlı fark olduğunu araştırmaya yönelik yapılan post-hoc Mann-Whitney testinin sonucuna göre; Güzel Sanatlar Fakültelerinden mezun müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeyleri daha düşüktür (Sıra Ortalaması Eğitim Fakültesi=112.32; Sıra Ortalaması Konservatuar=123.60 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Fakültesi=63.80).

Tablo 4.6. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Eğitim Düzeyi	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Mesleki Yeterlik	Lisans	162	3,21	0,77	3,95	218	0,000**
	Lisansüstü	58	3,68	0,83			

**Fark $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, eğitim düzeylerine bağlı olarak, mesleki yeterlik ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre öğretmenlerin, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın lisansüstü mezunu öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=3.95$ ve $p < .001$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, lisansüstü eğitimi almış müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Lisans}}=3.21$ ve $\bar{X}_{\text{Lisansüstü}}=3.68$).

Tablo 4.7. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Mesleki Kıdem	Betimsel İstatistik			ANOVA		LSD (Anlamlı Fark)
		n	$\bar{X}$	ss	F	p	
Mesleki Yeterlik	1-3 yıl (1)	73	3.88	0.76	6.13	0.001*	1 ile 2, 3, 4
	4-6 yıl (2)	56	3.44	0.90			
	7-9 yıl (3)	37	3.34	0.74			
	10 ≥ yıl (4)	54	3.39	0.73			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kıdem sürelerinin, mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algılarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($F=6,13$ ve $p < 0,05$). ANOVA testi sonrası, hangi kıdem grupları arasında anlamlı fark olduğunu bulmaya yönelik yapılan post-hoc LSD testine göre (Tablo 4.7, son sütun); 1-3 yıllık kıdeme sahip müzik öğretmenleri (Grup 1) mesleki açıdan kendilerini diğer kıdem gruplarındaki müzik öğretmenlerinden (Grup 2, 3, 4) daha yeterli bulmaktadır ($\bar{X}_{1-3 \text{ yıl}}=3.88$; $\bar{X}_{4-6 \text{ yıl}}=3.44$; $\bar{X}_{7-9 \text{ yıl}}=3.34$ ve $\bar{X}_{10 \text{ yıl ve üstü}}=3.39$).

Tablo 4.8. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Puanlarının Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Okul Türü	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Mesleki Yeterlik	Devlet	180	3.63	0.79	2.69	218	0.008*
	Özel	40	3.25	0.85			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, okul türüne bağlı olarak, mesleki yeterlik ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre öğretmenlerin, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın devlet okullarında görev yapan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.69$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{Devlet}=3.63$ ve $\bar{X}_{Özel}=3.25$).

Tablo 4.9. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Görev Yaptıkları Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Eğitim Kademesi	Betimsel istatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X^2	sd	p	
Mesleki Yeterlik	İlkokul (1)	16	73.63	6,60	3	0.026*	1 ile 2, 3, 4
	Ortaokul (2)	135	108.56				
	Lise (3)	50	111.69				
	Güzel Sanatlar Lis.(4)	19	109.41				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesine bağlı olarak, mesleki yeterliklerine ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre öğretmenlerin görev yaptıkları eğitim kademesi, mesleki yeterliğe ilişkin algı/görüş düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır ($X^2=6.60$ ve $p < .05$). Kruskal-Wallis testi sonrası, hangi gruplar arasında anlamlı fark olduğunu araştırmaya yönelik yapılan post-hoc Mann-Whitney testinin sonucuna göre; ilkokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin (Grup 1) mesleki yeterlik düzeyleri daha düşüktür (Sıra Ortalaması İlkokul=73.63; Sıra Ortalaması Ortaokul=108.56; Sıra Ortalaması Lise=111.69 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Lisesi=109.41).

Tablo 4.10. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Kadro Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Kadro Durumu	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
Mesleki Yeterlik	Kadrolu (1)	194	132.99	8.27	2	0.008*	1 ile 2, 3
	Ücretli (2)	14	87.21				
	Sözleşmeli (3)	12	84.02				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin kadro durumlarına bağlı olarak, mesleki yeterliklerine ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre öğretmenlerin kadro durumu, mesleki yeterliğe ilişkin algı/görüş düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır ($X^2=8.27$ ve $p<.05$). Kruskal-Wallis testi sonrası, hangi gruplar arasında anlamlı fark olduğunu araştırmaya yönelik yapılan post-hoc Mann-Whitney testinin sonucuna göre; kadrolu müzik öğretmenlerinin (Grup 1) kendi algılarına göre mesleki yeterlik düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması Kadrolu=132.99; Sıra Ortalaması Ücretli=87.21 ve Sıra Ortalaması Sözleşmeli=84.02).

Tablo 4.11. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeylerinin Görev Yaptıkları Bölge Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Görev Bölgesi	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
Mesleki Yeterlik	Marmara (1)	72	99.49	5.00	6	0.544	-
	Karadeniz (2)	40	108.61				
	İç Anadolu (3)	24	110.92				
	Ege (4)	21	112.55				
	Akdeniz (5)	17	105.12				
	Doğu Anadolu (6)	37	100.95				
	Güneydoğu Anadolu (7)	9	100.56				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları bölgeye bağlı olarak, mesleki yeterliklerine ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre öğretmenlerin görev yaptıkları bölge, mesleki yeterliğe ilişkin algı/görüş düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamaktadır ($p>.05$). Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin puanları birbirine yakındır (benzerdir).

Tablo 4.12. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Puanlarının Enstrüman Çalışmalarına Devam Etme Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Enstrüman Çalışmalarına Devam	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Mesleki Yeterlik	Evet	151	3.75	0.80	2.20	218	0.029*
	Hayır	69	3.37	0.85			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, enstrüman çalışmalarına devam etmeye bağlı olarak, mesleki yeterlik ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre öğretmenlerin, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.20$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, enstrüman çalışmalarına devam eden müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{\text{Evet}}=3.75$ ve $\bar{X}_{\text{Hayır}}=3.37$).

4.2. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumuna İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşam doyumuna ilişkin algıları/görüşleri önce genel olarak (demografik özelliklerine bağlı olmaksızın), daha sonra ise demografik özelliklerine göre incelenmiştir. Aşağıda, önce, müzik öğretmenlerinin kendi algılarına göre yaşam doyumunu ölçeğinde yer alan her bir ifadeye/maddeye ilişkin görüşleri, daha sonra ise ölçeğin geneline ilişkin görüşleri için hesaplanan aritmetik ortalamalar ile değerlendirmeler yapılmıştır.

Tablo 4.13. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Ölçeği Maddelerine İlişkin Görüşleri (N=220)

Madde	$\bar{X}$	ss
01. Yaşamımdan memnunum	4.54	1.38
02. Yaşamımda sahip olmak istediğim önemli şeyleri elde ettim	4.28	1.42
03. Yaşamım pek çok yönüyle idealimi karşılamaktadır	3.99	1.44
04. Yeniden dünyaya gelseydim yaşamımda hiçbir şeyi değiştirmezdim.	3.59	1.56
05. Yaşam koşullarım mükemmeldir.	3.55	1.46
Yaşam Doyumu Ölçeği	3.99	1.26

Müzik öğretmenlerinin yaşam doyumuna ilişkin algı düzeyleri (görüşleri), ölçeğin ifadelerini ‘Tümüyle doyumsuzluk’ (1) ile ‘Tümüyle doyum’ (7) arasında değişen bir seçeneği işaretlemelerine göre hesaplanmıştır. Maddeler için hesaplanan aritmetik

ortalamlar, müzik öğretmenlerinin yaşam doyumuna ilişkin o durumu/boyutu değerlendirme düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin, yaşam doyumu ölçeğinin maddelerini $\bar{X} = 3.55$ ile $\bar{X} = 4.54$ arasında ortalama puanlarla değerlendirdikleri görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin en düşük puanladıkları madde $\bar{X} = 3.55$ ile '05. Yaşam koşullarım mükemmeldir.' ve en yüksek puanladıkları madde $\bar{X} = 4.54$ ile '01. Yaşamımdan memnunum' ifadeleri olmuştur. Ölçeğin geneline ilişkin hesaplanan ortalama puan ise $\bar{X} = 3.99$ ile 7'li derecelemenin orta bir yerini işaret etmektedir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşam doyumlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin genel olarak yaşam doyum düzeylerine baktıktan sonra aşağıda, demografik özelliklerine bağlı olarak yaşam doyum düzeylerinde anlamlı farklar olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.14. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan "t" Testi (N=220)

Ölçek	Cinsiyet	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Yaşam Doyumu	Erkek	73	3.77	1,18	2.13	218	0.038*
	Kadın	147	4.10	1,28			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, cinsiyetlerine bağlı olarak, yaşam doyumu ölçeği puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre kadın ve erkek öğretmenlerin, yaşam doyumuna ilişkin puanlarında anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)} = 2.13$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, kadın müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Erkek}} = 3.77$ ve $\bar{X}_{\text{Kadın}} = 4.10$).

Tablo 4.15. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Yaş	Betimsel İstatistik			ANOVA		LSD (Anlamlı Fark)
		n	$\bar{X}$	ss	F	p	
Yaşam Doyumu	21-29 (1)	99	4.05	1.22	0.20	0.817	-
	30-39 (2)	90	3.94	1.28			
	40 ≥ (3)	31	3.95	1.32			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşının, yaşam doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı bulunmuştur ($p > 0.05$). Farklı yaş gruplarında yer alan müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanları birbirine yakındır (benzerdir).

Tablo 4.16. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Medeni Durum	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Yaşam Doyumu	Evli	98	3.78	1.29	2.21	218	0.014*
	Bekâr	122	4.19	1.24			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, medeni durumlarına bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın bekâr öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)} = 2.21$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, bekâr müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Evli}} = 3.78$ ve $\bar{X}_{\text{Bekâr}} = 4.19$).

Tablo 4.17. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Mezuniyet	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X^2	sd	p	
Yaşam Doyumu	Eğitim Fak. (1)	176	111.54	0.24	2	0.889	-
	Konservatuar (2)	29	106.19				
	Güzel Sanatlar Fak. (3)	15	106.63				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 4.17’de görüleceği üzere, müzik öğretmenlerinin mezuniyetlerine bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşma olmamaktadır ($p > .05$).

Tablo 4.18. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Eğitim Düzeyi	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Yaşam Doyumu	Lisans	162	3.78	1.25	2.13	218	0.009*
	Lisansüstü	58	4.21	1.29			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, eğitim düzeylerine bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaştığı ve bu farkın lisansüstü mezunu öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.13$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, lisansüstü eğitimi almış müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Lisans}}=3.78$ ve $\bar{X}_{\text{Lisansüstü}}=4.21$).

Tablo 4.19. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Mesleki Kıdem	Betimsel İstatistik			ANOVA		LSD (Anlamlı Fark)
		n	$\bar{X}$	ss	F	p	
Yaşam Doyumu	1-3 yıl (1)	73	3.99	1.33	0.53	0.663	-
	4-6 yıl (2)	56	4.14	1.13			
	7-9 yıl (3)	37	3.97	1.19			
	10 ≥ yıl (4)	54	3.84	1.34			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 4.19’da görüleceği üzere, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kıdem sürelerinin, yaşam doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı bulunmuştur ($p > 0.05$).

Tablo 4.20. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Okul Türü	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Yaşam Doyumu	Devlet	180	3.85	1.27	2.06	218	0.012*
	Özel	40	4.28	1.19			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, okul türüne bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve bu farkın özel okullarda görev yapan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.06$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, özel

okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{Devlet}=3.85$ ve $\bar{X}_{Özel}=4.28$).

Tablo 4.21. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Eğitim Kademesi	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
Yaşam Doyumu	İlkokul (1)	16	126.78	1.23	3	0.745	-
	Ortaokul (2)	135	108.30				
	Lise (3)	50	110.40				
	Güzel Sanatlar Lis.(4)	19	112.68				

*Fark $p<.05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesine bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>.05$).

Tablo 4.22. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Kadro Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Kadro Durumu	Betimsel		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
Yaşam Doyumu	Kadrolu (1)	194	131.73	7.85	2	0.026*	1 ile 2, 3
	Ücretli (2)	14	97.18				
	Sözleşmeli (3)	12	82.83				

*Fark $p<.05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin kadro durumlarına bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaştığı bulunmuştur ($X^2=7.85$ ve $p<.05$). Kruskal-Wallis testi sonrası, hangi gruplar arasında anlamlı fark olduğunu araştırmaya yönelik yapılan post-hoc Mann-Whitney testinin sonucuna göre; kadrolu müzik öğretmenlerinin (Grup 1) kendi algılarına göre yaşam doyumu düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması $Kadrolu=131.73$; Sıra Ortalaması $Ücretli=97.18$ ve Sıra Ortalaması $Sözleşmeli=82.83$).

Tablo 423. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Bölge Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Ölçek	Görev Bölgesi	Betimsel		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
Yaşam Doyumu	Marmara (1)	72	99.52	4.24	6	0.644	-
	Karadeniz (2)	40	118.55				
	İç Anadolu (3)	24	117.23				
	Ege (4)	21	114.50				
	Akdeniz (5)	17	126.56				
	Doğu Anadolu (6)	37	109.31				
	Güneydoğu Anadolu (7)	9	109.83				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları bölgeye bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre öğretmenlerin görev yaptıkları bölge, yaşam doyumu puanlarında (düzeylerinde) anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamaktadır ($p > .05$).

Tablo 4.24. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Puanlarının Enstrüman Çalışmalarına Devam Etme Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Ölçek	Enstrüman Çalmaya Devam	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
Yaşam Doyumu	Evet	151	4.21	1.19	4.07	218	0.000**
	Hayır	69	3.50	1.27			

**Fark $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin, enstrüman çalışmalarına devam etmeye bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testinin sonucuna göre anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=4.07$ ve $p < .001$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, enstrüman çalışmalarına devam eden müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır ($\bar{X}_{\text{Evet}}=4.21$ ve $\bar{X}_{\text{Hayır}}=3.50$).

4.3. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumuna İlişkin Bulgular

Bu alt bölümde araştırmaya katılan, müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeylerine ilişkin algıları/görüşleri önce genel olarak (demografik özelliklerine bağlı olmaksızın), daha sonra ise demografik özelliklerine göre incelenmiştir. Aşağıda, önce, müzik öğretmenlerinin kendi algılarına göre Minnesota İş Doyum Ölçeğinde yer alan her bir ifadeye/maddeye ilişkin görüşleri, daha sonra ise ölçeğin alt boyutları ve geneline ilişkin görüşleri için hesaplanan aritmetik ortalamalar ile değerlendirmeler yapılmıştır.

Seçenekler	Puan Aralığı
Hiç memnun değilim	1.00 – 1.79
Memnun değilim	1.80 – 2.59
Kararsızım	2.60 – 3.39
Memnunum	3.40 – 4.19
Çok memnunum	4.20 – 5.00

Müzik öğretmenlerinin, iş doyumuna ilişkin algıları/görüşleri değerlendirilirken yukarıdaki puan aralıklarına karşılık gelen seçenekler dikkate alınmıştır.

Tablo 4.25. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeği Alt boyut ve Maddelerine İlişkin Görüşleri (N=220)

Boyut/Ölçek	$\bar{X}$	ss
01. Şimdiki işimden "beni her zaman memnun etmesi" bakımından	3,50	1,12
02. Şimdiki işimden "tek başıma çalışma olanağı olması" bakımından	3,52	1,25
03. Şimdiki işimden "ara sıra değişik şeyler yapabilme şansı" bakımından	3,30	1,24
04. Şimdiki işimden "toplumda saygın bir kişi olma şansını vermesi" bakımından	3,16	1,27
07. Şimdiki işimden "vicdanıma aykırı olmayan şeyler yapabilme şansım olması" bakımından	3,61	1,19
08. Şimdiki işimden "bana sabit bir iş sağlaması" bakımından	3,91	1,12
09. Şimdiki işimden "başkaları için bir şeyler yapabilme olanağı bana vermesi" bakımından	4,00	1,13
10. Şimdiki işimden "kişilere ne yapacaklarını söyleme şansına sahip olma" bakımından	3,66	1,05
11. Şimdiki işimden "kendi yeteneklerimi kullanarak bir şeyler yapabilme şansı olması" bakımından	3,84	1,18
15. Şimdiki işimden "kendi kararlarımı uygulama serbestliğini bana vermesi" bakımından	3,09	1,30
16. Şimdiki işimden "işimi yaparken kendi yöntemlerimi kullanabilme şansını bana vermesi" bakımından	3,72	1,18
20. Şimdiki işimden "yaptığım iş karşılığında duyduğum başarı hissi" bakımından	3,83	1,09
İçsel Doyum Boyutu	3,60	0,88
05. Şimdiki işimden "yöneticimin ekibindeki kişileri idare tarzı" bakımından	2,88	1,35
06. Şimdiki işimden "yöneticimin karar vermedeki yeteneği" bakımından	2,79	1,31
12. Şimdiki işimden "iş ile ilgili kararların uygulamaya konması" bakımından	3,19	1,12
13. Şimdiki işimden "yaptığım iş ve karşılığında aldığım ücret" bakımından	2,38	1,17
14. Şimdiki işimden "iş içinde terfi olanağının olması" bakımından	2,27	1,28
17. Şimdiki işimden "çalışma şartları" bakımından	3,27	1,27
18. Şimdiki işimden "çalışma arkadaşlarımla birbirleri ile anlaşmaları" bakımından	3,38	1,25
19. Şimdiki işimden "yaptığım iyi bir iş karşılığında takdir edilme" bakımından	3,13	1,33
Dışsal Doyum Boyutu	2,91	0,90
İş Doyumu (Genel)	3,25	0,85

Müzik öğretmenlerinin iş doyumuna ilişkin algı düzeyleri (görüşleri), ölçeğin ifadelerini 'Hiç memnun değilim' (1) ile 'Çok memnunum' (5) arasında değişen bir seçeneği

işaretlemelerine göre hesaplanmıştır. Maddeler için hesaplanan aritmetik ortalamalar, müzik öğretmenlerinin iş doyumuna ilişkin o durumu/boyutu değerlendirme düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin, iş doyumunun içsel doyum boyutundaki maddelerini $\bar{X}=3,09$ ile $\bar{X}=4,00$ arasında ortalama puanlarla değerlendirdikleri görülmektedir. Müzik öğretmenleri, içsel doyum boyutunda en düşük puanı $\bar{X}=3,09$ ile '*15. Şimdiki işimden "kendi kararlarımı uygulama serbestliğini bana vermesi" bakımından*' ifadesine vermişlerdir. Yani, müzik öğretmenleri bu ifadeye 'Kararsızım' düzeyinde katılmaktadır. Öte yandan, müzik öğretmenleri en yüksek ortalama puanı $\bar{X}=4,00$ ile '*09. Şimdiki işimden "başkaları için bir şeyler yapabilme olanağı bana vermesi" bakımından*' ifadesi için, 'Memnunum' düzeyinde kullanmışlardır. İçsel doyum boyutunun geneline bakıldığında, hesaplanan ortalama puanın $\bar{X}=3,60$ ile 'Memnunum' düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu da, araştırmaya katılan öğretmenlerin, üst düzeyde olmasa bile, içsel doyum bakımından memnun olduklarını göstermektedir.

Müzik öğretmenlerinin, iş doyumunun dışsal doyum boyutuna ilişkin algı düzeylerinin genel olarak içsel doyum düzeylerinden biraz daha düşük olduğu söylenebilir. Tablodan da görüleceği üzere, boyutta yer alan dışsal doyumla ilgili ifadelerin hepsi de 'Memnun değilim' ile 'Kararsızım' arasında değerlendirilmiştir. Müzik öğretmenleri, dışsal doyumun ilgili ifadelerden en yüksek puanı $\bar{X}=3,38$ ile '*18. Şimdiki işimden "çalışma arkadaşlarımla birbirleri ile anlaşmaları" bakımından*' ifadesi için kullanırken, en düşük ortalama puanı $\bar{X}=2,27$ ile '*14. Şimdiki işimden "iş içinde terfi olanağının olması" bakımından*' ifadesi için kullanmışlardır. Dışsal doyum boyutunun geneli için hesaplanan ortalama puan $\bar{X}=2,91$ ile 'Kararsızım' düzeyinde kalmıştır. Özetle, araştırmaya müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeylerinin pek yüksek olmadığı anlaşılmaktadır.

İçsel ve dışsal doyum düzeylerinin bir birleşimi olarak müzik öğretmenlerinin genel iş doyumuna ilişkin ortalama puan $\bar{X}=3,25$ ile 'Kararsızım' düzeyinde kalmıştır. Müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri, dışsal doyum düzeylerinden biraz daha yüksek olmakla birlikte genel olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin iş doyum düzeyleri yüksek değildir. Aşağıda, müzik öğretmenlerinin, demografik özelliklerine bağlı olarak

iş doyumu düzeyleri (genel ve alt boyutlar bakımından) arasında anlamlı farklar olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 4.26. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Cinsiyet	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
İçsel doyum	Erkek	73	3.61	0.91	0.12	218	0.907
	Kadın	147	3.59	0.87			
Dışsal doyum	Erkek	73	2.74	0.92	2.09	218	0.041*
	Kadın	147	3.04	0.90			
İş Doyumu (Genel)	Erkek	73	3.02	0.87	2.06	218	0.044*
	Kadın	147	3.47	0.84			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin cinsiyetlerine bağlı olarak, İş Doyumu ve alt boyutlarına ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.26’da verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyetleri, dışsal doyum alt boyutu ve genel iş doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Buna göre;

- Kadın ve erkek öğretmenlerin, dışsal doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.09$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, kadın öğretmenlerin dışsal doyum düzeylerinin erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Erkek}}=2.74$ ve $\bar{X}_{\text{Kadın}}=3.04$).
- Kadın ve erkek öğretmenlerin, genel iş doyumuna ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.04$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, kadın müzik öğretmenlerinin genel olarak iş doyum düzeylerinin erkek öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Erkek}}=3.02$ ve $\bar{X}_{\text{Kadın}}=3.47$).

Tablo 4.27. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Yaş	Betimsel İstatistik			ANOVA		LSD (Anlamlı Fark)
		n	$\bar{X}$	ss	F	p	
İçsel doyum	21-29 (1)	99	3.50	0.89	6.54	0.017*	3 ile 1, 2
	30-39 (2)	90	3.51	0.87			
	40 ≥ (3)	31	3.95	0.89			
Dışsal doyum	21-29 (1)	99	2.80	0.88	6.18	0.026*	3 ile 1, 2
	30-39 (2)	90	2.82	0.93			
	40 ≥ (3)	31	3.32	0.87			
İş Doyumu (Genel)	21-29 (1)	99	3.15	0.83	6.06	0.029*	3 ile 1, 2
	30-39 (2)	90	3.17	0.86			
	40 ≥ (3)	31	3.64	0.84			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin yaşının, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.27). Buna göre;

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşının, içsel doyum düzeylerinde bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur [$F=6.54$ ve $p<0.05$]. ANOVA testi sonrası yapılan post-hoc LSD testine göre; 40 yaş ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri daha yüksektir ($\bar{X}_{21-29}=3.50$; $\bar{X}_{30-39}=3.51$ ve $\bar{X}_{40 \text{ ve üstü}}=3.95$).
- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşının, dışsal doyum düzeylerinde de bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur [$F=6.18$ ve $p<0.05$]. Post-hoc LSD testine göre; 40 yaş ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeyleri daha yüksektir ($\bar{X}_{21-29}=2.80$; $\bar{X}_{30-39}=2.82$ ve $\bar{X}_{40 \text{ ve üstü}}=3.32$).
- Son olarak, müzik öğretmenlerinin yaşının, genel iş doyum düzeylerinde de bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur [$F=6.06$ ve $p<0.05$]. Post-hoc LSD testine göre; yine, 40 yaş ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri daha yüksektir ($\bar{X}_{21-29}=3.15$; $\bar{X}_{30-39}=3.17$ ve $\bar{X}_{40 \text{ ve üstü}}=3.64$).

Tablo 4.28. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Medeni Durum	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
İçsel doyum	Evli	98	3.41	0.89	2.28	218	0.009*
	Bekâr	122	3.78	0.88			
Dışsal doyum	Evli	98	2.70	0.89	2.19	218	0.017*
	Bekâr	122	3.12	0.92			
İş Doyumu (Genel)	Evli	98	3.06	0.84	2.15	218	0.022*
	Bekâr	122	3.45	0.85			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin medeni durumlarına bağlı olarak, İş Doyumu ve alt boyutlarına ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.28’de verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin medeni durumu, içsel ve dışsal doyum alt boyut ve genel iş doyum puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır.

- Evli ve bekâr öğretmenlerin, içsel doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın bekâr öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.28$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, bekâr öğretmenlerin içsel doyum düzeylerinin evli öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Evli}}=3.41$ ve $\bar{X}_{\text{Bekâr}}=3.78$).
- Evli ve bekâr öğretmenlerin, dışsal doyuma ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine bekâr öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.19$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, bekâr öğretmenlerin dışsal doyum düzeylerinin evli öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Evli}}=2.70$ ve $\bar{X}_{\text{Bekâr}}=3.12$).
- Son olarak, evli ve bekâr öğretmenlerin, genel iş doyumuna ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine bekâr öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.15$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, bekâr müzik öğretmenlerinin genel olarak iş doyum düzeylerinin evli öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Evli}}=3.06$ ve $\bar{X}_{\text{Bekâr}}=3.45$).

Tablo 4.29. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Mezuniyet	Betimsel İstatistikler		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
İçsel doyum	Eğitim Fak. (1)	176	103.89	5.34	2	0.032*	2 ile 1, 3
	Konservatuvar (2)	29	133.12				
	Güzel Sanatlar Fak. (3)	15	101.63				
Dışsal doyum	Eğitim Fak. (1)	176	95.84	5.37	2	0.035*	2 ile 1, 3
	Konservatuvar (2)	29	132.14				
	Güzel Sanatlar Fak. (3)	15	93.70				
İş Doyumu (Genel)	Eğitim Fak. (1)	176	99.95	5.13	2	0.039*	2 ile 1, 3
	Konservatuvar (2)	29	139.81				
	Güzel Sanatlar Fak. (3)	15	90.93				

*Fark $p<.05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin mezuniyetinin, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.29). Buna göre;

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezuniyetinin, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=5.34$ ve $p<0,05$). Kruskal-Wallis testi sonrası yapılan post-hoc Mann-Whitney testine göre; konservatuvar mezunu müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması Eğitim Fakültesi=103.89; Sıra Ortalaması Konservatuvar=133.12 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Fakültesi=101.63).
- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezuniyetinin, dışsal doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=5.37$ ve $p<0,05$). Post-hoc Mann-Whitney testine göre; konservatuvar mezunu müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması Eğitim Fakültesi=95.84; Sıra Ortalaması Konservatuvar=132.14 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Fakültesi=93.70).
- Son olarak, müzik öğretmenlerinin mezuniyetinin, genel iş doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=5.13$ ve $p<0.05$). Post-hoc Mann-Whitney testine göre; yine, konservatuvar mezunu müzik öğretmenlerinin iş doyum düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması Eğitim Fakültesi=99.95; Sıra Ortalaması Konservatuvar=139.81 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Fakültesi=90.93).

Tablo 4.30. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Eğitim Düzeyi	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
İçsel doyum	Lisans	162	3.45	0.88	2.26	218	0.011*
	Lisansüstü	58	3.82	0.90			
Dışsal doyum	Lisans	162	2.88	0.88	0.96	218	0.338
	Lisansüstü	58	3.01	0.96			
İş Doyumu (Genel)	Lisans	162	3.05	0.83	2.17	218	0.010*
	Lisansüstü	58	3.51	0.88			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin eğitim düzeylerine bağlı olarak, İş Doyumu ve alt boyutlarına ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.30’da verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim düzeyi, içsel ve genel iş doyum puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır.

- Lisans ve lisansüstü derecesine sahip öğretmenlerin, içsel doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın lisansüstü derecesine sahip öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.26$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, lisansüstü derecesine sahip öğretmenlerin içsel doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Lisans}}=3.45$ ve $\bar{X}_{\text{Lisansüstü}}=3.82$).
- Lisans ve lisansüstü derecesine sahip öğretmenlerin, genel iş doyumuna ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine lisansüstü derecesine sahip öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.17$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, lisansüstü derecesine sahip müzik öğretmenlerinin genel iş doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Lisans}}=3.05$ ve $\bar{X}_{\text{Lisansüstü}}=3.51$).

Tablo 4.31. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan ANOVA Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Mesleki Kıdem	Betimsel İstatistik			ANOVA		LSD (Anlamlı Fark)
		n	$\bar{X}$	ss	F	p	
İçsel doyum	1-3 yıl (1)	73	3.61	0.86	6.80	0.022*	4 ile 2, 3
	4-6 yıl (2)	56	3.47	1.01			
	7-9 yıl (3)	37	3.45	0.76			
	10 ≥ yıl (4)	54	3.81	0.82			
Dışsal doyum	1-3 yıl (1)	73	2.91	0.87	6.91	0.020*	4 ile 2, 3
	4-6 yıl (2)	56	2.75	0.97			
	7-9 yıl (3)	37	2.70	0.91			
	10 ≥ yıl (4)	54	3.21	0.84			
İş Doyumu (Genel)	1-3 yıl (1)	73	3.28	0.81	7.04	0.014*	4 ile 2, 3
	4-6 yıl (2)	56	3.13	0.96			
	7-9 yıl (3)	37	3.07	0.78			
	10 ≥ yıl (4)	54	3.46	0.78			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin kıdemlerinin, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.31). Buna göre;

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kıdeminin, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur [$F=6.80$ ve $p<0.05$]. ANOVA testi sonrası yapılan post-hoc LSD testine göre; 10 yıl ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin (Grup 4) içsel doyum düzeyleri 4-6 ve 7-9 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenlerden (Grup 2, 3) daha yüksektir ($\bar{X}_{4-6 \text{ yıl}}=3.47$; $\bar{X}_{7-9 \text{ yıl}}=3.45$ ve $\bar{X}_{10 \text{ yıl ve üstü}}=3.81$).
- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kıdeminin, dışsal doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur [$F=6.91$ ve $p<0.05$]. Post-hoc LSD testine göre; 10 yıl ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin (Grup 4) dışsal doyum düzeyleri 4-6 ve 7-9 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenlerden (Grup 2, 3) daha yüksektir ($\bar{X}_{4-6 \text{ yıl}}=2.75$; $\bar{X}_{7-9 \text{ yıl}}=2.70$ ve $\bar{X}_{10 \text{ yıl ve üstü}}=3.21$).
- Son olarak, müzik öğretmenlerinin kıdeminin, genel iş doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur [$F=7.04$ ve $p<0.05$]. Post-hoc LSD testine göre; yine, 10 yıl ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin (Grup 4) genel iş doyum düzeyleri 4-6 ve 7-9 yıllık mesleki

kıdeme sahip öğretmenlerden (Grup 2, 3) daha yüksektir ($\bar{X}_{4-6 \text{ yıl}}=3.13$; $\bar{X}_{7-9 \text{ yıl}}=3.07$ ve $\bar{X}_{10 \text{ yıl ve üstü}}=3.46$).

Tablo 4.32. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Okul Türü	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
İçsel doyum	Devlet	180	3.41	0.89	2.31	218	0.009*
	Özel	40	3.82	0.82			
Dışsal doyum	Devlet	180	2.88	0.88	1.25	218	0.214
	Özel	40	3.07	0.99			
İş Doyumu (Genel)	Devlet	180	3.07	0.84	2.35	218	0.007*
	Özel	40	3.58	0.86			

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne bağlı olarak, İş Doyumu ve alt boyutlarına ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.32’de verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okul türü, içsel ve genel iş doyum puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır.

- Devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, içsel doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın özel okullarda görev yapan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.31$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, özel okullarda görev yapan öğretmenlerin içsel doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Devlet}}=3.41$ ve $\bar{X}_{\text{Özel}}=3.82$).
- Devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin, genel iş doyumuna ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine özel okullarda görev yapan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.35$ ve $p < .05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerin genel iş doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Devlet}}=3.07$ ve $\bar{X}_{\text{Özel}}=3.58$).

Tablo 4.33. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Eğitim Kademesi Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Eğitim Kademesi	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
İçsel doyum	İlkokul (1)	16	102.16	7.05	3	0.020*	4 ile 1, 2, 3
	Ortaokul (2)	135	109.79				
	Lise (3)	50	101.73				
	Güzel Sanatlar Lis.(4)	19	145.66				
Dışsal doyum	İlkokul (1)	16	86.34	4.71	3	0.034*	1 ile 4
	Ortaokul (2)	135	105.67				
	Lise (3)	50	105.90				
	Güzel Sanatlar Lis.(4)	19	124.27				
İş Doyumu (Genel)	İlkokul (1)	16	93.38	4.52	3	0.037*	1 ile 4
	Ortaokul (2)	135	107.87				
	Lise (3)	50	106.43				
	Güzel Sanatlar Lis.(4)	19	131.97				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.33). Buna göre;

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=7.05$ ve $p<0.05$). Kruskal-Wallis testi sonrası yapılan post-hoc Mann-Whitney testine göre; Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması İlkokul=102.16 Sıra Ortalaması Ortaokul=109.79; Sıra Ortalaması Lise=101.73 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Lisesi=145.66).
- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, dışsal doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=4.71$ ve $p<0.05$). Post-hoc Mann-Whitney testine göre; Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin (Grup 4) dışsal doyum düzeyleri ilkokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinden (Grup 1) daha yüksektir (Sıra Ortalaması İlkokul=86.34 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Lisesi=124.27).
- Son olarak, müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, genel iş doyumu düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=4.52$ ve $p<0.05$). Post-hoc Mann-Whitney testine göre; yine, Güzel Sanatlar

Lisesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin (Grup 4) iş doyumu düzeyleri ilkokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinden (Grup 1) daha yüksektir (Sıra Ortalaması İlkokul=93.38 ve Sıra Ortalaması Güzel Sanatlar Lisesi=131.97).

Tablo 4.34. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Kadro Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Kadro Durumu	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
İçsel doyum	Kadrolu (1)	194	160.43	9.22	2	0.010*	1 ile 2, 3
	Ücretli (2)	14	107.04				
	Sözleşmeli (3)	12	108.25				
Dışsal doyum	Kadrolu (1)	194	153.50	8.85	2	0.012*	1 ile 2, 3
	Ücretli (2)	14	109.14				
	Sözleşmeli (3)	12	102.33				
İş Doyumu (Genel)	Kadrolu (1)	194	158.39	9.06	2	0.011*	1 ile 2, 3
	Ücretli (2)	14	108.09				
	Sözleşmeli (3)	12	93.54				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin kadro durumunun, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.34). Buna göre;

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kadro durumunun, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=9.22$ ve $p<0.05$). Kruskal-Wallis testi sonrası yapılan post-hoc Mann-Whitney testine göre; kadrolu müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması Kadrolu=160.43; Sıra Ortalaması Ücretli=107.04 ve Sıra Ortalaması Sözleşmeli=108.25).
- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kadro durumunun, dışsal doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=8.85$ ve $p<0.05$). Post-hoc Mann-Whitney testine göre; kadrolu müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması Kadrolu=153.50; Sıra Ortalaması Ücretli=109.14 ve Sıra Ortalaması Sözleşmeli=102.33).
- Son olarak, müzik öğretmenlerinin kadro durumunun, genel iş doyumu düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=9.06$ ve $p<0.05$). Post-hoc Mann-Whitney testine göre; yine, kadrolu müzik

öğretmenlerinin genel iş doyumu düzeyleri daha yüksektir (Sıra Ortalaması Kadrolu=158.39; Sıra Ortalaması Ücretli=108.09 ve Sıra Ortalaması Sözleşmeli=93.54).

Tablo 4.35. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Görev Yaptıkları Bölge Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal-Wallis Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Görev Bölgesi	Betimsel İstatistik		Kruskal-Wallis			Anlamlı Fark
		n	Sıra Ort.	X ²	sd	p	
İçsel doyum	Marmara (1)	72	107.33	9.73	6	0.037*	2, 5 ile 6, 7
	Karadeniz (2)	40	134.05				
	İç Anadolu (3)	24	100.06				
	Ege (4)	21	109.05				
	Akdeniz (5)	17	125.00				
	Doğu Anadolu (6)	37	96.74				
	Güneydoğu Anadolu (7)	9	91.56				
Dışsal doyum	Marmara (1)	72	110.83	7.15	6	0.308	-
	Karadeniz (2)	40	131.69				
	İç Anadolu (3)	24	112.98				
	Ege (4)	21	99.79				
	Akdeniz (5)	17	103.47				
	Doğu Anadolu (6)	37	98.35				
	Güneydoğu Anadolu (7)	9	95.33				
İş Doyumu (Genel)	Marmara (1)	72	109.03	8.30	6	0.217	2 ile 6, 7
	Karadeniz (2)	40	137.42				
	İç Anadolu (3)	24	106.44				
	Ege (4)	21	105.57				
	Akdeniz (5)	17	113.15				
	Doğu Anadolu (6)	37	96.76				
	Güneydoğu Anadolu (7)	9	91.44				

*Fark $p < .05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin görev bölgenin iş doyumunun geneli ile içsel doyum alt boyutunda, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur (Tablo 4.35). Buna göre;

- Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları bölgenin, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=9.73$ ve $p<0.05$). Kruskal-Wallis testi sonrası yapılan post-hoc Mann-Whitney testine göre; Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin (Grup 2, 5) içsel doyum düzeyleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görev yapan öğretmenlerden daha yüksektir (Sıra Ortalaması Karadeniz=134.05; Sıra Ortalaması Akdeniz=125.00; Sıra Ortalaması Doğu Anadolu=96.74 ve Sıra Ortalaması Güneydoğu Anadolu=91.56).

- Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları bölgenin, genel iş doyumu düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur ($X^2=8.30$ ve $p<0.05$). Post-hoc Mann-Whitney testine göre; Karadeniz bölgesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin (Grup 2) genel iş doyumu düzeyleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görev yapan öğretmenlerden daha yüksektir (Sıra Ortalaması_{Karadeniz}=137.42; Sıra Ortalaması_{Doğu Anadolu}=96.76 ve Sıra Ortalaması_{Güneydoğu Anadolu}=91.44).

Tablo 4.36. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumu Puanlarının Enstrüman Çalışmalarına Devam Etme Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan “t” Testi (N=220)

Boyut/Ölçek	Enstrüman Çalışmalarına Devam	Betimsel İstatistik			t-test		
		n	$\bar{X}$	ss	t	sd	p
İçsel doyum	Evet	151	3.74	0,87	2.27	218	0.024*
	Hayır	69	3.35	0,88			
Dışsal doyum	Evet	151	2.96	0,89	1.10	218	0.272
	Hayır	69	2.81	0,94			
İş Doyumu (Genel)	Evet	151	3.42	0,83	2.07	218	0.038*
	Hayır	69	3.07	0,87			

*Fark $p<.05$ düzeyinde anlamlıdır.

Müzik öğretmenlerinin enstrüman çalışmalarına devam etmelerine bağlı olarak, İş Doyumu ve alt boyutlarına ilişkin puanlarının farklılaşp farklılaşmadığına dair yapılan t-testi sonuçları Tablo 4.36’da verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin enstrüman çalışmalarına devam etmeleri, içsel ve genel iş doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır.

- Enstrüman çalışmalarına devam eden ve etmeyen öğretmenlerin, içsel doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.27$ ve $p<.05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenlerin içsel doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Evet}}=3.74$ ve $\bar{X}_{\text{Hayır}}=3.35$).
- Enstrüman çalışmalarına devam eden ve etmeyen öğretmenlerin, genel iş doyumuna ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur [$t_{(218)}=2.07$ ve $p<.05$]. Gruplara ait ortalama puanlara bakıldığında, enstrüman

çalışmalarına devam eden öğretmenlerin genel iş doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Evet}}=3.42$ ve $\bar{X}_{\text{Hayır}}=3.07$).

4.4. Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yeterlik Düzeyleri ile Yaşam ve İş Doyumları Arasındaki İlişkilere Yönelik Bulgular

Tablo 4.37. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeyleri İle İş ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkilere Yönelik Korelasyon Katsayıları (N=220)

Boyut/Ölçek	Mesleki Yeterlik	İş Doyumu			Yaşam Doyumu
		İçsel doyum	Dışsal doyum	İş Doyumu (Genel)	
Mesleki Yeterlik	r	1	.267**	.330**	.293**
	p		0.000	0.000	0.000
İçsel doyum	r	1	.793**	.945**	.491**
	p		0.000	0.000	0.000
Dışsal doyum	r		1	.948**	.459**
	p			0.000	0.000
İş Doyumu (Genel)	r			1	.502**
	p				0.000
Yaşam Doyumu	r				1
	p				

Korelasyon (ilişki) $p < .01$ düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 4.37’de araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kendi algılarına göre mesleki yeterlik düzeyleri ile yaşam ve iş doyum düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemek üzere uygulanan Pearson momentler çarpımı korelasyonuna ait katsayılar sunulmuştur. Değişkenler arasında bulunan ilişkiler (korelasyonlar) aşağıdaki kriterlere göre değerlendirilmiştir;

<i>r</i>	İlişki
0.00-0.25	Çok Zayıf
0.26-0.49	Zayıf
0.50-0.69	Orta
0.70-0.89	Yüksek
0.90-1.00	Çok Yüksek (Kalaycı, 2006, s.116)

a) Mesleki Yeterlik ve Yaşam Doyumu:

- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile yaşam doyumu arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır ($r=0.293$ ve $p<0.01$).

b) Mesleki Yeterlik ve İş Doyumu:

- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile içsel doyum arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır ($r=0.267$ ve $p<0.01$).
- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile dışsal doyum arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır ($r=0.330$ ve $p<0.01$).
- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile genel iş doyumu düzeyleri arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır ($r=0.315$ ve $p<0.01$).

c) İş doyumu ve Yaşam Doyumu:

- Müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır ($r=0.491$ ve $p<0.01$).
- Müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır ($r=0.459$ ve $p<0.01$).
- Müzik öğretmenlerinin genel iş doyumu düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta derecede bir ilişki vardır ($r=0.502$ ve $p<0.01$).

BÖLÜM V: SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik amaçlar doğrultusunda yapılan istatistiki analizlerin sonuçlarına ve sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

5.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliklerine Yönelik Algı Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları

Yapılan araştırmanın sonucunda, müzik öğretmenlerinin kendilerini çok üst düzeyde olmasa bile mesleki açıdan yeterli algıladıkları görülmektedir. Buna göre;

1. Müzik öğretmenlerinin, cinsiyetlerine bağlı olarak kadın ve erkek öğretmenlerin, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; kadın müzik öğretmenleri kendilerini mesleki açıdan daha yeterli görmektedir.
2. Müzik öğretmenlerinin yaşının, mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algılarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. 21-29 yaş grubunda bulunan müzik öğretmenleri mesleki açıdan kendilerini diğer yaş gruplarındaki müzik öğretmenlerinden daha yeterli algılamaktadırlar.
3. Müzik öğretmenlerinin, medeni durumlarına bağlı olarak, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın bekar öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; bekar müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları görülmektedir.
4. Müzik öğretmenlerinin mezuniyetlerine bağlı olarak, öğretmenlerin mezun oldukları kurum, mesleki yeterlik düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Bu sonuca göre; Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olan müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeyleri Eğitim Fakültesi ve Konservatuvar mezunlarından daha düşüktür.

5. Müzik öğretmenlerinin, eğitim düzeylerine bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın lisansüstü mezunu öğretmenlerin lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; lisansüstü mezunu müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları görülmektedir.
6. Müzik öğretmenlerinin kıdem sürelerinin, mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algılarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. 1-3 yıllık kıdeme sahip müzik öğretmenleri mesleki açıdan kendilerini diğer kıdem gruplarındaki müzik öğretmenlerinden daha yeterli bulmaktadırlar.
7. Müzik öğretmenlerinin, okul türüne bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları anlaşılmaktadır.
8. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesine bağlı olarak, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. İlkokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algı düzeyleri ortaokul, lise, güzel sanatlar lisesinde görev yapan öğretmenlerden daha düşüktür.
9. Müzik öğretmenlerinin kadro durumuna bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Bu sonuca göre; kadrolu müzik öğretmenleri kendi algılarına göre ücretli ve sözleşmeli öğretmenlere göre mesleki yeterlik düzeyleri daha yüksektir.
10. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları bölgeye bağlı olarak, mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamaktadır.
11. Müzik öğretmenlerinin enstrüman çalışmalarına devam etmelerine bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki yeterliğe ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenlerin lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; enstrüman çalışmalarına devam eden müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan daha yeterli buldukları anlaşılmaktadır.

5.1.2. Müzik Öğretmenlerinin Yaşam Doyumuna İlişkin Algı Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları

Yapılan araştırmanın sonucunda, müzik öğretmenlerinin genel yaşam doyumlarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Buna göre;

1. Müzik öğretmenlerinin, cinsiyetlerine bağlı olarak, yaşam doyumu ölçeği puanlarında anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; kadın müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.
2. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin yaşının, yaşam doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı bulunmuştur. Bu sonuca göre; Farklı yaş gruplarında yer alan müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanları birbirine yakındır (benzerdir).
3. Müzik öğretmenlerinin, medeni durumlarına bağlı olarak, yaşam doyumu ölçeği puanlarında anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın bekar öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; Bekar müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanlarının daha yüksektir.
4. Müzik öğretmenlerinin mezuniyetlerine bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşma olmamaktadır.
5. Müzik öğretmenlerinin eğitim düzeylerine bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaştığı ve bu farkın lisansüstü mezunu öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; lisansüstü mezunu müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.
6. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kıdem sürelerinin, yaşam doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı bulunmuştur.
7. Müzik öğretmenlerinin okul türüne bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve bu farkın özel okullarda görev yapan öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinin daha yüksektir.
8. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesine bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaşmadığı bulunmuştur.

9. Müzik öğretmenlerinin kadro durumlarına bağlı olarak, yaşam doyumu puanlarının farklılaştığı bulunmuştur. Bu sonuca göre; kadrolu müzik öğretmenlerinin kendi algılarına göre yaşam doyumu düzeyleri daha yüksektir.
10. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları bölgeye bağlı olarak yaşam doyumu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmamaktadır.
11. Müzik öğretmenlerinin, enstrüman çalışmalarına devam etmeye bağlı olarak, anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenlerin yaşam doyumu düzeyleri daha yüksektir.

5.1.3. Müzik Öğretmenlerinin İş Doyumuna İlişkin Algı Düzeylerinin Demografik Özelliklerine Göre Sonuçları

Yapılan araştırmanın sonucunda, müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri, dışsal doyum düzeylerinden biraz daha yüksek olmakla birlikte genel olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin iş doyum düzeyleri yüksek değildir. Buna göre;

1. Müzik öğretmenlerinin cinsiyetlerine bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin iş doyum ve alt boyutlarına ilişkin dışsal doyum alt boyutu ve genel iş doyum puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Kadın ve erkek öğretmenlerin, dışsal doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; kadın öğretmenlerin dışsal doyum düzeylerinin erkek öğretmenlerden daha yüksektir. Genel iş doyumuna ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine kadın öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; kadın müzik öğretmenlerinin genel olarak iş doyum düzeyleri erkek öğretmenlerden yüksektir.
2. Müzik öğretmenlerinin yaşının, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. 40 yaş ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin genel, içsel ve dışsal iş doyum düzeyleri daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
3. Müzik öğretmenlerinin medeni durumuna bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin içsel ve dışsal doyum alt boyut ve genel iş doyum puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Evli ve bekar öğretmenlerin, genel, içsel ve dışsal doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın

bekar öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; bekar öğretmenlerin genel, içsel ve dışsal iş doyumuna ilişkin algı düzeyleri evli öğretmenlerden daha yüksektir.

4. Müzik öğretmenlerinin mezuniyetinin, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; konservatuvar mezunu öğretmenlerin genel, içsel ve dışsal iş doyum düzeyleri eğitim fakültesi ve güzel sanatlar fakültesi mezunlarına göre daha yüksektir.
5. Müzik öğretmenlerinin eğitim düzeylerine bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim düzeyi, içsel ve genel iş doyum puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Bu sonuca göre; lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin lisans mezunlarına göre içsel ve genel iş doyum düzeyleri daha yüksektir.
6. Müzik öğretmenlerinin kıdemlerinin, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. 10 yıl ve üstü grubunda yer alan müzik öğretmenlerinin genel, içsel ve dışsal doyum düzeyleri 4-6 ve 7-9 yıllık mesleki kıdeme sahip öğretmenlerden daha yüksektir.
7. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları okul türüne bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin içsel ve genel iş doyum puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Bu sonuca göre; devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin içsel ve genel iş doyum düzeylerine bakıldığında özel okullarda görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel ve genel iş doyumlarının devlet görev yapan öğretmenlere göre daha yüksektir.
8. Müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Bu sonuca göre; Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin iç doyum düzeyleri ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan öğretmenlerden daha yüksektir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, dışsal doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Güzel Sanatlar Lisesinde Görev yapan

müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeyleri ilkokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinden daha yüksektir. Son olarak, müzik öğretmenlerinin görev yaptıkları eğitim kademesinin, genel iş doyumunu düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin iş doyumunu düzeyleri ilkokullarda görev yapan müzik öğretmenlerinden daha yüksektir.

9. Müzik öğretmenlerinin kadro durumunun, iş doyumunun geneli ile içsel ve dışsal doyum alt boyutlarında, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Buna göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin kadro durumunun, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Kadrolu müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri ücretli ve sözleşmeli olarak görev yapan öğretmenlere göre daha yüksektir. Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin kadro durumunun, dışsal doyum düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Kadrolu müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeyleri ücretli ve sözleşmeli olarak görev yapan müzik öğretmenlerine göre daha yüksektir. Son olarak, müzik öğretmenlerinin kadro durumunun, genel iş doyumunu düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Kadrolu müzik öğretmenlerinin genel iş doyumunu düzeyleri ücretli ve sözleşmeli olarak görev yapan müzik öğretmene göre daha yüksektir.
10. Müzik öğretmenlerinin görev bölgelerinin, iş doyumunun geneli ile içsel doyum alt boyutunda, anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Buna göre; araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin görev yerinin, içsel doyum düzeylerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde görev yapan müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görev yapan öğretmenlerden daha yüksektir. Müzik öğretmenlerinin görev yerinin, genel iş doyumunu düzeylerinde de anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu bulunmuştur. Karadeniz bölgesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin genel iş doyumunu düzeyleri Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görev yapan öğretmenlerden daha yüksektir.
11. Müzik öğretmenlerinin enstrüman çalışmalarına devam etmelerine bağlı olarak, araştırmaya katılan öğretmenlerin enstrüman çalışmalarına devam etmeleri içsel ve genel iş doyumunu puanlarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olmaktadır. Buna

göre; enstrüman çalışmalarına devam eden ve etmeyen öğretmenlerin, içsel doyuma ilişkin algı düzeylerinde anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenlerin içsel doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Enstrüman çalışmalarına devam eden ve etmeyen öğretmenlerin, genel iş doyumuna ilişkin algı düzeylerinde de anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın yine enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenler lehine olduğu bulunmuştur. Enstrüman çalışmalarına devam eden öğretmenlerin genel iş doyum düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

5.1.4. Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlik Düzeyleri ile Yaşam ve İş Doyumları Arasındaki İlişkilere Yönelik Sonuçlar

Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ve yaşam doyum düzeyleri incelendiğinde;

- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile yaşam doyum arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır.

Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ve iş doyum düzeyleri incelendiğinde;

- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile içsel doyum arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır.
- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile dışsal doyum arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır.
- Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik düzeylerine ilişkin algıları ile genel iş doyum arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır.

Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri, içsel, dışsal ve genel iş doyum düzeyleri ile yaşam doyum düzeyleri incelendiğinde;

- Müzik öğretmenlerinin içsel doyum düzeyleri ile yaşam doyum düzeyleri arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır.
- Müzik öğretmenlerinin dışsal doyum düzeyleri ile yaşam doyum düzeyleri arasında pozitif yönde ve zayıf bir ilişki vardır.
- Müzik öğretmenlerinin genel iş doyum düzeyleri ile yaşam doyum düzeyleri arasında pozitif yönde ve orta derecede bir ilişki vardır.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırma sonuçlarına göre, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla aşağıda bazı öneriler getirilmiştir.

5.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

1. Araştırma sonuçlarına göre, lisansüstü eğitim alan müzik öğretmenlerinin kendilerini mesleki açıdan yeterli algılamalarının yanı sıra yaşam ve iş doyum düzeyleri de yüksek çıkmıştır. Bu bağlamda, müzik öğretmenlerinin kendilerini geliştirmeleri ve meslekleri açısından kendilerini daha yeterli hissetmeleri açısından yüksek lisans programlarına yönlendirilebilir.
2. Mesleğe yeni başlayan müzik öğretmenleri kendilerini mesleki açıdan daha yeterli gördükleri gözlenmiştir. Mesleğinde kıdeme sahip öğretmenler yeni gelişen eğitim yöntemlerini inceleyerek kendi yeterlik düzeylerini yükseltebilecekleri eğitimlere katılabilirler.
3. Enstrüman çalışmalarına devam eden müzik öğretmenlerinin hem mesleki açıdan kendilerini yeterli algıladıkları hem de yaşam ve iş doyum düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Bu doğrultuda, müzik öğretmenlerinin enstrüman çalışmalarına devam etmeleri, hem mesleklerine karşı yeterli hissetmelerine hem de işlerinden ve yaşamlarından aldıkları doyum düzeyinin yükselmesine neden olacaktır.
4. Özel okullarda çalışan müzik öğretmenlerinin yaşam ve iş doyum düzeyleri yüksek bulunmuştur. Devlet okullarında çalışan müzik öğretmenlerinin yaşam ve iş doyum düzeylerinin yükseltilebilmesi için politikalar geliştirilmeli, çalışma şartları iyileştirilerek uygulamaya geçirilmelidir.
5. Müzik öğretmenlerinin kendilerini meslekleri konusunda daha yeterli algılamaları için hizmet içi eğitim programları hazırlanmalı ve nitelikli hale getirilmelidir.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Müzik öğretmenlerinin yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyum düzeylerini etkileyen nedenler araştırılabilir.

2. Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik algıları, müzik öğretmeni olarak göreve başladıktan sonra yeterlik algılarının karşılaştırıldığı araştırmalar yapılarak sonuçlarda çıkan değişikliklere göre müzik öğretmeni yeterlikleri tekrar gözden geçirilebilir.
3. Müzik öğretmenlerinin yaşam ve iş doyumları konusunda çalıştıkları şehirlerin ayrı ayrı değerlendirildiği araştırmalar yapılabilir. Kültürel çeşitliliğin çok olduğu bir coğrafyada doyum düzeylerinde ne gibi değişiklikler olduğu gözlenebilir.
4. Bu araştırmada yapılan incelemeler, müzik öğretmenlerinin yanı sıra performans müzisyenleri, besteciler ve diğer branş öğretmenleri üzerinde de uygulanabilir. Bir diğer deyişle, bu araştırmanın konusu diğer disiplinlere uyarlanabilir ve genişletilebilir.

KAYNAKLAR

- Agaoğlu, O. (2011). *Bilim Sanat Merkezlerinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin iş doyumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Politikası Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Teftişi Bilim Dalı. Ankara.
- Akbulut, E. (2006). Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 34-41.
- Akbulut, E. (2012). Müzik öğretmenleri mesleki yeterlikleri ölçeği çalışması. *E-Journal of New World Sciences Academy. NWSA-Fine Arts, D0105*, 7 (4), 334-346.
- Akdağ, I. ve Walter, J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlik duygusu. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, III(4), 127-131.
- Akın, U. ve Koçak, R. (2007). Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 51, 353-370.
- Aksu, G., Acuner, A. M. ve Tabak, R. S.(2002). Sağlık Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı yöneticilerinin iş doyumuna yönelik bir araştırma (Ankara örneği). *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 55 (4), 271-282.
- Altinkurt, Y. ve Yılmaz, K. (2014). Öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ile iş doyumları arasındaki ilişki. *Sakarya University Journal of Education*, 4 (2), 57-71.
- Aras, A. (2012). *İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin mobbing (yıldırma) yaşama düzeyleri, örgütsel bağlılık ve iş doyumları arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. Ankara.
- Armstrong, M. ve Taylor S.(2014). *Armstrong's handbook of human resource management practice*. United Kingdom: Kogan Page.

- Avşaroğlu, S., Deniz, M. E. ve Kahraman A. (2005). Teknik öğretmenlerde yaşam doyumu iş doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 115-129.
- Başaran, İ. E. (2000). *Örgütsel davranış insanın üretim gücü*. Ankara: Bilim.
- Baycan, F. A. (1985). *An analysis of the several aspects of satisfaction between different occupational groups*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Bölümü. İstanbul.
- Bektaş, M., Aydın, E. ve Ayvaz, A. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının gelecekteki mesleki yeterliklerine yönelik görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, 5 (2), 174-192.
- Bingöl, D. (1997). *Personel yönetimi*. İstanbul: Beta.
- Büyükkaragöz, S.S.ve Çivi, C. (1999). *Genel öğretim metotları öğretimde planlama uygulama*. İstanbul: Beta.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem.
- Dağdeviren, N., Musaoğlu, Z., Ömürlü, K. İ. ve Öztora, S.(2011). Akademisyenlerde iş doyumunu etkileyen faktörler. *Balkan Medical Journal*, 28, 69-74.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95 (3), 542-575.
- Diener, E., Emmons, R., Larsen, R. J. ve Griffin, S.(1985). *The satisfaction with life scale*. *Journal of Personality Assessment*, 49, 71-75.
- Dorahy, M. J., Lewis, C. A., Schumaker, J. F., Akuamoah-Boateng, R., Duze, M. C. ve Sibiya, T. E. (2000). Depression and life satisfaction among Australian, Ghanaian, Nigerian, Northern Irish and Swazi University Students.*Journal of Social Behavior and Personality*, 15 (4), 569-580.
- Erdoğan, İ. (1996). *İşletme yönetiminde örgütsel davranış*. İstanbul: Avcıol.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1998). *Eğitime giriş*. İstanbul: Alkım.

- Gelen, İ. ve Özer, B. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 39-55.
- Gençtürk, A. ve Memiş, A. (2010). An investigation of primary school teachers' teacher efficacy and job satisfaction in terms of demographic factors. *Elementary Education Online*, 9 (3), 1037-1054.
- Ghosh, M. (2013). Job satisfaction of teachers working at the primary school. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 2 (7), 1-5.
- Gündoğdu, P. (2006). *Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterliklerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. İstanbul.
- Hackman, R. ve Oldham, G. R. (1975). Development of the job diagnostic survey. *Journal of Applied Psychology*, 60 (2), 159-170.
- Ignat, A. A. ve Clipa, O. (2012). Teachers' satisfaction with life, job satisfaction and their emotional intelligence. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 33, 498-502.
- İnandık, Z. (2010). *Müzik öğretmenlerinin iş doyumu düzeylerinin farklı demografik özelliklere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. Ankara.
- İnci, S.(2014). *Aday öğretmenlerin duygusal zeka ile yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı. Çanakkale.
- Jorgensen, E. R. (2008). The art of teaching music. USA: Indiana University Press.

- Kağan, M. (2005). *Devlet ve özel ilköğretim okulları ile rehberlik ve araştırma merkezlerinde çalışan rehber öğretmenlerin iş doyumlarının incelenmesi (Ankara ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı. Ankara.
- Kahyaoğlu, M. ve Yangın, S.(2007). İlköğretim öğretmen adaylarının mesleki öz-yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15 (1), 73-84).
- Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil.
- Kalyoncu, N. (2004). Müzik öğretmeni yeterlikleri ve güncel müzik öğretmenliği lisans programı. *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu* içinde. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Karacaoğlu, Ö. C. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, V(1), 70-97.
- Karaköse, T. ve Kocabaş, İ. (2006). Özel ve devlet okullarında öğretmenlerin beklentilerinin iş doyum ve motivasyon üzerine etkileri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2 (1), 3-14.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kasımoğlu, S.D. (2012). İletişim fakültesi öğretim üyelerinin uygulama ve proje temelli derslerde mesleki yeterliklerinin belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 35-45.
- Keser, A. (2005). İş doyum ve yaşam doyum ilişkisi: otomotiv sektöründe bir uygulama. *Çalışma ve Toplum*, 4, 77-96.
- Kıvılcım, P. (2014). *Öğretmenlerde iş doyum, özyeterlik inancı ve yaşam doyum ilişkisinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Toros Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı. Mersin.
- Koç, H., Yazıcıoğlu, İ. ve Hatipoğlu, H. (2009). Öğretmenlerin iş doyum algıları ile performansları arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 13-22.
- Kongar, E. (1999). *Toplumsal değişme kuramları ve Türkiye gerçeği*. İstanbul: Remzi.

- Konuk, N. E. (2011). *Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik algı düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. İstanbul.
- Koruklu, N., Feyzioğlu, B., Kiremit, H. Ö. ve Aladağ, E. (2013). Öğretmenlerin iş doyumunu düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (25), 119-137.
- Köker, S.(1991). *Normal ve sorunlu ergenlerin yaşam doyumunu düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Kumaş, V. ve Deniz, L. (2010). Öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 32, 123-139.
- Kuran, K. (2002). *Öğretmenlik mesleği (niteliği ve özellikleri)*. Türkoğlu, A. (Ed.). Öğretmenlik mesleğine giriş. Ankara: Mikro Basım.
- Küçüköncü, H. Y. (2003). Müzik eğitiminin ülkemizde çağdaş anlamda istenilen düzeye ulaşabilmesi için müzik öğretmenliği anabilim dallarının ders ve ders dışı etkinliklerinin içerik bakımından düzenlenmesindeki önemi. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu* içinde (s.323-330). Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Leech, N. L. (2005). *SPSS for intermediate statistics: use and interpretation*. London: Lawrance Erlbaum Associates.
- Lent, R. W., Nota, L., Soresi, S., Ginevra, M. C., Duffy, R. D. ve Brown S.D. (2011). Predicting the job and life satisfaction of Italian teachers: test of a social cognitive model. *Journal of Vocational Behavior*, 79, 91-97.
- Maeran, R., Pitarelli, F. ve Cangiano, F. (2013). Work-life and job satisfaction among teachers. *Interdisciplinary Journal of Family Studies*, XVIII (1), 51-72.
- MEB (2006). Öğretmen mesleği genel yeterlikleri. Ankara: ÖYEGM.

- MEB (2008). *Öğretmen yeterlikleri öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Ankara: Devlet Kitapları.
- MEB (2008). *Müzik öğretmeni özel alan yeterlikleri*. Ankara: ÖYEGM.
- Ocak, G. (2006). *Meslek olarak öğretmenlik*. Keskinçilik, K. (Ed.). Eğitim bilimine giriş. İstanbul: Pegem.
- Oğuzkan, F. (1980). *Öğretmenliğin üç yönü*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Özaydın, N. (2011). *Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. Konya.
- Özaydın, N., Sevinç, S. ve Deniz, M. E. (2014). Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2 (1), 102-111.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi (çok değişkenli analizler)*. Eskişehir: Kaan.
- Öztürk, A. ve Deniz, M. E. (2008). Analysis of emotional intelligence job satisfaction and burnout levels of preschool teachers according to some variables. *Elementary Education Online*, 7 (3), 578-599.
- Özer, M. ve Karabulut, Ö. Ö. (2003). Yaşlılarda yaşam doyumu. *Turkish Journal of Geriatrics, Geriatri* 6 (2), 72-74.
- Özyürek, A. (2009). Okulöncesi eğitimi öğretmen ve yöneticilerinin iş doyumu, kişisel özellik ve mesleki yeterlik algılarının değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, 182, 8-21.
- Padma, S. ve Reddy, S.M. (2014). Work-life balance and job satisfaction among school teachers: a study. *The IUP Journal of Organizational Behavior*, XIII (1), 51-60.
- Pehlivan, Z. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik ve yaşam doyumu düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Mersin.
- Phillips, J. J. ve Edwards, L. (2009). *Managing talent retention: an roi approach*. Pfeiffer.

- Rask, K., Astedt-Kurki, P., Laippala, P. (2002). Adolescent subjective well-being and realize values. *Journal of Advanced Nursing* 38 (3), 254-263.
- Seferoğlu, S.S.(2004). Öğretmen adaylarının öğretmen yeterlilikleri açısından kendilerini değerlendirmeleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 131-140.
- Sevimli, F. ve İşcan, Ö. F. (2005). Bireysel ve iş ortamına ait etkenler açısından iş doyumunu. *Ege Akademik Bakış Ekonomi, İşletme, Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Dergisi*, 1 (5), 55-64.
- Shin, D. C. ve Johnson, D. M. (1978). Avowed happiness as an overall assessment of the quality of life. *Social Indicators Research*, 5, 475-492.
- Singh, K. (2010). *Organizational behaviour text and cases*.India: Pearson.
- Strydom, L., Nortje, N., Beukes, R., Esterhuyse, K. ve Westhuizen, J. (2012). Job satisfaction amongst teachers at special needs schools. *South African Journal of Education*, 32, 255-266.
- Sun, H. Ö. (2002). *İş doyumunu üzerine bir araştırma: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü*. Uzmanlık Yeterlilik Tezi. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Banknot Matbaası Genel Müdürlüğü. Ankara.
- Süral, S.ve Sarıtaş, E. (2015). Pedagojik formasyon programına katılan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliklerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 62-75.
- Şafak, Ö. (2014). *Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik ve müzikal algı düzeylerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı. İstanbul.
- Şahin, D. (2014). *Öğretmenlerin öz duyarlıklarının psikolojik sağlamlık ve yaşam doyumunu açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı. Trabzon.

- Şahin, E. (2010). *İlköğretim öğretmenlerinde yaratıcılık, mesleki tükenmişlik ve yaşam doyumu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.
- Şener, A. (2009). Yaşlılık, yaşam doyumu ve boş zaman faaliyetleri. *Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar E-Dergisi*.
<http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/makaleler/yasamdoyumu.pdf> adresinden 05 Ağustos 2015 tarihinde edinilmiştir.
- Şimşek, E. (2011). *Örgütsel iletişim ve kişilik özelliklerinin yaşam doyumuna etkileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eskişehir.
- Tamcahan, F. (2012). *Beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin tespiti (Düzce örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı. Sakarya.
- Taş, İ. (2011). *Öğretmenlerde yaşamın anlamı yaşam doyumu sosyal karşılaştırma ve iç-dış kontrol odağının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı. Sakarya.
- Taşdan, M. ve Tiryaki, E. (2008). Özel ve devlet ilköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyumu düzeylerinin karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 33 (147), 54-70.
- Taşdemir, M. (2007). Sınıf öğretmenlerinin okul, meslektaşları ve kendi mesleki yeterliklerini algılamaları. *Milli Eğitim*, 174, 171-192.
- TDK. (2011). Türkçe sözlük. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Telef, B. B. (2011). The study of teacher' self-efficacy, job satisfaction, life satisfaction and burnout. *Elementary Education Online*, 10 (1), 91-108.

- Teltik, H. (2009). *Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterlik algılarının iş doyumu ve tükenmişlik düzeyleriyle ilişkisinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalı. İstanbul.
- Tengilimoğlu, D. (2005). Hizmet işletmelerinde liderlik davranışları ile iş doyumu arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 23-45.
- Tepe, S.(2010). *Müzik öğretmenliği programında bireysel çalgı eğitimi-gitar öğrencilerinin mesleki yeterlik algılarının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı. İstanbul.
- Turcan, H. G. (2011). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin özyeterlik algıları ile iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlanması ve Ekonomisi Bilim Dalı. Konya.
- Tuzcu, Ö. (2010). *Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik algıları ve mesleki güdülenme düzeyleri ile akademik başarı algıları arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı.
- Uçan, A. (2006). Müzik öğretmeni yeterlikleri. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu* içinde (s.68-90). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Uysal, A. A. (2007). *Öğretmenlerde gözlenen duygusal yaşantı örüntülerinin ve duygusal işçiliğin mesleki iş doyumu ve tükenmişlik üzerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı. Muğla.
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2009). Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (17), 1-16.

- Veenhoven, R. (1996). *The study of life satisfaction*. In: Saris, W.e., Venhoveen, R. Scherpenzeel, A. C. And Bunting B. (eds) 'A comparatice study of satisfaction with life in Europe. Eötvös Universty Press.
- Vural, B. (2004). *Yetkin-ideal-vizyoner öğretmen*. İstanbul: Hayat.
- Yetim, Ü. (1991). *Kişisel projelerin organizasyonu ve örüntüsü açısından yaşam doyumu*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı. İzmir.
- Yılmaz, A. (2011). İlköğretim okul yöneticilerinin liderlik davranış düzeyleri ile öğretmenlerin iş doyumu ilişkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17 (2), 277-394.
- Yılmaz, E. ve Altınok V. (2009). Okul yöneticilerinin yalnızlık ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15 (59), 451-469.
- Yılmaz, E. ve Aslan H. (2013). Öğretmenlerin iş yerindeki yalnızlıkları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3 (3), 59-69.
- Yılmaz, E. ve Dilmaç, B. (2011). An investigation of teachers values and job satisfaction. *Elementary Education Online*, 10 (1), 302-310.
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. M. (2009). Öğretmenlerin yaşam doyumları ve okullardaki örgütsel güven düzeyi. *Journals of Qafqaz University*, 26, 172-179.
- Yılmaz, E. ve Şahin, M. (2009). A study into life satisfaction levels of the teachers working at primary education in terms of some variables. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 4 (4), 1404-1414.
- Yılmaz, K. (2012). İlköğretim okulu öğretmenlerinin iş doyumu düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 2 (2), 1-14.

EKLER

EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

EK 2: MÜZİK ÖĞRETMENLERİ MESLEKİ YETERLİK ÖLÇEĞİ

EK 3: GENEL YAŞAM DOYUMU ÖLÇEĞİ

EK 4: MINNESOTA İŞ DOYUM ÖLÇEĞİ

EK 1: KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Sayın meslektaşım,

Bu araştırmada, müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Veriler sadece bu araştırmada kullanılacak, herhangi bir kişi veya kuruma verilmeyecektir. Araştırmanın amacına ulaşması eksiksiz ve samimi cevaplanmasına bağlıdır.

Katkılarınız için teşekkür ederim.

Yusuf DURSUN
M. Ü. Yüksek Lisans Öğrencisi

<p>1) Cinsiyetiniz
() Erkek () Kadın</p> <p>2) Yaşınız
21-24 () 25-29 () 30-34 ()
35-39 () 40-44 () 45-49 ()
50-54 () 55-59 ()</p> <p>3) Medeni durumunuz?
() Evli
() Bekar</p> <p>4) Mezun olduğunuz fakülte türü?
Eğitim Fakültesi ()
Konservatuvar ()
Güzel Sanatlar Fakültesi ()</p> <p>5) Eğitim düzeyiniz nedir?
() Lisans
() Lisansüstü</p> <p>6) Öğretmenlik mesleğinde hizmet süreniz nedir?
1-3 () 4-6 () 7-9 ()
10-12 () 13-15 () 16-18 ()
19-21 () 22-24 () 25-28 ()</p> <p>7) Görev yaptığınız okulun türü nedir?
() Devlet
() Özel</p> | <p>8) Görev yaptığınız eğitim kademesi nedir?
() İlkokul
() Ortaokul
() Lise
() Güzel Sanatlar Lisesi</p> <p>9) Çalıştığınız kurumda kadro durumunuz?
() Kadrolu
() Ücretli
() Sözleşmeli</p> <p>10) Şu an hangi bölgede öğretmenlik yapıyorsunuz?
() Marmara Bölgesi
() Karadeniz Bölgesi
() İç Anadolu Bölgesi
() Ege Bölgesi
() Akdeniz Bölgesi
() Doğu Anadolu Bölgesi
() Güneydoğu Anadolu Bölgesi</p> <p>11) Enstrüman çalışmalarınıza devam ediyor musunuz?
() Evet
() Hayır</p> |
|---|---|

EK 2: MÜZİK ÖĞRETMENLERİ MESLEKİ YETERLİKLERİ ÖLÇEĞİ

DEĞERLİ MÜZİK ÖĞRETMENLERİ Yapılan bu çalışmada, mesleğiniz olan müzik öğretmenliği konusunda kendinizi ve meslektaşlarınızı hangi düzeyde yeterli gördüğünüze ilişkin görüşlerinize ihtiyaç duyulmuştur. Bu nedenle (5) tamamen katılıyorum (4) katılıyorum (3) orta düzeyde katılıyorum (2) az katılıyorum (1) hiç katılmıyorum olarak hazırlanan Likert tipindeki ölçekteki her bir maddeye size uygun olanı (x) koyarak içtenlikle derecelendireceğinizi umuyorum. Bu bilimsel çalışmada elde edilen veriler, aşırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır. Katılarınız için teşekkür ederim.		Hiç Katılmıyorum	Az Katılıyorum	Orta Düzeyde Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1-	Müzik öğretmenleri, insan ve müzik ilişkisi konusunda yeterliğine bilgiye sahiptirler.					
2-	Müzik öğretmenleri, günlük yaşamda insanın müziğe olan gereksinimi konusunda yeterli bilgiye sahiptirler.					
3-	Müzik öğretmenleri, müziğin insan yaşamındaki yeri, önemi ve işlevlerine ilişkin yeterli bilgiye sahiptirler.					
4-	Müzik öğretmenleri, ses organları anatomisi hakkında yeterli bilgiye sahiptirler.					
5-	Müzik öğretmenleri, bireyde sesin oluşumu konusundaki özelliklere ilişkin yeterliklere sahiptirler.					
6-	Müzik öğretmenleri, sesin doğru kullanımına ilişkin yeterliğe sahiptirler.					
7-	Müzik öğretmenleri, sesin kullanımında, bireyin ses gelişim özellikleri ve ses sağlığı ile ilgili yeterliklere sahiptirler.					
8-	Müzik öğretmenleri, şarkı söylemeye uygun sağlıklı bir sese, tınıya, gürülüğe ve ses genişliğine sahiptirler.					
9-	Müzik öğretmenleri, şarkı söylerken nüans yapabilme yeterliğine sahiptirler.					
10-	Müzik öğretmenleri, ses değişimi(mutasyon) hakkında yeterli bilgiye ve bilince sahiptirler					
11-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerinin ses durumlarına ve eğitim seviyelerine uygun şarkı seçebilme yeterliğine sahiptirler.					
12-	Müzik öğretmenleri, seslendirdikleri şarkıları müziksel bir duyarlık içinde söyleyebilme yeterliğine sahiptirler.					
13-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin yeteneklerinin farkına varabilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.					
14-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin kendilerini gerçekleştirebilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.					
15-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.					
16-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin ruhsal gelişimlerinde çalgı eğitiminin önemli bir rol oynadığının bilincindedirler.					
17-	Müzik öğretmenleri, okul çalgılarından en az birini derste etkili kullanabilme yeterliğine sahiptirler.					
18-	Müzik öğretmenleri, sınıfta veya okulunda okul çalgı topluluklarını kurma, çalıştırma ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.					
19-	Müzik öğretmenleri, öğretimini yaptığı çalgıyı metodik bir düzende çalıştırma yeterliğine sahiptirler.					

20-	Müzik öğretmenleri, çalgılarını doğru ve temiz çalabilme yeteneğine sahiptir.					
21-	Müzik öğretmenleri, tek sesli koro oluşturabilmeye terliğine sahiptirler					
22-	Müzik öğretmenleri, çok sesli koro oluşturabilme yeterliğine sahiptirler.					
23-	Müzik öğretmenleri, tek sesli ve çok sesli koroları çalıştırabilme ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.					
24-	Müzik öğretmenleri, çalgı toplulukları(orquestra) kurabilme yeterliğine sahiptirler.					
25-	Müzik öğretmenleri, çalgı topluluğunu çalıştırabilme ve yönetebilme yeterliğine sahiptirler.					
26-	Müzik öğretmenleri, müzik eğitimine ilişkin materyal geliştirebilme ve oluşturabilme yeterliğine sahiptirler.					
27-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin müzik kültürlerini zenginleştirmek amacıyla ulusal ve evrensel müzik değerlerini araştırmaya yönlendirebilme yeterliğine sahiptirler.					
28-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin yaratıcılık yönlerini geliştirmeye dönük olanak sağlama, onların düşüncelerine önem verildiğini duyumsatma özellikler ile ilgili yeterliklere sahiptirler.					
29-	Müzik öğretmenleri, özbenzeşi (empati) kurma yeterliğine sahiptirler?					
30-	Müzik öğretmenleri, öğrencileri daha iyi tanıyabilmek için aileleri ile işbirliği yapma becerilerine sahiptirler.					
31-	Müzik öğretmenleri, öğrencilerin yaşadıkları çevre ortamını algılamalarına yardımcı olma yeterliklerine sahiptirler.					
32-	Müzik öğretmenleri, öğrenme açısından öğrencilerin bireysel özellik ve farklılıkları dikkate alma yeterliklerine sahiptirler.					
33-	Müzik öğretmenleri, ders içeriğini öğrencilerin yetenek ve düzeylerini dikkate alarak planlama yeterliğine sahiptirler.					
34-	Müzik öğretmenleri, alanıyla ilgili teknolojiden yararlanabilme yeterliklere sahiptirler.					
35-	Müzik öğretmenleri, derslerinde teknolojik araçları kullanabilme ve kullanılabilmeye yeterliklere sahiptirler.					
36-	Müzik öğretmenleri, müzik eğitiminde kullanılabilecek bir okul şarkısı yazabilme yeterliğine sahiptirler.					
37-	Müzik öğretmenleri, müzik eğitiminde kullanılabilecek bir okul şarkısına söz yazabilme yeterliğine sahiptirler.					
38-	Müzik öğretmenleri, doğaçlama yapabilecek müzik performansına sahiptirler.					
39-	Müzik öğretmenleri, Dalcroze, Orff, Kodaly, Suzuki gibi özel öğretim yöntemlerini kullanabilme yeterliğine sahiptirler.					
40-	Müzik öğretmenleri, özel eğitime muhtaç öğrencilere dersi verebilecek öğretim yöntemlerine ve teknik donanıma sahiptirler.					

EK 3: GENEL YAŞAM DOYUMU ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelerde yaşamınızla ilgili olarak size uygun gelen 1-7 arasındaki seçeneklerden birini işaretleyiniz.

1:Tümüyle Doyumsuzluk; 4:Çekimser; 7:Tümüyle Doyum

No	Genel Yaşam Doyumu	1	2	3	4	5	6	7
1.	Yaşamımdan memnunum							
2.	Yaşamımda sahip olmak istediğim önemli şeyleri elde ettim							
3.	Yaşamım pek çok yönüyle idealimi karşılamaktadır							
4.	Yeniden dünyaya gelseydim yaşamımda hiçbir şeyi değiştirmezdim.							
5.	Yaşam koşullarım mükemmeldir.							

EK 4: MİNNESOTA İŞ DOYUM ÖLÇEĞİ

Aşağıda işinizin çeşitli yönleri ile ilgili cümleler bulunmaktadır. Her cümleyi dikkatle okuyarak o cümlede belirtilen yönden işinizden ne derece memnun olduğunuzu işaretleyiniz. Cevap verirken “bu yönden işimden ne derece memnunuz” diye kendinize sorunuz.	Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Kararsızım	Memnunuz	Çok memnunuz
1. Şimdiki işimden “beni her zaman memnun etmesi” bakımından					
2. Şimdiki işimden “tek başıma çalışma olanağı olması” bakımından					
3. Şimdiki işimden “ara sıra değişik şeyler yapabilme şansı” bakımından					
4. Şimdiki işimden “toplumda saygın bir kişi olma şansını vermesi” bakımından					
5. Şimdiki işimden “yöneticimin ekibindeki kişileri idare tarzı” bakımından					
6. Şimdiki işimden “yöneticimin karar vermedeki yeteneği” bakımından					
7. Şimdiki işimden “vicdanıma aykırı olmayan şeyler yapabilme şansım olması” bakımından					
8. Şimdiki işimden “bana sabit bir iş sağlaması” bakımından					
9. Şimdiki işimden “başkaları için bir şeyler yapabilme olanağı bana vermesi” bakımından					
10. Şimdiki işimden “kişilere ne yapacaklarını söyleme şansına sahip olma” bakımından					
11. Şimdiki işimden “kendi yeteneklerimi kullanarak bir şeyler yapabilme şansı olması” bakımından					
12. Şimdiki işimden “iş ile ilgili kararların uygulamaya konması” bakımından					
13. Şimdiki işimden “yaptığım iş ve karşılığında aldığım ücret” bakımından					
14. Şimdiki işimden “iş içinde terfi olanağımın olması” bakımından					
15. Şimdiki işimden “kendi kararlarımı uygulama serbestliğini bana vermesi” bakımından					
16. Şimdiki işimden “işimi yaparken kendi yöntemlerimi kullanabilme şansını bana vermesi” bakımından					
17. Şimdiki işimden “çalışma şartları” bakımından					
18. Şimdiki işimden “çalışma arkadaşlarımla birbirleri ile anlaşmaları” bakımından					
19. Şimdiki işimden “yaptığım iyi bir iş karşılığında takdir edilme” bakımından					
20. Şimdiki işimden “yaptığım iş karşılığında duyduğum başarı hissi” bakımından					